În spiritul tradiționalei prietenii româno-sovietice

flacara

anul XXXVI
22 (1 667)
VINERI
29 MAI
1987

Săptămânal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Dialogul dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Mihail Gorbaciov

Un moment de mare însemnătate în dezvoltarea colaborării și conlucrării multilaterale spre binele comun, al cauzei socialismului, progresului și păcii în lume

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a plecat miercuri la Berlin

Miercuri după-amiază, la închiderea ediției revistei noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a plecat la Berlin pentru a lua parte la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

Vizita oficială de prietenie

La întreprinderea „23 August"

În timpul vizitei în București

Legăturile de prietenie și colaborare multilaterală româno-sovietice au puternice rădăcini în trecutul istoric, în tradițiile de solidaritate ale clasei muncitoare, ale mișcărilor revoluționare din cele două țări în lupta pentru eliberare de asuprire și exploatare, pentru făurirea socialismului și comunismului. În anii construcției socialiste, bogatelor tradiții de luptă comună li s-au adăugat factori noi: comunitatea de orînduire, de ideologie și aspirații, legăturile dintre cele două țări și popoare fiind ridicate pe o treaptă superioară. Aceste legături s-au întărit și dezvoltat pe plan politic, economic, cultural și în alte domenii de interes comun, pe temelia trainică a principiilor deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și intrajutorării tovărășești, principii înscrise în Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și U.R.S.S., în alte documente, care au creat un amplu cadru politico-juridic pentru lărgirea și diversificarea cu succes a colaborării româno-sovietice pe multiple planuri. Pe această bază s-au dezvoltat puternic colaborarea economică și tehnico-științifică. Este cunoscut că în ansamblul relațiilor economice externe ale României, Uniunea Sovietică a deținut și deține în mod constant primul loc. Schimburile comerciale au înregistrat an de an o creștere importantă, atingînd la finele lui 1986 cel mai ridicat nivel din istoria raporturilor bilaterale. A crescut ponderea livrărilor reciproce cu un înalt grad de tehnicitate. Pentru intensificarea conlucrării reciproc avantajoase dintre România și U.R.S.S., de o mare importanță sînt Programul de lungă durată privind dezvoltarea colaborării economice și tehnico-științifice dintre cele două țări pe perioada pînă în anul 2000, semnat anul trecut la Moscova de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și de tovarășul Mihail Gorbaciov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Acordul de lungă durată privind dezvoltarea schimburilor de mărfuri și a colaborării economice între România și U.R.S.S. pe perioada 1986—1990, precum și alte acorduri. Transpunerea în viață a prevederilor cuprinse în aceste documente are drept scop să ducă la asigurarea în condiții cît mai bune a cerințelor de materii prime și energetice, la folosirea mai completă a capacităților de producție, la extinderea cooperării și specializării în vederea promovării tehnologiilor moderne, ridicării nivelului tehnic și a calității produselor, la creșterea eficienței întregii activități. Un important factor al colaborării româno-sovietice sînt și schimburile culturale, artistice, sportive, turistice, în domeniul învățămîntului și al mijloacelor de informare în masă. România și U.R.S.S. conlucrează activ pe linia C.A.E.R. și a Tratatului de la Varșovia, în diferite organizații și foruri internaționale.

În dezvoltarea și întărirea continuă a relațiilor de prietenie și colaborare româno-sovietice, un rol hotărîtor revine întîlnirilor și convorbirilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Mihail Gorbaciov, care au dat un nou impuls raporturilor bilaterale, au adus o contribuție remarcabilă la amplificarea și diversificarea acestora. În acest cadru se înscrie și recenta vizită oficială de prietenie în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășului Mihail Gorbaciov. În timpul cît s-au aflat în România, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. și persoanele care l-au însoțit au participat la adunarea populară consacrată prieteniei româno-sovietice, au fost oaspeții Întreprinderii „23 August" din București, unde au purtat discuții cu Consiliul oamenilor muncii. Tovarășul Mihail Gorbaciov a depus coroane de flori la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism, la Monumentul eroilor sovietici și la Monumentul lui V. I. Lenin. De asemenea, au fost vizitate noi cartiere — Balta Albă, Drumul Taberei, Berceni, Pantelimon, Cringași, Colentina, Aviației și altele — care dovedesc grija constantă pe care statul nostru o acordă înnoirii urbanistice. Înalții oaspeți sovietici au făcut cunoștință cu Complexul hidrotehnic Ciurel, precum și cu lacul de acumulare cunoscut sub numele de Lacul Morii, un punct important al vastului șantier de amenajare a rîului Dîmbovița, proiect care a fost elaborat din inițiativa și cu participarea directă a secretarului general al partidului nostru, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Mihail Gorbaciov, tovarășa Elena Ceaușescu și tovarășa Raisa Gorbaciova s-au întîlnit cu studenți și cadre didactice de la Institutul Politehnic din București, ale cărui clădiri ce adăpostesc amfiteatrele, secțiile și laboratoarele a 8 din cele 12 facultăți ale Politehnicii, se integrează armonios campusului universitar de pe malul drept al Dîmboviței. Aici, o amplă expoziție a evidențiat rezultatele deosebite pe care le-au obținut în activitatea lor studenții și cadrele didactice.

Vizita tovarășului Mihail Gorbaciov în Capitala țării noastre a continuat pe un itinerar inedit, cel al bulevardului „Victoria Socialismului", acolo unde se află în construcție Casa Republicii și alte mari ansambluri și obiective edilitare de anvergură.

În cadrul aceleiași vizite, înalților oaspeți le-a fost prezentat modernul complex comercial Big din Piața Sudului, prima unitate de acest gen care s-a construit în Capitală. Cu aceeași ocazie, a fost vizitată piața agroalimentară din cadrul aceluiași complex. Un alt complex comercial agroindustrial, „Pantelimon — Delfinului", a întrunit și el aprecierile oaspeților. Pretutindeni, înaltul oaspete sovietic s-a bucurat de o primire deosebit de cordială, expresie a sentimentelor de caldă prietenie și stimă, de solidaritate frățească ce și le nutresc reciproc partidele și popoarele celor două țări.

Cu prilejul vizitei, între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Mihail Gorbaciov au avut loc convorbiri oficiale. După cum se menționează în Comunicatul comun româno-sovietic, în centrul atenției convorbirilor s-au aflat principalele probleme ale relațiilor româno-sovietice, folosirea tuturor rezervelor și posibilităților existente pentru întărirea continuă a acestor relații. A fost exprimată satisfacția pentru cursul ascendent al raporturilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, dintre România și Uniunea Sovietică, hotărîrea comună de a face totul pentru ca aceste raporturi să cunoască o dezvoltare continuă, pe multiple planuri, spre binele și interesul poporului român și al popoarelor sovietice.

În cadrul dialogului româno-sovietic la cel mai înalt nivel un loc important l-au ocupat problemele ecc-

a tovarășului Mihail Gorbaciov

nomice. Constatînd cu satisfacție dezvoltarea dinamică, reciproc avantajoasă a colaborării în domeniile economic și tehnico-științific, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Mihail Gorbaciov s-au pronunțat pentru înfăptuirea unor măsuri și mai energice în vederea realizării programului de dezvoltare pe termen lung a colaborării economice și tehnico-științifice dintre România și Uniunea Sovietică pe perioada pînă în anul 2 000. A fost reafirmată voința comună de a spori rolul colaborării pentru asigurarea resurselor necesare economiilor celor două țări, în special a resurselor de materii prime, combustibili, energie, mașini și utilaje moderne, bunuri de larg consum, produse alimentare. De asemenea, s-a hotărît să fie intensificată activitatea pentru extinderea și adîncirea cooperării și specializării în producție, pornind de la posibilitățile sporite pe care le oferă economiile celor două țări, stabilirea de legături directe, în special în ramurile de vîrf ale industriei, atît pentru satisfacerea nevoilor proprii, cît și pentru creșterea exporturilor pe terțe piețe, inclusiv pe calea creării de societăți mixte de producție și cercetare, în diferite domenii de interes reciproc. Toate acestea vor duce la ridicarea colaborării economice pe o treaptă superioară, în spiritul cerințelor noii etape de dezvoltare a celor două țări socialiste. S-a acordat, de asemenea, atenție dezvoltării colaborării în domeniul științei și tehnologiei, care să permită accelerarea introducerii pe scară largă a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii moderne în economiile celor două țări. Pornindu-se de la experiența de pînă acum, a fost exprimată hotărîrea de a se acționa pentru perfecționarea în continuare a colaborării în cadrul C.A.E.R. și a activității acestei organizații.

În același cadru, conducătorii celor două partide s-au pronunțat pentru dezvoltarea legăturilor în domeniile culturii, științei și învățămîntului, al mijloacelor de informare în masă, pentru o mai bună cunoaștere reciprocă a realizărilor celor două popoare în construcția socialistă. A fost subliniată importanța activizării colaborării pe linia organizațiilor sindicale, de tineret, de femei, a asociațiilor de prietenie precum și a altor organizații obștești, a legăturilor pe linie sportivă și turistică, a contactelor între colective de muncă, pentru întărirea în continuare a relațiilor de prietenie dintre popoarele român și sovietice.

La convorbiri au fost examinate, de asemenea, probleme majore ale vieții internaționale. Apreciindu-se că problema fundamentală a zilelor noastre o constituie trecerea hotărîtă la dezarmare, edificarea unei lumi fără arme nucleare și fără războaie, s-a subliniat importanța Programului prezentat de Uniunea Sovietică privind lichidarea armelor nucleare pînă la sfîrșitul acestui secol, a inițiativelor de amploare, bazate pe platforma elaborată la Reykjavik, precum și necesitatea încheierii neîntîrziate a unui acord privind eliminarea din Europa a rachetelor U.R.S.S. și S.U.A. cu rază medie de acțiune și a rachetelor operativ-tactice. Comunicatul comun menționează, de asemenea, că cei doi conducători consideră că în prezent există posibilități reale pentru realizarea de progrese în domeniul dezarmării generale și totale. S-a reafirmat importanța transpunerii în viață a Apelului Statelor participante la Tratatul de la Varșovia de reducere a forțelor armate și a armamentelor convenționale în Europa cu 25 la sută pînă la începutul anilor '90, cu reducerea proporțională a cheltuielilor militare ale statelor. În documentul menționat se arată că Uniunea Sovietică sprijină propunerea României și Bulgariei cu privire la transformarea Balcanilor într-o zonă liberă de arme nucleare și chimice.

Referindu-se la noul dialog româno-sovietic la cel mai înalt nivel tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Un rol deosebit de important în dezvoltarea generală a relațiilor româno-sovietice l-au avut vizitele reciproce, convorbirile și înțelegerile la cel mai înalt nivel, care, de fiecare dată, au dat noi și puternice impulsuri colaborării și conlucrării noastre pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural și în alte domenii de activitate. Vizita dumneavoastră constituie o nouă și importantă manifestare a prieteniei și colaborării româno-sovietice, o expresie a bunelor relații, cu vechi și bogate tradiții, dintre țările, partidele și popoarele noastre. Noi apreciem stadiul înalt al acestor relații, întemeiate trainic pe deplina egalitate, stimă și respect reciproc, pe principiile și idealurile nobile ale socialismului și dorim ca ele să se dezvolte necontenit și să se afirme tot mai puternic ca un exemplu de raporturi între state socialiste, care colaborează și conlucrează activ pentru succesul construcției noii orînduiri în țările lor, pentru cauza generală a socialismului și a păcii. Sîntem încredințați că vizita pe care o faceți în țara noastră, convorbirile pe care le-am început astăzi vor deschide noi perspective acestor relații, se vor înscrie ca un moment de seamă în întărirea prieteniei și colaborării româno-sovietice". La rîndul său, tovarășul Mihail Gorbaciov a declarat: „Considerăm România socialistă un stat apropiat Uniunii Sovietice prin natura sa de clasă, unul din aliații și tovarășii noștri de luptă pentru cauza comună. Și sîntem ferm hotărîți să facem totul pentru ca, în toate sferele vieții sociale, cooperarea noastră să devină și mai puternică, și mai rodnică. Vizitînd Uzinele «23 August», îți dai seama concret cum s-a transformat România în anii construirii socialismului, ce potențial de producție și tehnico-științific posedă în prezent. Este rezultatul spectaculos al muncii pline de abnegație de mulți ani a poporului dumneavoastră, mărturia inteligenței și talentului muncitorilor, țăranilor, oamenilor de știință și cultură români, a grijii lor patriotice față de țară, a aspirației fierbinți de a o transforma într-un stat socialist înaintat. Este și o dovadă a posibilităților enorme ale orînduirii sociale socialiste. Doresc ca, în numele partidului și poporului sovietic, să felicit frățește pe comuniști, pe oamenii muncii din România, pentru aceste minunate realizări".

Desfășurate într-o atmosferă de prietenie, cordialitate și înțelegere reciprocă, vizita și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Mihail Gorbaciov reprezintă un moment de seamă în cronica relațiilor de prietenie româno-sovietice, fiind menite să deschidă noi perspective acestor relații, să ducă la întărirea conlucrării multilaterale în opera de construcție socialistă, în interesul ambelor popoare, al cauzei socialismului și păcii pe planeta noastră.

ION CODRU

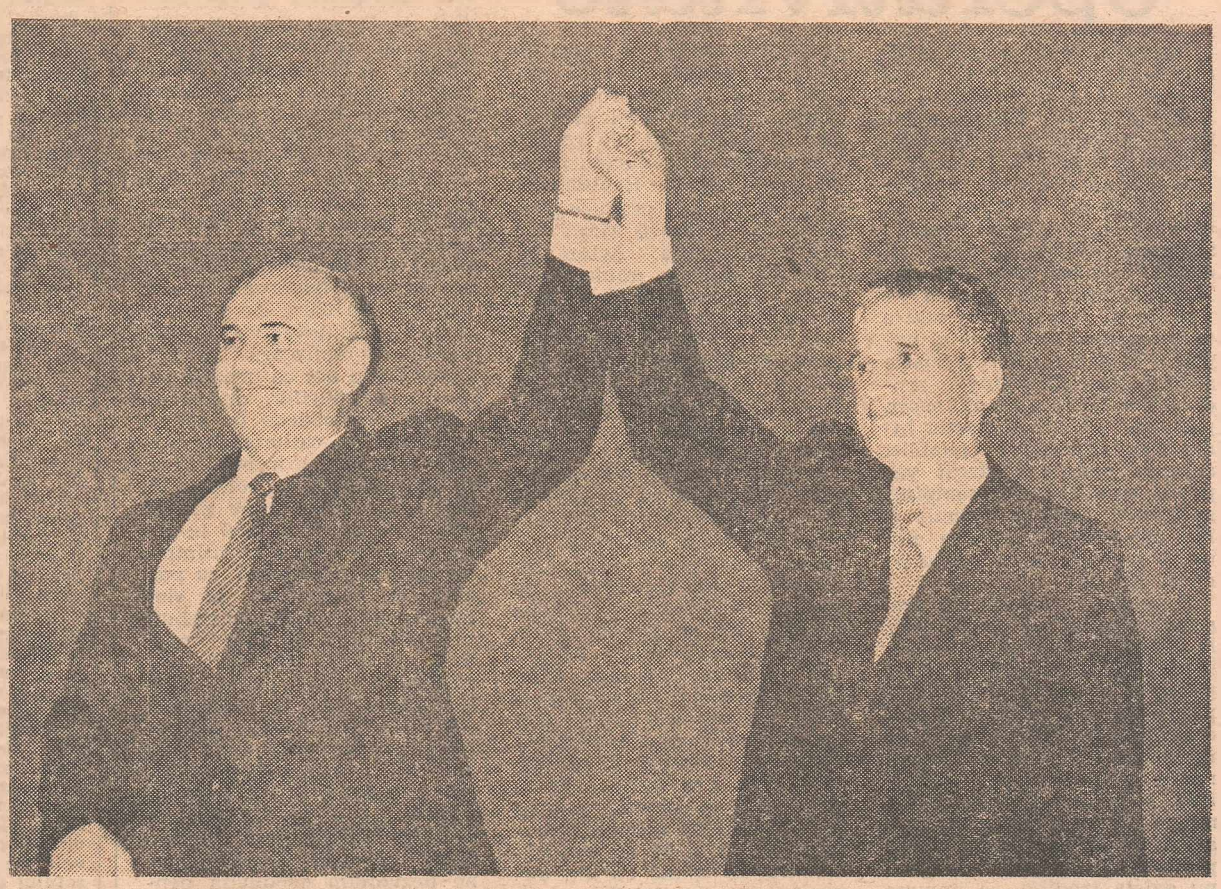

Un simbol al prieteniei româno-sovietice

Vizita la Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei

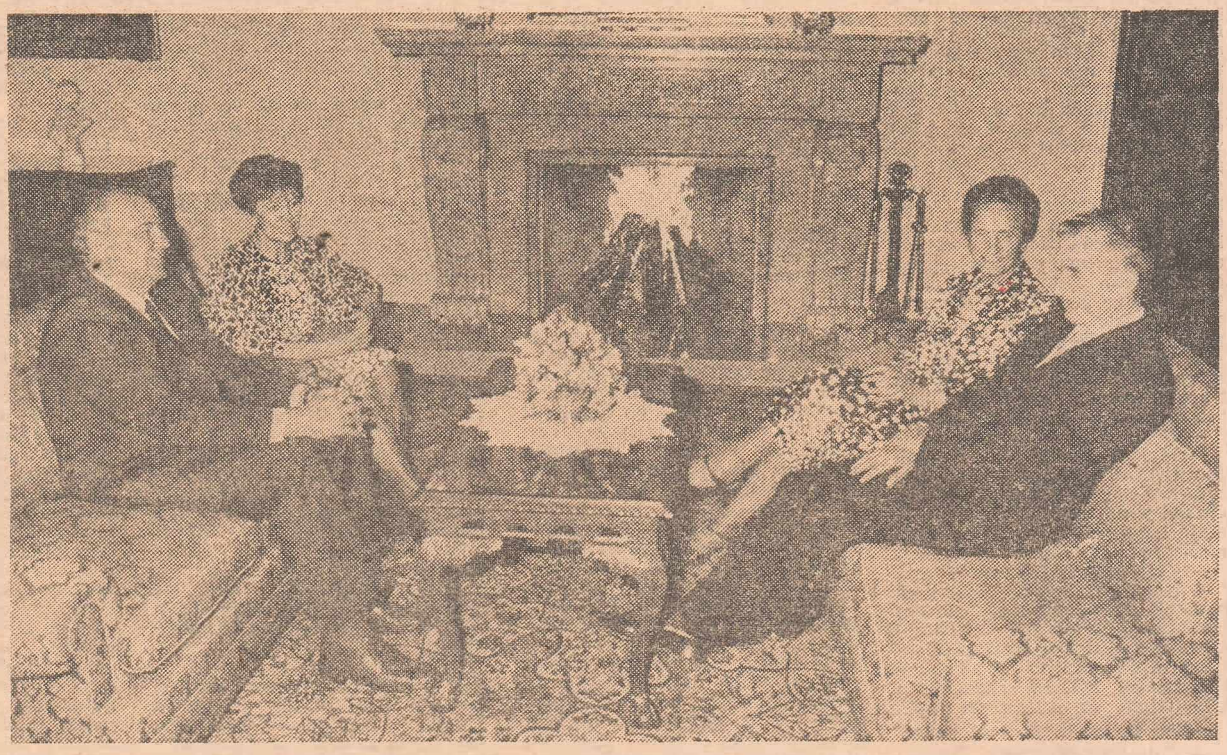

La dineul oferit de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în onoarea tovarășului Mihail Gorbaciov și a tovarășei Raisa Gorbaciova

Calitate și operativitate

Intreprinderea pentru articole sportive „Camping" din Urziceni a fost înființată la 1 ianuarie 1978. Dacă n-a început să producă chiar din prima zi a anului, a făcut-o cu siguranță două zile mai tîrziu, adică pe 3 ianuarie. A început cu confecții ușoare: salopete, lenjerie de pat și corturi pentru piața internă. Doi ani mai tîrziu, ceea ce trebuie să recunoaștem este o performanță, a început să exporte o parte din produsele sale. Astăzi „Camping" produce și exportă confecții sport, produse textile cu caracter industrial, containere pliabile, slinguri pentru încărcat vapoare, mobilier de camping, rucsacuri, saci de dormit și mai ales corturi. Acestea din urmă se exportă în proporție de 58 la sută.

E ușor să produci, e mai greu să vinzi și, totuși, iată, la cîțiva ani de la înființare, întreprinderea din Urziceni e prezentă cu articole de camping la toate marile tîrguri europene, întreține relații de cooperare cu cele mai mari și recunoscute firme de specialitate. Rapiditatea cu care s-a maturizat întreprinderea, mai ales că în realizarea unor produse de acest gen în țară nu exista tradiție, se impune ca un adevărat record. Ca o curiozitate, Ioan Uisselt, directorul întreprinderii ne povestește că firma italiană Ferino, cu care cooperează „Camping", are o vechime de peste o sută de ani. Străbunicul actualului director al firmei și-a început activitatea producînd coviltire pentru căruțe militare încă de pe vremea lui Garibaldi, firma specializîndu-se mai tîrziu, cînd nimeni nu mai cerea coviltire, în confecționarea și comercializarea corturilor, campingul fiind o modă de dată destul de recentă.

— Intr-adevăr, ne spune inginerul Ioan Uisselt, campingul intră în categoria produselor de modă. Pe piața mondială campingul a luat avînt prin anii 1975 și 1976. Cererea îndeosebi de corturi și saci de dormit a cunoscut un salt semnificativ. Și la noi, odată cu acordarea săptămînii reduse de lucru și cu înmulțirea mașinilor personale s-a înregistrat o creștere a numărului adepților drumețiilor și concediilor făcute cu cortul în spate sau în portbagajul mașinii. Am vîndut pe piața internă între 14 și 20 mii corturi pe an. Fiind produse de modă, vorbim mai ales de corturi pentru că ele constituie ponderea producției noastre, sînt supuse fluctuațiilor acesteia. Nu poți produce pentru stoc. Riști să rămîi cu marfa nevîndută. Astăzi se cere un model, mîine poți avea surpriza să nu-l mai ceară nimeni. Problema este deci să te poți replia rapid la cerințele pieței. In această activitate, o specializare unidirecțională nu este recomandabilă. O firmă din Italia ne-a cerut corturi de 2—4 persoane. Dintr-odată s-a răzgîndit. Acum dorește corturi de 5—6 persoane. Astea sînt cerințele. Le-am satisfăcut cererea. Altfel pierzi piața. Nu uităm că sînt producători de tradiție în domeniu: Coreea de Sud, Taivan, China, iar în Europa Franța, Italia, R.D.G., Cehoslovacia, Polonia. Cînd dorești să exporți marfă, niciodată nu poți sta liniștit. Exportul este o cursă contracronometru cu ceilalți și cu tine însuți. La ora asta realizăm 37 tipuri de corturi pentru 1—12 locuri și avînd o greutate între 2 și 50 de kilograme. Putem spune că am devenit cunoscuți în Europa și în Australia, unde ducem zilele acestea tratative pentru o comandă. Anul acesta, în Polonia, pînă de curînd unul din cei mai importanți exportatori de corturi din C.A.E.R., exportăm 8 000 de corturi de diferite tipuri. Se preconizează să vindem și în R.D.G., pe primul loc ca producție din țările socialiste. Mai mult, țesătura noastră, realizată la Trainica Pucioasa este solicitată la export.

— Care sînt problemele specifice ale activității de export din întreprinderea dumneavoastră?

— Calitatea și eficiența economică sînt aspectele care trebuie avute în permanență în vedere. Produsele noastre sînt destinate marelui consumator, trebuie să fie accesibile omului obișnuit. Aportul net în devize pe care-l realizăm este de 1,2—1,3. Posibilitatea de repliere rapidă la cerințele pieței se asigură prin realizarea unor materiale noi, prin accesorii diverse. În colaborare cu Relon Panduri din București și cu Centrul de cercetare și inginerie tehnologică al Intreprinderii de Aluminiu Slatina am realizat o peliculă de aluminiu care poate fi aplicată pe țesătură și care asigură o impermeabilitate foarte bună. Rezultatele verificărilor de laborator sînt superioare celor ale materialelor similare din import. Ducem tratative cu NASA pentru preluare în vederea prelucrării a unor bare din fibre de sticlă ce vor fi folosite la scheletul corturilor sferice, tip Igloo, care sînt acum la modă. Am asimilat în producția noastră 95 la sută din accesoriile din metal, masă plastică, șnururi etc. Chiar și realizarea și tratarea stratului izolator din fibră de poliester pentru izolațiile sacilor de dormit se realizează la noi. Acest lucru are ca urmare reducerea costurilor, operativitate în schimbările de soluții constructive, calitate. În materie de export trebuie să fi în permanență în contact cu moda, cu ce se cere pentru sezonul respectiv. Deși în industria aceasta nu se întîmplă revoluții, se înaintează cu pași mici, în fiecare an se vine cu ceva nou. Acest nou trebuie într-o măsură cît mai mare să-ți aparțină. Spunem noi sîntem în miezul evenimentelor. Corturile triunghiulare, tip canadian, sînt în scădere pe piața mondială. În urcare sînt cele semisferice, tip igloo, mai rezistente la vînturi puternice, pînă la 120 km pe oră. Schimbăm, deci, structura producției. De asemenea, ne dezvoltăm producția pentru corturile mari, tip căsuță, de 4—6 persoane, destinate vacanțelor de cîteva zile. Sînt mai greu de realizat și transportat la beneficiar, necesită o calificare superioară iar domeniul este insuficient acoperit de concurenții tradiționali, sud-asiaticii. Este o industrie frumoasă și cînd obții succese ai satisfacții.

Să încheiem această succintă relatare despre preocupările colectivului de la „Camping" așa cum se cuvine, amintind numele cîtorva din cei care au contribuit la succesele acestuia: muncitoarea Smaranda Antonescu și inginerele Violeta Bucur, Georgeta Tudor și Georgeta Cîrîc de la Atelierul de creație și maiștrii Ion Lazăr și Enache Barbu de la sectorul de accesorii.

Cine și-a petrecut sfîrșitul de săptămînă sau concediile în corturile realizate la Urziceni sperăm că vor fi de acord cu noi că la „Camping" se muncește bine.

OPREA GEORGESCU

Un om din atelierul unu

La 18 ani și jumătate avea categoria a șaptea, ajunsese pe treapta de sus a meseriei, avea dreptul să ia retribuția maximă, ca muncitor, și chiar o lua întrebîndu-se pe urmă ce-ar putea face cu o mînă de bani. Poate că altuia, în locul lui, i s-ar fi năzărit atunci gîndul că nici nu prea mai are ce învăța. Din acest punct de vedere, Ion Negrilescu a fost un om tare, nelăsînd să-i fie încurcate cărările vieții de un asemenea gînd primejdios pentru el, care înainte de-a intra bine în viață l-ar fi și scos din ring. Adevărul este că la școala medie tehnică, transformată în profesională cînd el trecea în anul al treilea, fusese un elev bun, mai ales despre profesorul lui de matematică, un anume Cîrlănescu, vorbește și astăzi plin de recunoștință și afectuos. Ei bine, spune Ion Negrilescu, de la omul acela a învățat, pe lîngă matematică, alte cîteva lucruri la fel de importante, bunăoară că una-i gluma și alta-i munca, dar că o atmosferă de bună dispoziție creează și o anume poftă de muncă și că efortul pare atunci mai ușor. În orice caz, așa a reușit ca în primul an cît a lucrat la Intreprinderea de prelucrare mase plastice să obțină ultimele două categorii care atestau pregătirea lui ca muncitor, pe lîngă primele categorii pe care le dobîndise chiar în cursul școlii, iar apoi să urmeze și școala de maiștri. Cînd să se înscrie pentru școala de maiștri i s-a părut, cum s-ar zice, că viața-i pune piedică. Avea nevoie de o aprobare din partea șefului de secție de-a lucra numai în schimburile unu și trei, întrucît școala avea cursuri serale și era limpede că nu putea să se afle în același timp și la școală și la întreprindere în schimbul doi. Dar șeful de secție, adică o șefă, i-a scris pe cererea lui că nu se aprobă. Cu aceeași cerere a fost la secretarul comitetului de partid și acela a scris, deasupra primei rezoluții, că se aprobă. Însă directorul din vremea aceea al întreprinderii a scris la rîndu-i că nu se aprobă. Iar Ion Negrilescu și-a luat aprobarea, în cele din urmă, de la minister, unde a fost în audiență. Își amintește de această întîmplare și nu poate să nu rîdă. Ca să vezi cît de împărțite pot să fie părerile, zice el. Și pe urmă, după absolvire, ați fost numit imediat maistru? Nu, îmi răspunde el și rîde iarăși, parcă ar ține să arate că într-adevăr lecția profesorului Cîrlănescu n-a fost uitată. Și viața e un profesor, la o adică, iar ea ne învață că problemele pot fi rezolvate mai bine dacă îți păstrezi o anume seninătate și gîndul limpede. Sigur că problemele astea poți să le rezolvi și încruntat, dar așa e mai obositor, în orice caz. Prin urmare, adaugă Ion Negrilescu, văzînd că niște foști colegi de-ai lui ajunseseră maiștri cu toate că în timpul școlii crezuseră că nota de trecere e o obligație mai degrabă a profesorului, decît a elevului, a socotit că dreptatea e de partea lui și-a trimis o scrisoare la „Scînteia". Acesta fiind el, zice, cînd știe că are dreptate nu-l poate convinge nimeni că nu are, nici chiar cel mai bun avocat. În urma sesizării a fost instituit un concurs iar Ion Negrilescu a reușit să cîștige postul. Asta se petrecea în urmă cu vreo 15 ani. De vreo cinci ani, în cadrul atelierului 1 el răspunde, ca maistru specialist, de o instalație unică în țară. Cu această instalație, încearcă să ne lămurească Ion Negrilescu, se fabrică relon armat cu fibră de sticlă, de exemplu, sau policarbonat armat cu fibră de sticlă. Cu totul, sînt fabricate aici vreo 15 produse de acest fel, deosebit de necesare industriei electrotehnice și electronice și care pînă în urmă cu cinci ani le importam. O parte dintre cei 59 de oameni din subordinea maistrului lucrează, în același atelier, pe instalația de ambalare a granulelor și pe instalația de vălțuire-calandrare. Răspunzînd de aceste instalații importante pentru mersul general al întreprinderii, Ion Negrilescu a fost obligat nu o dată de situațiile ivite în procesul curent al producției de-a găsi soluții noi de lucru, de-a veni cu idei noi. Împreună cu inginerii Petre Vornicu, Alexandru Vedel și Artur Chirulescu, el este autor al mai multor inovații. Una se cheamă așa: o nouă compoziție de obținere a granulelor pentru mantaua secundară a cablurilor electrice. Iar alta: o nouă compoziție și un nou procedeu de obținere a granulelor pentru izolarea cablurilor de 6 KV. Procesul de modernizare în care se află întreprinderea, de creștere a productivității pe de o parte iar pe de altă parte a calității produselor, contează pe astfel de idei noi din partea celor ce lucrează aici, la Întreprinderea de mase plastice București. El presupune însă și aplicarea operativă a rezultatelor obținute în alte întreprinderi sau de cercetarea științifică. Bunăoară, zice Ion Negrilescu, întreprinderea urmează să treacă la automatizarea unor operațiuni. Și s-a constatat, cu surprindere, că unele operațiuni puteau fi automatizate mai de mult. De exemplu, operațiunea de trecere a granulelor pe cîntar și dozarea lor înainte de a ajunge în malaxoare. Din cauza circulației defectuoase a informației tehnice, oamenii întreprinderii au aflat abia de curînd că la Automatica se produc astfel de cîntare dozatoare automate. Chiar dacă la ei, cel puțin în atelierul 1, productivitatea muncii unui om e de peste 3 milioane lei în decursul unui an, s-au bucurat de această noutate tot așa cum la un drum lung nu poți decît să te bucuri atunci, cînd faci un pas înainte.

D. CONSTANTINESCU

Viața F.D.U.S.

Să gîndești frumos la interesele cetățeanului

Cooperativa meșteșugărească **Progresul** Făurei nu atrage prin gigantism industrial, cu hale prin care să te pierzi în cuprinderea lor, în care să compui poeme mecanice sau să înregistrezi secvențe sonore pentru o eventuală simfonie concretă. Pe mine unul, care nu sînt totuși demodat, cel puțin așa-mi pretind și așa mai cred despre mine, m-a atras gîndul frumos al acestor meșteșugari, mulți dintre ei membri ai Organizației democrației și unității socialiste, de a inventa și reinventa meșteșuguri de care omul are nevoie, dar și de a gospodări cît mai bine, cu folos, materiile și materialele din zonă. Făureiul este un oraș mic, dar important prin tot ceea ce fac oamenii lui (are poligon de încercări pentru locomotivele Diesel electrice, nod de cale ferată, întreprinderi agro-zootehnice puternice). Poposind într-o zi aici, am văzut construindu-se blocuri, dar și case. Și atunci l-am întrebat pe Virgil Coșoreanu, președintele cooperativei:

— Mai fac oamenii case?

— Mai fac, zice; în Făurei, Ianca, Bordei-Verde, în alte sate și comune din jur. Le construim după proiect, cu parter și etaj, conform schiței de sistematizare a județului nostru.

— Cine le construiește?

— Noi le ridicăm. Văzînd că oamenii au nevoie de case, am înființat o secție de construcții de case. Am căutat meșteri, i-am atras în cooperativă, și acum ne cheamă să ridicăm case și în alte județe: în Buzău, de pildă.

— De unde luați materiale?

— Folosim resursele locale: nisip și pietriș luăm din albia rîului Buzău; avem balastiere la Vernești, la Gălbinași, pe rîul Buzău, la Suraia, în Vrancea. Ciment și cherestea ni se asigură prin repartiție. Meșteri buni avem, așa că în cîteva zile casa ajunge la acoperiș.

— Cine sînt meșterii?

— Oameni de la noi, cum e Gheorghe Dumitru, de pildă, care de la 14 ani ridică numai case în tot Făureiul, în satele și comunele din jur. A participat și la ridicarea Casei de cultură a orașului. Ce a construit acum 20 de ani, dă jos, modernizează.

— Cum adică: „dă jos?"

— Omul nu mai vrea să locuiască în casă din lut și paiantă; vrea **casă de oraș**, cu confort: cu sufragerie, dormitoare, bucătărie și baie, cu instalații sanitare racordate la sistemul de canalizare și, firește, cu toate celelalte utilități: parchet, tencuieli și zugrăveli, acoperiș din tablă sau țiglă.

Florea Neacșu conduce această unitate de fabricat case; Dumitru Băcăin și Costică Zătoiu sînt dintre cei mai buni meșteri. Oamenii îi caută și-i roagă să le ridice casă ca a lui Lascu, Mircescu, adică foarte frumoase. Și ei le înalță, așa cum vor oamenii, dar și cum cere proiectul de sistematizare, în așa fel ca vatra orașului, a satelor, să fie cît mai bine gospodărite, așezările dezvoltîndu-se mai ales pe verticală. Dezvoltarea construcției de case, a altor unități, grajduri, fîntîni, garduri, spalieri pentru vie, a impus, în cadrul Cooperativei **Progresul** Făurei, și înființarea unei secții de prefabricate, așa încît să se poată valorifica și mai bine unele resurse locale.

— Am mers mai departe, ne spunea președintele Virgil Coșoreanu, om care cunoaște bine nevoile cetățenilor și care, în raport de aceste nevoi mai inventează sau reinventează un meșteșug, și am înființat și o unitate de împletituri de răchită, în care lucrează 42 de lucrători, conduși de brigadierul Anton Ivan.

Anton Ivan e din Suraia, și la Suraia copilul, după ce se naște, se joacă în mod creator: învață să împletească, din răchită, tot felul de obiecte: coșuri pentru cărat zarzavaturi, porumb, coșuri pentru rufe, ei le spun panere, coșuri pentru piață, bătătoare pentru covoare, fotolii, mese, scaune, apărători pentru damigene din sticlă etc. Toate aceste produse, altele cerute de cumpărători, se împletesc acum și la Făurei, la Cooperativa **Progresul**.

— Cine le cumpără?

— Toți, zice președintele; la piața internă se cer cantități sporite; la extern, de asemenea. Am livrat produse în Danemarca, Franța, Suedia, R.F. Germania, și în alte țări. Au fost ani cînd am realizat și livrat la export cantități de împletituri de două ori și jumătate mai mult decît planul prevăzut, încasînd, firește, beneficiile respective.

— Nu vă gîndiți să extindeți această preocupare?

— Necazul e că nu prea avem materie primă: răchita. Am încercat în 1983 să realizăm propriile noastre culturi de răchită. N-a mers! Solurile sînt nisipoase, secetoase, nu mlăștinoase. Vom încerca din nou. Trebuie să reușim, mai ales că în curînd vom beneficia de un mare sistem de irigații.

Că la Făurei împletiturile au ajuns la nivel de artă, o probează și următorul fapt: la unele ediții ale Festivalului Național **Cîntarea României**, unii dintre membrii celor două organizații ale democrației și unității socialiste, cîte ființează în cooperativă, printre care Rada Moise, Zamfir Avram, Anton Ivan, Lenuța Pădineanu, Rada Ilie, au obținut locul întîi pe țară și titlul de laureat al Festivalului, cu produsele împletite de ei. Nu e puțin lucru acesta!

În cadrul cooperativei, cele două organizații O.D.U.S. sînt puternice: cuprind mai mult de jumătate din numărul cooperatorilor. Țelul lor de bază? Faima firmei lor! Dar la faimă se ajunge printr-o conștiință formată, cultivată continuu, așa cum se menține o adevărată performanță. Meșteșugarii din Făurei mențin o astfel de performanță fiindcă dispun de cel puțin două calități: sînt meseriași buni și sînt perseverenți în bine. Stăteam de vorbă cu cei doi președinți de organizație: Gheorghe Hogea și Tudora Cioată, care ne spuneau: „Nu ne interesează numai producția, ci întreaga viață social-economică a orașului. Am luat în acord global, de la I.A.S. Făurei-Sat, 14 hectare de sfeclă, pe care am terminat-o de prășit duminică, 17 mai; am colectat 11 tone de fier vechi pentru furnalele țării, alte materiale, am realizat multe economii de materii prime, depășindu-ne planul la mai toți indicatorii".

Iar directorul Casei de cultură din Făurei, Marin Moraru, ne redimensiona în plan spiritual munca și calitățile acestor minunați oameni: „Avem, spunea el, formații de dansuri, formații corale, de teatru, cu care participăm la viața spirituală a orașului nostru. Organizăm, la Casa de cultură, multe întîlniri cu oameni de știință, politologi, cu scriitori. Și, fără să-i împingem de la spate, oamenii vin, fiindcă vor să știe, să cunoască, să înțeleagă diversele fenomene ale lumii de azi. Iar însumarea aceasta de cunoștințe declanșează frumoase mutații în plan educațional, formativ-moral, împlinind felul de a fi al omului dorit de societatea noastră".

Se gîndește frumos la Făurei despre om, fiindcă toți cei ce gîndesc astfel, pleacă de la primordiala premisă că și ei sînt oameni!

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Într-o grădină, lîngă tulpină

Se naște cu fiecare clipă, cu fiecare gînd, cu fiecare așteptare. Da, miracolul e lîngă noi. Nici o metaforă nu-l poate defini, nici o hiperbolă nu-l poate cuprinde. Cel care ar vrea să scrie istoria adevărată a descoperirii lumii, o istorie de la care noi, adulții, să învățăm să trăim bucurîndu-ne, n-ar trebui să facă altceva decît să-i privească și să-i asculte pe ei, pe cei mici.

Tu ciți trei ani ai ? — întreabă Alexandru. Eu am chiar trei ani, spune Maria ; iar eu am patru și jumătate, strigă, mîndru, Vadim ; eu am numai patru ani, iar Vladimir, frățiorul meu, nu știe nimic și are două luni ; eu știu o mulțime de lucruri și am șase ani și la toamnă o să merg la școală. Sorin știe chiar că el are 2 trei ani, pentru că doi ori trei fac șase, ceea ce este cu totul altceva decît...

Cînd eram mic, eu nu știam că atunci cînd răsare soarele se face dimineață și florile se trezesc și se fac frumoase să le iubească lumina.

Să-i privim și să-i ascultăm, și să ne măsurăm puterea și curajul și cinstea în ochii lor plini de întrebări. Poveștile există numai atîta cît crezi în ele. Frumusețea există numai atîta timp cît crezi în ea. Bucuria există numai atîta timp cît știi să te bucuri.

Uităm, uneori, adevăruri simple. Le redescoperim prin ei, prin încii pentru care „da de ce" e regulă supremă. O știință anume, a mirării, oglindindu-se în fiecare gest, o știință stăpînită perfect, inimitabilă în desăvîrșirea ei, această mirare perpetuă prin care devenim.

„De ce", iată calea către dezlegarea tuturor tainelor, reinventată de zeci, sute, mii de generații, retrăită azi de fiecare copil.

Vladimir are două luni. Sorin are șase ani. Ciți „trei ani" are fiecare ? Cîtă naivitate, cîte întrebări se nasc în fiecare clipă între două luni și șase ani ? Cîte adevăruri se descoperă în cinci ani și zece luni ? Cîtă dragoste de oameni și de cer se poate sădi într-un suflet de copil ? Cît adevăr și cîtă sete de frumusețe, pentru ca mai tîrziu, peste ani, sufletul lui să rămînă curat ?

Da, miracolul se săvîrșește lîngă noi, pentru noi, prin noi, în fiecare clipă. Cu fiecare respirație a acestei lumi se mai naște un copil, cu fiecare dimineață înrourată milioane de „trei ani" se mai îmbogățesc cu o zi de lumină.

Copiii aceștia frumoși, atît de frumoși, știu nu numai că atunci cînd răsare soarele vine dimineața, ci și că stelele sînt la sute de mii de ani lumină, că avioanele seamănă cu niște păsări uriașe, copiii aceștia de poveste desenează cîmpii albastre și navete spațiale, și circei de viță de vie, pentru ca mai tîrziu, cînd vor fi școlari, să poată scrie cu ușurință literă „r", și porumbei, totdeauna porumbei albi.

Miracolul de lîngă noi nu e o figură de stil. E o tulburătoare realitate, începînd mereu, de cînd lumea, cu nașterea unui copil.

ROXANA MANOLESCU ■

Imagini dintr-o lume a candorii. Primul gîngurit, primii pași, cele dintîi silabe, jocurile grădiniței — trepte ale devenirii, în universul bucuriei.

GRIJA ȚĂRII: COPIII NOȘTRI!

Adolescentă cu vioară

Șaptesprezece ani și acea lumină inconfundabilă în care se amestecă rotunjimile copilărești și ascuțișul unei seriozități în care crește adultul. Șaptesprezece ani și o vioară. Doina Fodor se definește singură doar prin aceste două lucruri. Al vîrstei e clocotul care se lasă întrevăzut printre genele dese, graba de a fi pur și simplu. A viorii e cumințenia caligrafică în trăsăturile chipului. Acum patru ani, cînd am cunoscut-o își purta vioara doar cu un fel de încăpățînare încă buimacă, deși se întorsese cu laurii unui concurs internațional. O revăd acum, pe scena Studio a Ateneului Român, într-un recital care n-a cuprins numai cinci piese de mare dificultate, solicitînd maturitatea artistică, virtuozitate tehnică și har, ci și o **definiție a adolescenței**.

Ce sînt ei, adolescenții ? Iată o întrebare care, pusă și repusă cu fiecare generație, cu fiecare uimire în fața acestei vîrste, îi scoate într-un fel deosebit în afara speciei. În acești copii, care nu mai sînt copii, în acești tineri care sînt încă ai mamelor lor, ai noștri, în aceste siluete grațioase, purtîndu-și servietele de liceeni și furînd cu dibăcie în cutele uniformelor polenul strălucitor al ultimei mode, în aceste ființe pe care adesea nu le înțelegem și în ochii cărora vedem sclipind uneori un alt soare decît al noștri, în aceste siluete grațioase, purtîndu-și servietele marele start. O încordare splendidă și, practic, irepetabilă îi adună în performanțe de invidiat. Matematica, fizica, muzica, poezia, sportul au coborît de pe soclul maturității pînă la statura încă neîmplinită a adolescenței.

Sînt liceeni. Își poartă condiția cu o mîndrie abia ascunsă de trucul indiferenței. Sînt frumoși cînd îi întîlnim lîngă vitrina unui magazin de discuri. Sînt frumoși cînd îi vedem aplecați să mîngîie un copil. Sînt frumoși atunci cînd pe fruntea lor, dimineața, se zărește cuta gingașă a oboselii. Sînt minunați atunci cînd sînt victorioși : în fața listelor de concurs, simțindu-se, prin aburii oboselii, deja studenți : în fața aparatului de fotografiat, atunci cînd au fost numiți „micii einsteini" ; sau, iată, pe podiumul de concert, cu o vioară în mînă.

Are șaptesprezece ani. Vioara a crescut, de cînd o cunosc pe Doina Fodor, odată cu ea. E astăzi — în arcușul său viguros, netemător, în goana delicată a degetelor pe corzi, în sunetul solemn și egal al partiteei de Bach, în complicatele învolburări ale sonatelor de Beethoven și Brahms, în profunda expresivitate a unei Suite de Mihail Jora și în drăcescul patos al Fanteziei de Vieuxtemps — primul adevăr indiscutabil din șirul de promisiuni al unui remarcabil talent. Două ore și mai bine am așteptat cu emoție zîmbetul ei de triumf, copilăresc, întrebător. El a pus punct unei propoziții aproape simple : adolescența e o noblețe fără cusur. De sub blăzonul ei, viața pare — chiar este ! — o sărbătoare. Drumul merge mereu înainte, fără ocoluri, fără ezitări. Încă puțin și tinerețea își va intra în drepturi. Timpul stă și așteaptă : e vremea faptelor.

TANIA RADU ■

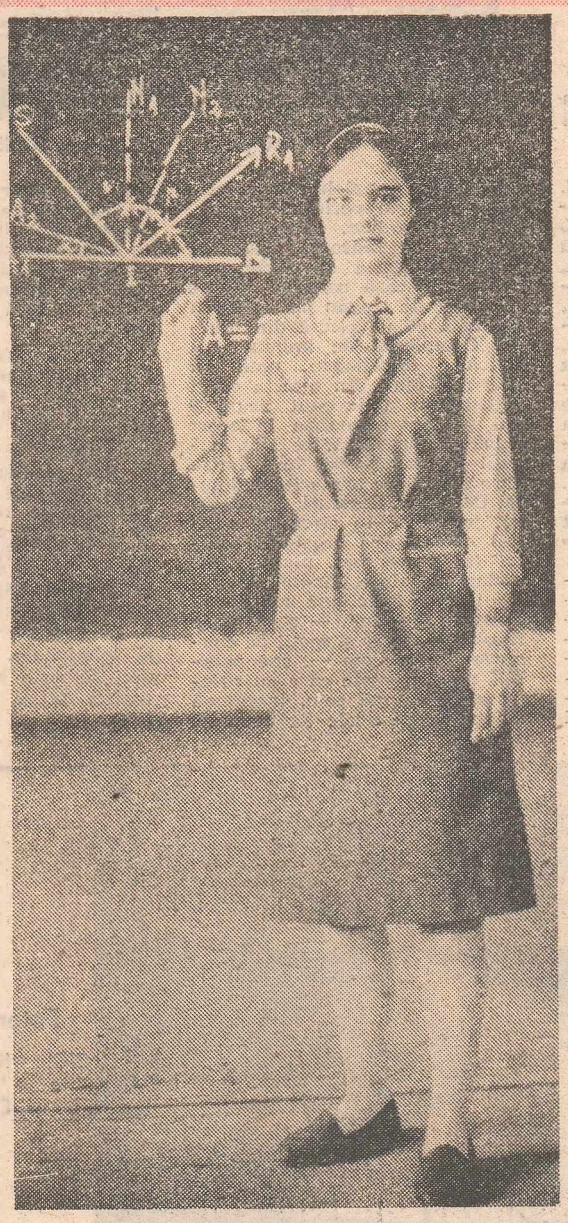

Adolescența și tinerețea, alte vîrste ale descoperirii prin gîndire

Planșe pentru noua geografie a țării

Oameni din linia întîi pentru victoria pîinii. Ion Mănescu și Ion Nicolae, mecanici de utilaje își unesc priceperea pentru a-și îndeplini exemplar datoria

În Valea Mostiștei, căutînd Bărăganul care va fi

Într-o navă pe patru roți (fabricată la Cîmpulung — Argeș) pornim într-o „expediție" de inițiere în uzina de transformat pămîntul unei mari felii de Bărăgan, cu o lungime de 154 de kilometri și o lățime de peste 50, cît cuprinde perimetrul agricol al județului Călărași, a cărei lucrare va fi, în linii mari încheiată, la sfîrșitul acestui cincinal. Un uriaș amfiteatru în care se scrie un important tratat al îmbunătățirilor funciare românești. (Dacă apelăm la istorie, să reținem că pe aceste meleaguri, încă din 1928, s-au făcut primele încercări inginerești de a bara inundațiile în Lunca Dunării, în zona Olteniței, ridicîndu-se, între Surlari — Dorobanțu, diguri submersibile, înconjurînd o incintă de 21 000 ha, constituind un incontestabil succes al constructorilor de geniu, cum se numeau atunci. În 1950, încep primele amenajări pentru irigații în Terasa Călărași, amenajări ce avansează etapă cu etapă și cincinal cu cincinal, ajungînd în 1981 la 260 000 ha, acoperind peste jumătate din suprafața arabilă a județului). Odată cu 1983, anul adoptării, la inițiativa secretarului general al partidului, a Programului național privind asigurarea unor recolte mari, sigure și stabile, Călărașiul beneficiază în acest scop de 3 miliarde lei fonduri de investiții. Cei ce ne însoțesc, sînt doi bărbați de vîrste apropiate, născuți în vetre de sat, hrănindu-și imaginile copilăriei cu aspirațiile țăranului de a face ogorul să rodească pe măsura trudei și iubirii sale, alegîndu-și, din toate profesiile și meseriile aflate la îndemîna generației lor (apropiate de o jumătate de veac), pe acelea cu care, copilăria, făcuse, se pare, legămînt. Dr. ing. Ion Mădălina, șeful disciplinei de exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare de la Institutul Agronomic din Capitală, sosise dinspre Hîrșova, unde își lăsase o grupă de studenți să încheie tema dată spre cercetare, urmînd să se transfere curînd în Complexul Mostiștea să continue, de asemenea studii începute cu ani în urmă într-o strînsă colaborare dintre cercetare-învățămînt-producție, asupra a numeroase realități pe care sistemele de irigații în funcțiune le pun în evidență, cu scopul concret de a oferi soluții de rezolvare, soluții de prevenire în noile proiecte. Inginerul Eugen Marinescu, directorul Întreprinderii de execuție și exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare Călărași, este de fel chiar de pe Valea Mostiștei, pîrîul pînă mai ieri neînsemnat și cunoscut doar de localnici, astăzi — un ax cardinal al irigațiilor din Cîmpia Română — și-a legat vocația și destinul de marea operă a reconstrucției pămîntului pîinii noastre. În satul cu nume frumos și simbolic, în satul Coconi din preajma Olteniței, tatăl său a fost grădinar și-l punea în copilărie și adolescență să sape și să construiască jgheaburi și canale prin care să ducă fire de apă spre fîșe de legume. A înțeles de-atunci că nu se pot tăia oricum, că sînt pricepere și talent, că sînt știință și artă, că sînt o nu mai puțin savantă arhitectură. A urmat o școală medie tehnică de îmbunătățiri funciare, a început cu lucrări de desecări, apoi cu îndiguiri, cu „ziduri" de apărare împotriva apelor, apoi cu irigații.

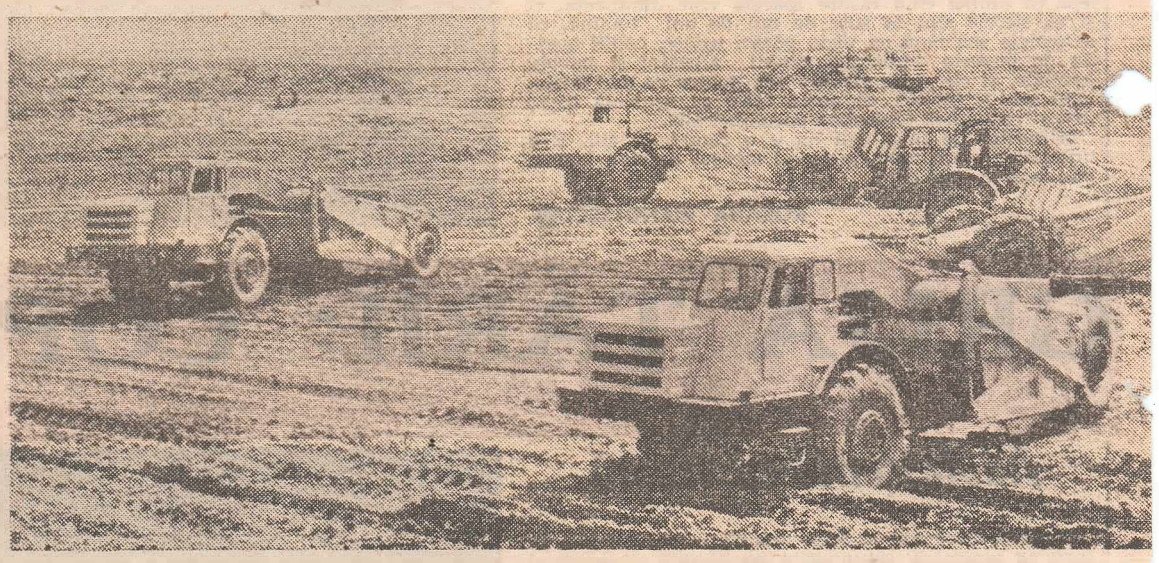

Încă puțin și peste balta Călărași Rău vor undui valurile unei mări de orez

Dar, înainte de a porni pe magistrala Văii, ne face un ocol, trecîndu-ne • Borcea cu bacul pentru a ne plasa într-un peisaj ireal, de pămînt galben și parcă fără de hotar, tot orizontul este galben, ca într-un desert, frămîntat însă de un furnicar de oameni cu mașini gigantice, dinozauri de metal, galbeni și ei, sporind mai mult senzația de imensitate deșertică. Este o insulă din sudul Bălții Borcea al cărei nume spune tot despre viața și istoria ei, se cheamă Călărași Rău. Și totuși, în Călărași Rău de vreo 20 de ani, după ce s-au secat apele și s-a stîrpit vegetația îndărătnică de baltă, s-au cultivat grîu bun și porumb de pomină. Sol măcinat însă, perfid, de pînze freatice, sărăcindu-l, sărăturîndu-l, iar ceea ce se petrece sub ochii noștri este o chirurgie de însănătoșire. Numai peste cîteva zile aici va lua ființă una din marile orezării ale județului, cu 1 800 ha, beneficiarul fiind I.A.S. Roșeți, căruia îi aparține pămîntul. Oamenii I.E.E.L.I.F., vreo 500 la număr, dau bătălia cu Călărași Rău de astă toamnă, sfidînd iarna grea, sfidînd primăvara care a întîrziat să vină, sfidînd întunericul nopților, lucrînd la lumina screperelor, tractoarelor și buldozerelor, așa încît, peste cîteva zile, parcelele desenate ca pe o hîrtie de calc să fie semănate cu cereala albă, colacul de salvare a solurilor sărăturate, mina de aur a agricultorilor așezați pe clise. Cine știe, poate că oamenii locului se vor gîndi și la un alt nume pentru fosta baltă Călărași Rău !

Pe magistrala Mostiștea urcăm și coborîm, urmînd „cascada" celor 3 vaste lacuri de acumulare lucrate de mîna omului, — Iezerul Mostiștei, Frăsinet, Gurbănești — ce apar grandios și insolit în geografia monotonă a cîmpiei, ramificate și unite prin canalele lor principale cît niște veritabile rîuri, cu baraje solide, cu stații sub presiune cît hidrocentralele, cu rețeaua infinită de aspersoare ce pulverizează coroane de apă în cîntec de leagăn peste lumea vegetală abia născută din brazde. Complexul de îmbunătățiri funciare Mostiștea, unul din cele mai mari din țară, a cărui construcție a început acum 8 ani și se va finaliza în acest cincinal, înseamnă, se știe, irigații (pentru 250 000 ha dintre care 180 000 pe teritoriul județului Călărași), desecări, (pe 93 000 ha, introduse în circuitul agricol) combaterea eroziunii solului (pe 10 000 ha), plantații de păduri și liziere, înnobilînd peisajul de bărăgan, apă pentru industriile din zonă — numeroase fabrici de zahăr și secții de conserve din legume —, apă potabilă pentru satele care au suferit ancestral de sete, înseamnă amenajări piscicole (la Ulmu se află în construcție o pepinieră ce va asigura popularea celor 3 lacuri cu rase și soiuri de pește bine adaptate la mediu), înseamnă noi și noi meserii și locuri de muncă pentru fiii de țărani, adică o altă sociologie chiar.

Pentru ca toată această imensă uzină în aer liber ca și cea nevăzută, de sub pămînt, cu vasta ei rețea de canale, conducte, noduri de alimentare să funcționeze în cele mai bune condiții, conducerea I.E.E.L.I.F. Călărași a pus la punct și uzina din „spatele frontului" — o bază de producție, reparații și automatizări stații de pompare, unde, de la mecanică grea și fină, se efectuează lucrări de electronică, se mînuiesc aparate de precizie de cea mai înaltă tehnicitate. Aceasta este, și deci să ne-o însușim, imaginea (reală) de azi a îmbunătățirilor funciare.

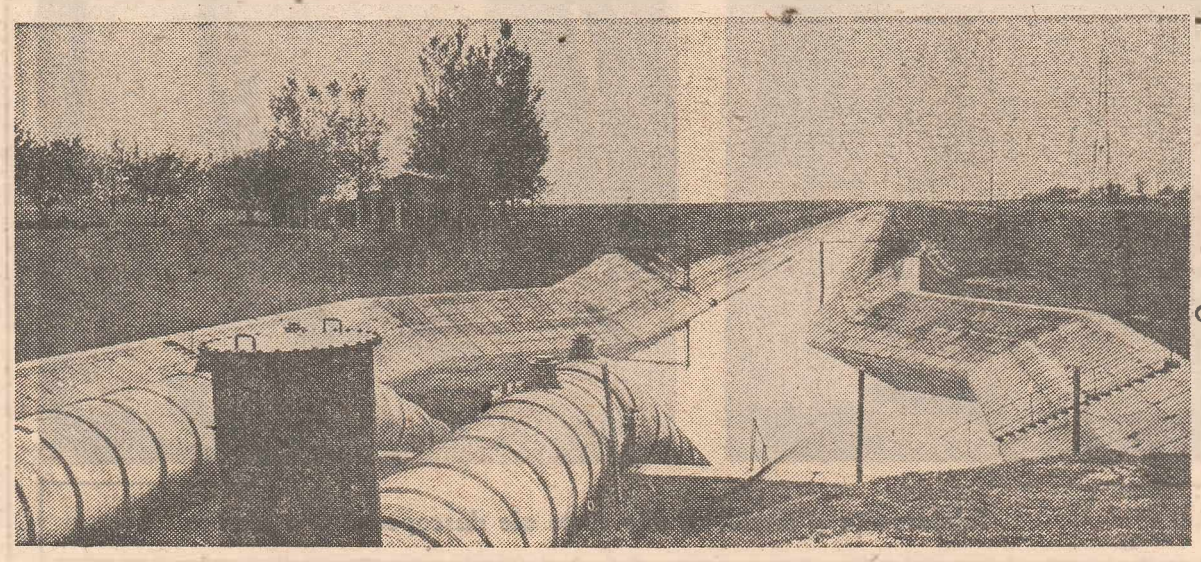

Pe axul Mostiștei, noile rîuri de apă strunite prin canale și conducte

Fotoreportaj de CICI IORDACHE-ADAM și ELENA GHERA

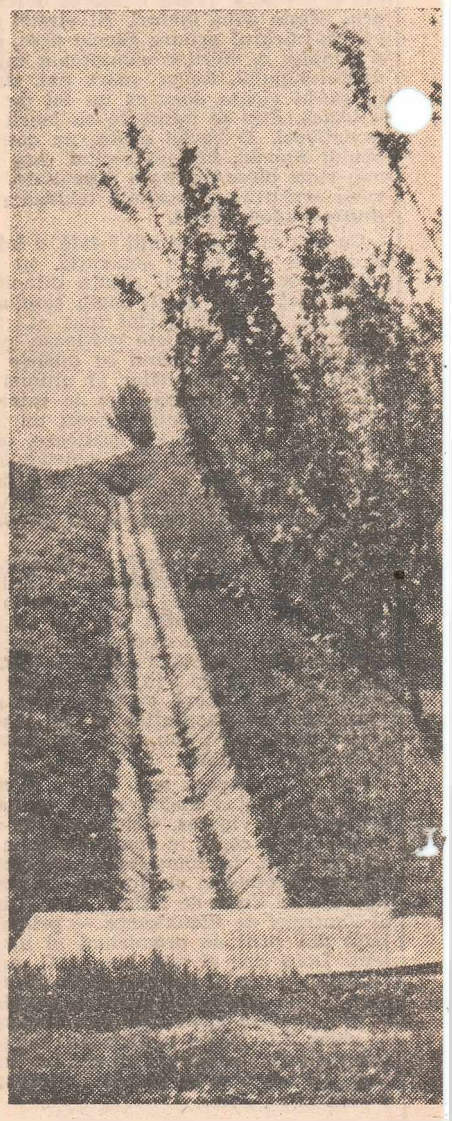

Un nou peisaj, o nouă speranță, pe[illegible] recoltele noastre.

oi tineri, doi colegi de promoție la zece ani de la absolvirea facultății. ng. Gabriel Ursovici, directorul Antreprizei de construcții pentru nbunătățiri funciare Lehliu, ing. Sinziana Ancuța Nicolae, șefa ompartimentului producție. Perimetrul fierbinte al vieții lor de azi — finalizarea Sistemului Mostiștea II

Gaz metan, la Caracal

Nu despre meseria doctorului Emilian Diaconu scriu aceste rinduri, ci despre modul în care el înțelege să și-o practice. A absolvit facultatea de medicină veterinară în 1965 și — asemenea întregii promoții universitare a acestui an de referință în viața modernă a țării — a intrat în focul producției cu foarte multă treabă și cu gîndul înaripat de proiecte profesionale dintre cele mai îndrăznețe. Ezită să răspundă dacă le-a îndeplinit pe toate, pentru că mereu se află în căutare de ceva nou și niciodată nu este pe deplin mulțumit de ceea ce a realizat pînă la un moment dat. Plecat din Stejarii Gorjului, avea să bată țărușul vieții și al meseriei mai la sud, la Caracal, la un mare combinat de creștere a porcilor. Din 1979 este chiar directorul I.S.C.I.P. Caracal — dar, cum spuneam, nu despre succesele lui profesionale și ale unității pe care o conduce este vorba aici ; este vorba despre știința sau iscusința de a privi și dincolo de țarcul meseriei, spre a trage pe turta acesteia foloase din realitatea înconjurătoare. Așa s-a întîmplat (un fel de a spune) cu celebra poveste a proteinelor sintetice fabricate la Curtea de Argeș. Într-un moment de mare impas — moral, al celor care inițiaseră fabricația și productiv, al fabricii propriu-zise — doctorul Diaconu, pe atunci director tehnic, ia drumul Curții de Argeș și solicită produsul respectiv într-o situație cînd numai unul dintr-o mie se mai putea gîndi calm și serios la o „negociere" cu fabrica producătoare. Numai că doctorul Diaconu știa că aceste proteine sînt „mină de aur" și că numai ignoranța unora vrea să le îngroape înainte de a se naște. Trece și peste ostilitatea celor de la fabrică, neîncrezători, după lungi și nedrepte șicane, în orice fel de „specialist în zootehnie". Dar Diaconu persevează — pentru că știința lui și flerul lui nu-l puteau înșela : avea nevoie de acel produs cel puțin pentru o perioadă experimentală de șase luni. Obține, cam „pe semnătura" lui, asemenea unei operații riscante, și produsul și timpul pentru experiment. Și se înțelege că n-am mai fi scris aceste rînduri dacă intuițiile doctorului Diaconu n-ar fi fost perfect întemeiate, produsul argeșenilor fiind acum (re)abilitat deplin și definitiv grație celor din Caracal. A fost un triumf colectiv, dar vîrful de lance care a spart crusta neîncrederii s-a numit Emilian Diaconu.

Cu nu prea mult timp în urmă, același iscoditor și tenace personaj a pornit de la o banală operație de rutină. (extinderea stației de epurare) și a ajuns la una dintre cele mai mari și mai moderne instalații de biogaz din țară. „Problema era să extindem și să modernizăm stația de epurare, în condițiile dublării efectivului de animale pe spațiile existente. Ne interesa nu numai curățenia combinatului, ci și să obținem apă curată și materie uscată compatibilă cu cerințele de fertilizare a solului. În contextul acesta, producerea biogazului se impunea aproape de la sine". Cu implicarea atentă și perseverentă a C.N.S.T., a fost proiectată o instalație de biogaz cu patru linii a 1 200 m.c. pe zi, capabilă să funcționeze tot timpul anului și să înlocuiască astfel circa 1 000 tone combustibil convențional. Instalația se află în curs de finisare, darea ei în folosință fiind prevăzută chiar în aceste zile.

Inutil să detaliem utilitățile multiple ale acestei instalații. Vom spune doar că se intenționează inclusiv crearea unei stații de îmbuteliere pentru folosirea surplusului de gaz metan. Ar fi prima stație de acest fel din Caracal, oraș în care, după cum se știe, nu există conductă de gaz metan. Dar prețiosul combustibil a apărut, după cum se vede, acolo unde era așteptat mai puțin : în curtea unui combinat de creștere a porcilor ; grație acestui „geolog" în toate straturile colaterale ale meseriei care este doctorul Emilian Diaconu și oamenilor care știu să se bizuie pe el.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

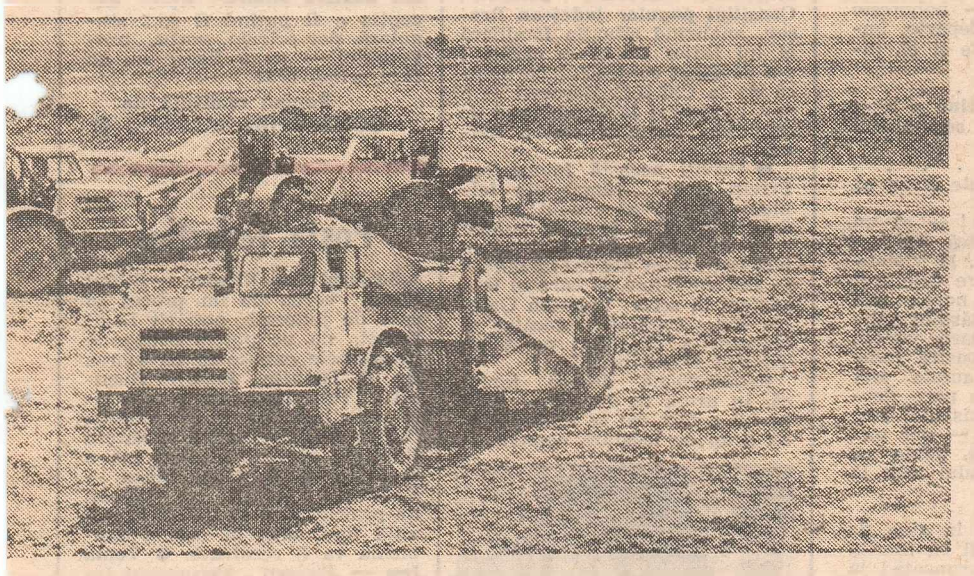

Gheorghe Ilicea s-a urcat prima dată pe autoscreper la 42 de ani, dar faima lui de meseriaș a trecut chiar granițele țării.

Zi plină la Segarcea

Vestea s-a transmis cu iuțeală ca un anunț, ca o veste importantă și, pînă la lăsatul serii, și făcuse ocolul orășelului din nord-vestul Cîmpiei Române : începînd chiar de mîine, în toate unitățile agricole din C.U.A.S.C. Segarcea au loc zile record la întreținerea culturilor însămînțate în această primăvară și de aceea întreaga populație aptă de muncă e chemată în număr cît mai mare la prășit.

Toată forța de muncă e acum în cîmp. Alături de mecanizatori și țărani cooperatori, au venit aici să dea o mînă de ajutor mulțimea angajaților din instituții : intelectuali și funcționari ori simpli lucrători de cele mai felurite profesii. E o dovadă că, în aceste zile — zice Florea Bădeancă, președintele C.U.A.S.C. — soarta recoltei nu-i este nimănui indiferentă. Aceeași mobilizare exemplară se poate întîlni și la Țuglui sau Valea Stanciului, și la Calopăr, și la Drăniс sau la Cerăt, oriunde pe teritoriul C.U.A.S.C.-ului Segarcea. Oriunde plantele au răsărit.

Și oamenii lucrează pe întrecute. În timp ce țăranii cooperatori Bibișiță Nicolae, Elena Enășoiu, Gheorghița Dobre, Ana Popa, Maria și Constantin Ceică zoresc la prășitul lotului semincer de lucernă, grupurile de angajați de la C.P.A.D.M. (Ion Niță, Iulică Olteanu, Alexandru Davidescu etc.) se dovedesc de neîntrecut la săpatul porumbului și sfeclei de zahăr.

Munca e în toi și pe terenurile I.A.S.-ului din localitate, unde lucrările de întreținere a viței de vie și a celorlalte culturi au luat deja un apreciabil avans. Ing. Corneliu Cotocu, directorul renumitei întreprinderi, ne-a asigurat că, pînă la 20 mai, mecanizatorii și ceilalți lucrători din unitate vor încheia prima prașilă mecanică la vie, floarea soarelui, porumb și căpșuni. Culturile — spune inginerul director — se prezintă foarte bine. Cel puțin deocamdată, iar dacă le vom întreține așa cum scrie la carte și, bineînțeles, dacă și vremea ne va ajuta, atunci avem suficiente motive să aspirăm, măcar la floarea soarelui, dacă nu și la alte culturi, la un tilu de Erou al noii revoluții agrare. De ce nu și la producția de struguri ?! Renumele podgoriei obligă.

Fapt îmbucurător e că și cele două puternice C.A.P.-uri segărcene, „Unirea" și „16 Februarie", aspiră spre mult rîvnitul titlu. Prima și-a propus, anul acesta, să obțină cea mai mare producție de struguri, iar cea de-a doua să obțină, de pe întreaga suprafață, o producție medie de 25 tone porumb la hectar ! Un rol deosebit în această amplă mobilizare îl are faptul că se lucrează în acord global.

Pînă la roadele toamnei, la recoltări și retribuții suplimentare drumul e încă lung. Lucrul acesta se pare că l-au înțeles bine — afirmă ing. Nicolae Popa, președintele C.A.P. „16 Februarie" — și mecanizatorii S.M.A.-ului condus cu pricepere de inginerul Toma Filip, și membrii cooperatori, și specialiștii, și toți cei care s-au angajat cu hotărîre să muncească acest pămînt mănos. Că pămîntul, indiferent de vreme, e întotdeauna darnic cu cei care știu să-l muncească la timp și bine. Îi dai atenție, îl tratezi cum trebuie, îți dă întreit și împătrit ; nu-i dai ce i se cuvine, se sărăcește și el, te sărăcește și pe tine.

Un adevăr pe care-l știe, sau ar trebui să-l știe, oricine.

MIHAI STANESCU ■

Marca personalității

Multe din lucrurile importante ale veacului se petrec în imediata noastră apropiere, mulți oameni de seamă trăiesc prin preajmă. Iată o listă de nume, în legătură cu care ne putem pune repede de acord că reține personalități cunoscute în toată lumea : Luciano Pavarotti, Leopold Sedar Senghor, Claudio Abado, Alain Resnais, Don Juan Antonio Samaranch, Charles Aznavour. Vă propun să adăugați în această listă și numele specialistului român **dr. ing. Ion Pușcă** din Panciu. Și va trebui să o faceți, întrucît din data de 10 decembrie a anului trecut, oenologul de faimă Ion Pușcă figurează, în secțiunea Gastronomie-Oenologie, între **„Personalitățile anului"** selectate, pentru 1986, de un Mare Juriu internațional.

Faima oenologului dr. ing. Ion Pușcă din Panciu este, firește, mare, dar în lumea oenologilor. Iar dacă francezii au găsit potrivit să-l considere o „Personalitate a anului", ei care fac din calitatea șampaniei lor o chestiune de orgoliu național, e pentru că creatorul „șampaniei de Panciu" le-a impus în toate privințele.

Zilele trecute, la Paris, a avut loc înmînarea prestigioasei distincții internaționale, fiind din 1970, și a medaliei însoțitoare. Într-o știre, primită de Agerpres în 15 mai a.c., se arată că : **„distincția a fost înmînată de președintele juriului internațional A. Leo Sennegon, care în cuvîntul său a evocat personalitatea specialistului român, tradițiile de cultură a viței de vie și arta preparării vinurilor în România, precum și legăturile stabilite de-a lungul timpului între Franța și România".** Această distincție cu caracter internațional, fundată în 1970, a selectat pînă azi numele a circa 700 personalități din diferite țări, în diverse domenii și discipline, eminențe, glăsuiește motivarea juriului, **„recunoscute pentru prestigiul, eforturile și activitatea lor deosebită"** în știința și arta pe care o practică ori în științe care adeseori sînt socotite, deopotrivă, și arte, cum este aceea a preparării vinurilor.

Nu sînt deloc un priceput în aceste treburi, ba chiar mărturisesc că atît băuturile, cît și problemele realizării lor, pînă la vremea cînd ingineria respectivă se poate chema artă, mă atrag foarte puțin. Totuși, mă simt motivat să observ că meșteșugul deosebit al specialistului din Panciu, înainte de a fi remarcat de personalități ale oenologiei din toată lumea, a fost cinstit cu superlative aici, la noi. Din anul 1969, cînd s-a deschis prima sticlă cu șampanie de Panciu, licoarea moldovenească a devenit o realitate foarte simpatică în magazinele și restaurantele țării precum și la export. Cît despre spumele și savorile ei, s-au rostit în nenumărate rînduri măgulitoare aprecieri.

S-a întîmplat ceva, acolo, la Panciu, din ziua cînd tînărul inginer Ion Pușcă a venit la postul ce i-a fost repartizat. S-a întîmplat că vechile hrube domnești, în lungime de 2,1 km, s-au extins, că subteranele în care se așază în sine șampania s-au întins cu încă 2 km, că experiența dobîndită de Ion Pușcă în producție a devenit subiectul unei teze de doctorat și s-a mai întîmplat că, necontenit, atenția specialiștilor din lumea largă — din lumea largă a producătorilor de vinuri spumante, bineînțeles și în primul rînd — s-a îndreptat către Panciu. Alegerea lui Ion Pușcă drept „Personalitate a anului" în branșa atît de aparte și de vestită a oenologiei s-a petrecut cu ocazia unei confruntări nu tocmai ușoare. Juriul și-a îndeplinit misiunea, după ce s-a asigurat de calitatea recomandărilor, astfel : mai întîi s-a procedat la un sondaj-anchetă printre experți și competențe recunoscute pe plan internațional în disciplinele respective. Un al doilea sondaj-anchetă a avut loc între laureații edițiilor precedente ; în fine, în cea de-a treia etapă, juriul propriu-zis, ales, la rîndu-i, din cinci vechi laureați ai branșei, s-a exprimat asupra „dosarelor cel mai des citate". Cum vedeți, tehnologia acordării unei mari distincții în domeniul producției de șampanie e tot atît de rafinată ca tehnologia fabricării șampaniei înseși. O specificație a distincției are darul să ne rețină : dată fiind vîrsta, în general, bine împlinită a personalităților astfel nominalizate, titlul se acordă „pe viață". Faptul e cu atît mai semnificativ, cu cît dr. ing. Ion Pușcă este un om încă tînăr. Și nu atît tinerețea e cea care-l marchează, cît marea lui ambiție de a face din Întreprinderea Agricolă de Stat pe care o conduce o firmă etalon în rîndul producătorilor de șampanie. Adevărul e că nici nu mai e mult pînă acolo, din moment ce acești riguroși inventatori ai șampaniei, francezii, o consideră de acum ca atare. Și nu numai ei : spumantele de Panciu au o piață întinsă și prestigioasă. În cuvîntul său, inginerul Ion Pușcă, autor a peste 70 de studii și cărți atingătoare de domeniu, a ținut să sublinieze faptul că distincția onorează, de fapt, școala românească a oenologiei, viticultura, o ocupație milenară a locurilor românești, renumele mereu reînnoit al vinurilor autohtone. În prezent, România deține al optulea loc în lume, în ce privește suprafața terenurilor viticole și, fără îndoială, o clasare și mai bună la criteriul calității vinurilor sale.

TUDOR OCTAVIAN ■

• Sesizări, propuneri, soluţii — un dialog fructuos între cetăţeni şi autorităţi •

● Mărturism cu sinceritate că ne bucurăm de fiecare dată cînd avem posibilitatea de a transmite vești bune acelora care ni s-au adresat, cerîndu-ne sprijinul în vederea soluționării unor probleme de larg interes cetățenesc, sau care vizează interesele imediate ale fiecărui om. Desigur, succesul clarificării multora dintre aceste situații se datorează strînsei noastre colaborări cu factorii de resort, cu diversele organe competente în rezolvarea lor, a căror contribuție este, adesea, esențială. În acest sens ne facem plăcuta datorie de a sublinia constanța și exemplara solicitudine a **Direcției municipale București pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale**, care, cu promptitudine și responsabilitate ne-a oferit permanent dovada grijii față de om și nevoile sale, implicîndu-se ferm în activitatea de rezolvare a diverselor probleme ale cetățenilor. Mulțumim !

● **Direcția județeană de Poștă și Telecomunicații Alba:** „În legătură cu propunerea adresată de Florin Borza din satul Șeușa, comuna Ciugud, județul Alba, în legătură cu necesitatea instalării unor posturi telefonice în localitatea Șeușa, propunere apărută în revista „Flacăra" nr. 9 (1 654) din 27 februarie 1987, vă informăm că, din dorința de a veni în întîmpinarea dorinței locuitorilor acestui sat, s-a dispus instalarea unui post telefonic la sediul agenției postale din localitate, care va funcționa în cadrul programului de lucru al agenției, lucrarea urmînd a se executa prin forțe proprii, cu materiale rezultate din recuperări, pînă la data de 31 mai a.c.".

● Despre un tulburător gest de omenie și — în contrast cu acesta — despre condamnabila pasivitate a unor inși grăbiți (pe care ne ferim să-i numim oameni), indiferenți față de ceea ce se întîmplă în jurul lor, aflăm dintr-o scrisoare simplă, semnată de un bătrîn tată: „Subsemnatul **Pleșca Constantin, din București, B-dul 1 Mai nr. 150, bl. 7, sc. E, et. 2, apart. 139**, vă aduc la cunoștință că în ziua de 5 mai, a.c., fiul meu, inginerul Pleșca Ovidiu, în vîrstă de 32 ani, tatăl a două fetițe — prima avînd 2 ani, cea de-a doua numai 7 luni — a fost victima unui accident care ar fi putut să-i fie fatal: călătorind pe scara unui tramvai, s-a dezechilibrat la un moment dat, căzînd între stații. Fiind lovit extrem de grav și aflîndu-se în comă, pietonii, martori ai acestui accident, în căutarea unei scuze care să-i absolve de orice responsabilitate, au apreciat că orice intervenție ar fi zadarnică, neacordîndu-i nici un ajutor. La fel au procedat și conducătorii auto, care, la rîndul lor, au opinat chiar că trupul inert le-ar putea murdări canapelele mașinii. Numai că, la un moment dat, unul dintre aceștia, trecînd prin preajmă a frînat, și fără ezitare l-a ridicat, așezîndu-l în mașina sa. L-a transportat în mare grabă la spitalul „Panduri", unde i s-a acordat un prim ajutor, apoi, după primele semne de viață s-a oferit să-l ducă la Spitalul Municipal, unde rănitul a fost supus unor îngrijiri deosebite. Grație acestui om, promptitudinii și competenței medicilor de la cele două spitale, în prezent fiul meu a fost redat familiei... Greu, foarte greu am reușit să aflu identitatea acestui adevărat om. Vă scriu numele lui, cu majuscule care îmi vor rămîne mereu întipărite în minte: **Popescu Doru.** Este inginer la Uzinele „Autobuzul" din Capitală.

N.R. — Desigur, gestul superb de întrajutorare a unui om aflat la limita dintre viață și moarte, aparținînd inginerului Doru Popescu, ne-a determinat să inserăm aceste rînduri. Am făcut-o însă și pentru faptul că asemenea întîmplări îndeamnă și la adînci reflecții...

● Nu demult, Ioana Milițoiu din Ploiești, str. Sculptori nr. 23, întrînd în posesia volumului „Istoria Literaturii Române" a avut neplăcuta surpriză să constate că din exemplarul respectiv lipseau circa 100 de pagini. Iată însă că în scurt timp de la această întîmplare, **Întreprinderea Poligrafică „Arta Grafică", din București**, a expediat pe adresa sa un alt volum, de această dată aflat într-o stare ireproșabilă, însoțit de un răspuns pe cît de succint, pe atît de frumos formulat: „Avînd în vedere că la această dată vă aflați deja în posesia volumului „Istoria Literaturii Române", pe care vi l-ați dorit atît de mult, vă rugăm a primi scuzele de rigoare pentru cele întîmplate, asigurîndu-vă că vom lua măsurile ce se impun împotriva acelora care au dat dovadă de neglijență în serviciu. Sperăm că acest incident nu vă va schimba buna impresie pe care v-au făcut-o produsele I.P. „Arta Grafică" de-a lungul timpului. Cu deosebit respect, director...".

Obrazul subțire și cu astfel de gesturi se ține!

● Un răspuns de mai larg interes cetățenesc primim din partea Consiliului popular județean Giurgiu: „Verificînd aspectele semnalate de Ion Ivănică din comuna Răsuceni, județul Giurgiu, legate de faptul că nu sînt asigurate mijloacele de transport necesare cetățenilor din comună, un colectiv al Consiliului județean de control muncitoresc a activității economice și sociale a constatat că afirmația se confirmă. Ca urmare a măsurilor luate, conducerea Întreprinderii de Transporturi Auto — Giurgiu a reintrodus în circulație autobuzele pe ruta Giurgiu — Răsuceni".

● **Direcția municipală București pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale:** „Urmare scrisorii adresate redacției dumneavoastră prin care Gheorghe Crăciun din București, str. Mihai Viteazu nr. 38, sect. 1, a solicitat sprijin pentru a fi încadrat în muncă, vă informăm că petentul, în vîrstă de 54 ani, cu ultimul loc de muncă la I.R.A.-Grivița, unde contractul de muncă i-a fost desfăcut conform articolului 64 litera „t" din legea 5/1978, a fost repartizat pe un post de lăcătuș la Întreprinderea Antrepriză Construcții-Montaj nr. 1".

● **Uniunea Generală a Sindicatelor din România — Consiliul Central:** „În legătură cu aspectele semnalate de Măcăneață Polin, lucrător al Întreprinderii-Antrepriză Foraje Alimentări cu apă București, care reclama neplata alocației de stat pentru copii, vă comunicăm că la intervenția noastră i s-a achitat suma de 4 160 lei, reprezentînd drepturile cuvenite în acest sens, pentru lunile decembrie 1986, ianuarie și februarie 1987".

● Inițial, am fost tentați să apelăm la un titlu imperativ, care ar fi sunat cam așa: S-A FURAT UN VAGON ! În cele din urmă am rezistat totuși tentației, renunțînd la el, pentru simplul motiv că așa ceva ar fi de-a dreptul incredibil ! Sau cel puțin la fel de incredibil ca și faptul real petrecut în 4 mai a.c. în gara Brașov, cînd casiera vindea bilete de călătorie pentru vagonul 9 bis (din compunerea trenului accelerat 422, cu direcția București), iar vagonul cu pricina... nici nu exista. După opiniile unor călători — printre care și **Grigore Bobină din București, str. Cara Anghel nr. 8, bl. B 9, apart. 22, sect. 6** — nu puteau exista decît două alternative: ori vagonul 9 bis fusese „subtilizat" de un... colecționar de vagoane, ori, pur și simplu nu fusese atașat la tren încă din capul locului! Optînd pentru a doua variantă, ne punem întrebarea firească: oare era atît de necesar să se pună în vînzare „locuri-surpriză" pentru un vagon... fantomă?

■ Primim de la **Consiliul popular al Sectorului 4 București** răspuns la scrisoarea lui Nicolae Dinoiu din str. Secuilor nr. 6 : Comisia pentru ocrotirea unor categorii de minori a Sectorului 4, a hotărît internarea celor doi copii minori — respectiv, Irina și Ion-Nicolae Ilie — în casă de copii cu școală ajutătoare. Dosarele minorilor au fost înaintate la data de 17 februarie 1986 în primul caz și, la 16 septembrie 1986 în cel de-al doilea. La data de 25 februarie 1987 s-a intervenit din nou — cu adresă scrisă — la Inspectoratul școlar al municipiului București, pentru a urgenta repartizarea locurilor pentru cei doi minori.

■ Am repartizat bătrînilor norme după vlaga lor ; i-am adunat apoi în echipe și le-am pus șef de echipă unul din leatul lor. Și, cum la noi e întindere mare de pămînt, le-am amenajat bătrînilor niște mijloace de transport speciale, cu care-i ducem în cîmp. În acestea mai pot trage și cîte un pui de somn, la amiază, ca să-și mai ostoiască oasele epuizate de bătrînețe — avea să relateze **președintele Ion Baciu, de la C.A.P. Dragoești, județul Ialomița.** Uneori îi invit la sediu — mai spunea președintele — îi mai țin de vorbă să vedem ce probleme mai au și cum îi putem ajuta. ...Copiii lor sînt departe și cine să aibă grijă de bătrîni, dacă nu noi înșine,

Iată gesturi simple și necostisitoare — consemnate de colegul nostru Enciu Bobirniche, de la ziarul „Tribuna Ialomiței" — dar gesturi atît de omenești.

■ Cu poșta de ultimă oră ne-au sosit la redacție și alte răspunsuri favorabile pentru cei care ni s-au adresat în soluționarea unor probleme profesionale. **Centrala valorificării băuturilor diferite și produselor spirtoase** ne comunică faptul că Ecaterina Gheorghe a fost transferată la secția de coniac București-Noi din cadrul I.V.P.S. „Zarea" București ; **Consiliul popular județean Vaslui** ne înștiințează că Lidia Bordei a fost încadrată în muncă la Complexul de producție Satu Nou, pendinte de CAPADM Tanaciu ; **Consiliul popular județean Brașov**, analizînd situația familiară al lui Bujor Corca — căruia i s-a desfăcut contractul de muncă de la C.C.H.C. Zărnești — a fost repartizat la Combinatul de celuloză, hîrtie și carton Zărnești.

■ Priviți această fotografie ! Priviți ciotul rămas din falnicul trunchi al unui copac, doborît nemilos de niște oameni care au uitat de fapt că ei nicicînd nu au plantat un puiet ! — sînt cuvintele pe care ni le-a adresat în scris Valerian Galeriu din Capitală, locatar al blocului A 23 situat pe Aleea Timișul de Jos nr. 1.

Relatîndu-ne despre faptul că, în urmă cu 14 ani — cînd blocul a fost dat în folosință — un grup de locatari, oameni de

bine, au depus eforturi însemnate pentru ca spațiul din preajmă să devină un adevărat loc de recreere, aflăm în același timp că s-au găsit acum alții, care într-un mod cu totul arbitrar au trecut la devastarea acestei zone verzi, răpunînd cu fierăstrăul un număr de 15 arbori, se pare, unii aparținînd unor specii ocrotite prin lege. Desigur, „omologarea" unei asemenea acțiuni la care s-au dedat Gheorghe Ifrim, Vitoli Bencovski, Ion Dragoș, Margareta și Victor Dociulescu, fiind necesară, sperăm ca forurile de resort să afle neîntîrziat măsurile ce se impun împotriva acestor locatari păgubitori.

■ Semnalam în ultima vreme, în coloanele acestei pagini, o serie de lipsuri ce se manifestă încă în activitatea unora dintre lucrătorii Poștei, care, nesocotind elementarele norme ale disciplinei muncii, lezează direct interesele cetățenilor. Toate acestea, ca și unele răspunsuri bizare care ne-au fost transmise în sensul „rezolvării" cazurilor relatate anterior ne-au determinat să adresăm **Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor** rugămintea **de a analiza cu competență** toate aspectele la care ne-am referit, în vederea stabilirii unor măsuri ferme, menite să determine eliminarea neajunsurilor. Dar pînă a primi vreun răspuns, iată, întîmplarea a făcut ca și noi să ne confruntăm direct cu aceste lipsuri, astfel încît, un material urgent, ce urma să vadă lumina tiparului, expediat în data de 8 mai din Constanța (ștampila poștei) — de către unul dintre corespondenții noștri, nu a putut ajunge în București înainte de... 15 mai ! Adică după 7 zile !

Am adus cazul la cunoștință celor în drept și ni s-a răspuns de această dată prompt : „La sesizarea dvs. adresată conducerii **Direcției Generale a Poștelor și Telecomunicațiilor**, referitoare la scrisoarea recomandată nr. 2 093... vă comunicăm că din cercetările efectuate, s-a constatat că întîrzierea în circulație a scrisorii respective s-a datorat prelucrării superficiale efectuate de un lucrător al unității noastre, care a îndrumat trimiterea la o altă destinație. Față de acestea, lucrătorul vinovat a fost sancționat disciplinar, conform art. 100, litera „c", din Codul Muncii, cu diminuarea retribuției tarifare cu 10 la sută pe 3 luni... Asigurîndu-vă de toată stima noastră, vă rugăm să considerați aspectul negativ înregistrat **„ca o excepție singulară în activitatea noastră zilnică"**. Apoi excepția o fi putînd fi ea... singulară, dar oricum, vorba proverbului — cu o floare nu se face primăvară!

Pagină realizată de CONSTANTIN BALACCIU ■

Scrisoare comentată

Trei generații

.....Faptul pe care vi-l relatez este autentic și s-a petrecut în ziua de..." — își începe scrisoarea corespondentul nostru...

Iată cazul : „Un bătrîn merge alături de un ghemotoc de fetiță, avînd în spate un ghiozdan și fiind probabil în clasa I-a, aducînd-o de la școală acasă. La un moment dat, fetița vede pe trotuar o băltoacă, rămasă, pe semne, de la ploaia ce căzuse dimineața ; nici una, nici două, și **lip** cu piciorul în apă, izbind tare și făcîndu-l una de apă și noroi, pe haine, pe bătrîn.

Bătrînul — bunicul fetiței fiind (și vom vedea imediat de unde știm acest lucru !), îi „arde" o palmă zdravănă la fund, și încă una, poate că nu la fel de tare dar totuși, pe obrăjor ; firește, fetița începe să plîngă.

Din spate se apropie un tînăr bine clădit, vede din departe cum vîrstnicul acela a lovit copilul, se repede la acesta, îl prinde de guler și începe să-l apostrofeze, smucindu-l violent : „De ce bați, domnule, fetița, ce, e a dumitale ? ! Nu ți-e rușine, om bătrîn, să dai așa într-un copil ? ! Și eu am copii, dar nu-i bat ! Găsesc alte metode !" — și-l smucește în continuare în acest timp pe bătrîn, acesta fiind gata să se sufoce.

Fetița se agață acum de hainele tînărului : „Lasă-l, nene, în pace, e bunicul meu ! Și dacă m-a bătut, a avut dreptate... ! Lasă-l !

Tînărul, surprins, îi dă drumul bătrînului, care abia mai răsuflă ; are lacrimi în ochi. Apucă între brațe ghemotocul de copil, îl saltă, îl sărută, și : „Iartă-l pe bunicu', că te-a lovit, iartă-l !" — și plînge de-abinelea acum bătrînul.

„Și tu iartă-mă pe mine, că te-am stropit !" — hohotește fetița. Și bunicul, cu fetița în brațe, pleacă mai departe, îmbrățișați. Iar tînărul — acum ușor jenat — pornește și el, îngîndurat...".

. . . . . .

...Aceasta e povestea. **„Cine a avut dreptate și cine a avut ceva de învățat ? !"** — se întreabă, și ne întreabă, semnatarul scrisorii primite la redacție.

. . . . . .

Semnatarul acestei „scrisori comentate" mărturisește acum că nu agreează, sub nici o formă, **melodrama.**

A descoperi însă — dintr-un simplu fapt divers ! — că un copil, un tînăr, și în cele din urmă un bătrîn, adică trei generații, reacționează, involuntar și aș zice superb !, la violență (pentru că — firește, la profilul fiecăruia dintre cele trei personaje — ce înseamnă stropitul bunicului cu noroi, sau palma dată de bătrîn copilului, sau admonestarea tînărului aplicată omului în vîrstă, decît violență ? !), mi se pare, vedeți, nu extraordinar — **ci firesc !** Dacă zbuciumata noastră lume contemporană — compusă, la urma urmei, din aceste **trei generații !** — s-ar rezuma, ceea ce din nefericire pare deocamdată imposibil, la incidente de felul celui descris mai sus, în care datoria cetățenească, chiar și nedumerirea — dar mai ales înțelepciunea — fac parte integrantă — poate, poate că viitorul fetiței, serviciul tînărului și liniștea bunicului ieșit la pensie, ar avea numai de cîștigat... !

„Faptul relatat este autentic și s-a petrecut în ziua de 5 mai a.c., pe strada Țepeș Vodă. Dacă socotiți că merită a fi publicat, vă rog să-l publicați. Dacă nu, aruncați-l la coș, fără supărare din parte-mi. Cu deosebită considerație...". **(Gh. Fănică, strada Duzilor nr. 12, sector 2, Of. poștal 39, cod. 73 223, București — telefon 42 42 62).**

HORIA PATRAȘCU ■

Poșta redacției

Scalschi Dan Nicolae — Sibiu: Fiind vorba de un proces în curs de judecată, potrivit Legii presei, nu ne putem ocupa de problemele expuse în scrisoarea dv. ● **Timofte Ioan** — București : Prezentați actele medicale solicitate, după examinarea cărora comisia socială și Biroul Executiv al ARCOM vor lua o hotărîre. ● **Dumitru Elena** — Călărași : Figurați pe tabelul de prioritați pe anul 1987 la poziția unu, deci în curînd problema va fi rezolvată. ● **Toma Ion** — Ploiești : Termenele legale pentru exercitarea căilor extraordinare de atac au expirat, dar, în cazul schimbării împrejurărilor ce au fost avute în vedere la pronunțarea hotărîrii, puteți solicita Judecătoriei Ploiești, în conformitate cu dispozițiile art. 44 codul familiei, reîncredințarea minorului. ● **Ilie Șt. Constantin** — Craiova : Schela de foraj Melinești vă poate pune la dispoziție un apartament cu 2—3 camere în comuna Melinești. ● **Bugiugan I. Ion** — satul Budănești, com. Ilovăț (Mehedinți) : Potrivit art. 63 (1) din Legea 3/1977, persoanele care au lucrat în unitățile cooperatiste din agricultură și au o vechime în muncă în sectorul de stat de cel puțin 5 ani au dreptul la pensie de asigurări sociale de stat dacă perioada lucrată în cele două sectoare este mai mare de 10 ani. Depuneți o cerere și adeverința eliberată de Uzinele „23 August" la D.P.M.O.S. Mehedinți. ● **Rus Aurelia** — Turda : Lotul personal deținut de tatăl dv. care a decedat nu poate fi folosit de urmașii acestuia. ● **Dobrea Ionel** — Galați : Potrivit reglementărilor în vigoare, puteți transporta în portbagajul autoturismului proprietate personală o singură canistră metalică cu benzină. ● **Roman Alexandru** — Sighetu Marmației : Pentru ocuparea postului de adjunct șef brigadă este necesară o vechime în specialitate de minimum 7 ani, care poate fi redusă cu cel mult 2 ani în cazul promovării cadrelor tinere care au dovedit competență și au obținut rezultate deosebite în activitatea practică.

REGHINA VARVICI ■

● „Flacăra" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

flacara

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Monolog despre Hamlet

— Hamlet își consumă energia găsindu-se responsabil de destinul lumii, efort care îi oferă o stranie voluptate a epuizării.

— Dacă omul cultivat — și Hamlet este unul — are această revelație care îl plasează în centrul atenției publice el devine în mod necesar nebun pentru restul lumii, demn de a fi ocolit deoarece atingerea cu el e malefică.

— Ca și Don Quijote, Hamlet are imaginația fierbinte a omului citit, unghiul din care privește lumea e deformat de lecturi, sentimentele sînt adolescentine, justificările par ale unui om de artă iar desele incursiuni în monologul rostit cu voce tare îți readuc încrederea de mult pierdută în frumusețea poeziei și în puterea ei de a modela o lume nouă.

ION CARAMITRU ■

În geana Mărțișorului

De mulți ani, nu departe de clipa în care ultima lună a primăverii află fereastră deschisă spre răsăritul verii, urc drumul ce duce spre Mărțișor, patria literaturii *lui Tudor Arghezi. Cu emoție, mereu inedită, am urcat drumul și în acest sfîrșit de primăvară întîrziată. Cireșii, împodobiți cu cercei vegetali, încă nu s-au îmbujorat la față. În plante, dacă asculți atent, fierb seve dense, fructele de mîine precipitîndu-și împlinirea.*

Răsărind albă în decorul străjuit de frunzele pomilor, Casa lui Arghezi îmi pare, ca în atîtea rînduri, a rosti un calm bun sosit drumețului însetat de miresme și amintiri. Spînzurată lîngă fruntea porții, celebra toacă așteaptă ca mîngîierea lemnului pe metal să umple aerul cu nostalgii sonore.

Păziți de umbra pomilor — nu departe de nucul sub care odihnesc — îngemănați pentru vecie — marele vraci al cuvintelor potrivite, Tudor Arghezi, și cea care l-a însoțit prin timp, asemeni unui toiag înțelept, Paraschiva, urcată de poet în silabele versului — oameni de toate vîrstele așteaptă momentul omagial. Plimb privirile peste chipurile celor prezenți. Descopăr fețe cunoscute din anii trecuți; semn al constituirii unei tradiții a acestei sărbătoriri de inimă, mărturisit de această consecvență a participării. Descopăr, lîngă profesorii lor, e'evi, pionieri, veniți din lumea celor cărora Poetul le-a dăruit atîtea nestemate de cuvinte, jucăușe și adînci, purtînd lacrima și surîsul împerecheate, în imaginile smulse din ritmurile sufletului.

În acest cadru, de lumină și pioasă aducere aminte, și-au rostit cuvînt de omagiu și amintire personalități ale gîndului și scrisului românesc — Mihai Beniuc, Valeriu Anania, Paul Anghel, Alexandru Balaci, N. Carandino, Nicolae Ciobanu, George Țărnea. Lor li s-au adăugat, nedrămuindu-și emoția, veniți din Iugoslavia prietenă, cunoscutul poet Adam Puslojič — cel care a trudit mult și durabil pentru cunoașterea poeziei române în țara sa, dovadă și traducerea din poezia argheziană care răsună solemn și aproape de ritmurile originale sub bolțile copacilor Mărțișorului, autor al unei impresionante culegeri de poeme Apă de băut, *tipărită recent în Editura „Univers" — și poetul de expresie românească, Ioan Flora, prezent în Editura „Dacia" cu un frumos volum de versuri* Starea de fapt. *Și-au adus, prin glasuri năzuind spre cuprinderea inefabilului arghezian, propria emoție, prestigioși artiști ai scenei noastre. Și, desigur, unind cu flacăra dragostei sale inimile tuturor celor prezenți, gazdă în buna tradiție a Mărțișorului, fiica poetului, actrița Mitzura Arghezi, a îndreptat spre conștiințele și sensibilitatea tuturor celor prezenți două inedite arghezieni.*

Cred că multă vreme va stăpîni în geana Mărțișorului duhul emoției născute în acea zi de omagiu. Acestei emoții i s-a adăugat, pentru semnatarul acestor rînduri (cel care și-a concentrat cuvîntul de cinstire a eternului sărbătorit într-un „portret în creion") un memorabil gest omagial, încrustat drept dedicație pe o carte a sa de poezie, pe care mi-a dăruit-o inspiratul și atît de dăruitul oaspe al Mărțișorului, poetul Adam Puslojič. Cum poema pe care a scris-o într-o clipă de grație nu e drept să-mi aparțină doar mie, o fac publică, mulțumindu-i și astfel autorului ei.

NICOLAE DRAGOȘ ■

Pietrele de la Mărțișor

În timp ce poetul chema Poetul
cu o altă voce a lui, viața
ne-a pus sub ochi mai multe
pietre prețioase, din care
nimeni nu îndrăznea să le atingă
mai mult decît cu ochii, eu
mi-am ales una aproape albă.
Privind-o, un ochi al meu plînge,
iar altul plînge și surîde,
lustruindu-și sîngele lui Brâncuși.
Și, iată, cum din piatră
a crescut o iarbă de sunete
pline de sînge de cireși.
Un simplu țipăt al naturii
din grădina lui Arghezi
umple lumea de cuvinte.

ADAM PUSLOJIC ■

București,
24 mai 1987

Alice în țara oglinzii

Cu un an și jumătate în urmă îmi propusesem să scriu despre o expoziție „cu flori", deschisă de Val Gheorghiu la Iași. Dacă înțelesesem rostul intim al actului pictural, mă înstrăinase, în schimb, o anumită licență de spirit. Atunci am învățat însă să privesc pictura lui Val Gheorghiu, poate tocmai pentru că metoda se oferea cu o oarecare obraznică impudoare. Florile acelea aveau o irealitate ostentativă. Nu aveau nimic artificial în decorativismul lor, dar se livrau privirii ca pură aparență. Val Gheorghiu nu picta ideea de floare ci, dacă-mi este îngăduit să spun așa, inconsistența, impersonalitatea și definitul ei. Pînza tabloului, care adăpostește acel simulacru, pare să ascundă adevărata realitate a florii. La mijloc e o poetică a picturalității de tip simbolist, ca și la Odilon Redon, care adusese, din arta Extremului Orient, acea exactitate delicată a contururilor care, în loc să sudeze imaginea obiectului de materia lui, mai curînd i-o sustrage. Pictura nu mai este o revelație a realului îmbibat de substanță, ci doar o oglindire a însăși picturalității.

Expoziția deschisă recent la Galeriile Cupola din Iași nu schimbă cu nimic estetica picturii lui Val Gheorghiu. Portretele și compozițiile de acum nu urmăresc expresivitatea, cum o înțelegem, fizionomic vorbind, din școala flamandă, de pildă, nici corporal, ca la Toulouse-Lautrec, Daumier sau Seurat, ca să exemplific cu trei maniere distincte. Fizionomia are centre (focare) de observație sentimentală și tandru-ironică, în felul lui Tonitza, în timp ce mișcarea are acea oprire instantaneu stîngace de la Matisse. Mă opresc aici cu exemplele pentru a nu încărca aceste rînduri cu o galerie imaginară care l-ar obosi pe cititor și care m-ar îndepărta de țelul însemnărilor mele.

Personajele lui Val Gheorghiu revendică același statut pictural ca și florile. Dacă barbarii refuzau să fie pictați sau fotografiați de teamă să nu li se fure imaginea, modelele lui Val Gheorghiu ar trebui să se teamă că li se fură aparența, ființa picturală. Tablourile lui nu concurează realul, ci se delimitează de el cu fiecare gest. Te-ai aștepta ca, dînd la o parte aparența personajului, să descoperi neantul și nu substanța lui. Personajele vii, după care a pictat Val Gheorghiu, și-au pierdut, mai mult ca sigur, picturalitatea. Le poți deosebi, mergînd pe stradă, de toți ceilalți oameni care-și poartă cu trufie aparența picturală pe chip și în mișcare. Singure, modelele trec neobservate, intră pe furiș în expoziție, noap-

VAL CONDURACHE ■

(Continuare în pag. 15)

Vitrina artelor

Destinul cărților

Dimineață pierdută, romanul Gabrielei Adameșteanu, a produs la apariție un entuziasm uimit. Nu pentru că autoarea n-ar fi avut vreme să-și demonstreze calitățile pînă la acea dată, ci mai mult pentru că această carte crea o punte neașteptată între o anume linie a prozei noastre realiste și citadine — de la **Bietul Ioanide** încoace practic neonorată la nivel major — și cele mai recente realizări de „ars combinatoria" textualistă. Către modernitatea suplă a scriiturii și construcției epice, Gabriela Adameșteanu a venit cu achiziții clasice foarte bine sedimentate. Rezultatul este o carte cu mare cuprindere epică, mișcînd cu ușurință un personaj (atît de sugestiv numit de regizoarea Cătălina Buzoianu drept un „Ulise al străzii") și memoria lui prin medii sociale și epoci diverse, o carte în care spectacolul limbajului depășește granițele noțiunii de „stil", devenind instrument compozițional, o carte despre care s-ar putea spune, parafrazînd o zicere celebră, că simte enorm și **aude** monstruos.

Dar cărțile au destinul lor, cum bine știm. În destinul **Dimineții pierdute** s-a înscris, la puțină vreme după tipărirea romanului, o dramatizare semnată de regizoarea Cătălina Buzoianu. Promptă, aproape imprudent de promptă am zice, realizarea Cătălinei Buzoianu (ca dramaturg) nu este numai un fapt conjunctural — opțiunea, prin afinitate, pentru un text — ci o angajare definitivă într-o precoce posteritate a textului, participînd la o simbioză pe cît de rară, pe atît de durabilă.

Primul risc cu care s-a confruntat, vrînd-nevrînd, spectacolul de la Teatrul Bulandra (scenografia Mihai Mădescu) a fost acela de a da chip unor personaje de rară consistență și pregnanță psihologică. Vica Delcă, Sophie Ioaniu, Ivona Scarlat, profesorul Mironescu, Margot Geblescu, Titi Ialomițeanu, Nichi Scarlat și ceilalți, valorile morale pe care le încarnează sau, dimpotrivă, le contrazic, se refuză oricărei table maniheiste. Ei se desprind din paginile cărții nu spre a fi judecați, ci spre a mijloci o meditație și o evaluare a sensurilor existenței.

O a doua dificultate de surmontat a fost cronologia cărții. Viziunea regizorală a găsit însă o soluție extrem de eficientă pentru conservarea structurii compoziționale — savant aleatorie — a romanului : constituirea unora dintre personaje (Vica Delcă, Ivona și, inițial, Sophie Ioaniu) din mai mulți interpreți, figurînd vîrste diferite. În varianta distribuțională pe care am văzut-o (pentru că **Dimineață pierdută** e un spectacol cu distribuții parțial paralele), riscul fracturării partiturilor a fost perfect compensat. Pentru rolul de cea mai mare întindere, Vica Delcă, am avut prilejul să remarcăm încă o dată calitățile marii actrițe care este Tamara Buciuceanu, „dublată" de Tora Vasilescu, pentru rolul Vica Delcă tînără. Bătrîna Vica este (atît în roman și în spectacol) o Ariadnă în registru comic, care desfășoară și înfășoară, după capriciile memoriei, firul povestirii dramatice, atingînd, mai ales către final, polul opus, al tragismului. Jocul alunecos, agil, utilizînd cu virtuozitate claviatura amplă a sentimentelor umane, a posturilor umane caracterizante, de la verbiajul șuculent al Vicăi Delcă la scepticismul adaptabil al Sophiei Ioaniu (Rodica Tapalagă), de la impetuozitatea juvenilă a lui Margot Geblescu (Irina Petrescu) la poltroneria de duzină a lui Titi Ialomițeanu (Marcel Iureș), de la vizionarismul patriotic al lui Ștefan Mironescu (Victor Rebengiuc) la frivolitatea dezinvoltă a lui Nichi Scarlat (Ion Besoiu) și așa mai departe — jocul actorilor este unitar, consonant, datînd acolo unde este necesar, ridicîndu-se în generalitate cînd sensurile textului o cer. Într-un spațiu scenic conceput cu simplitate, deplin funcțional, facilitînd coeziunea acestor complicate personaje, interpreții au prilejul unor partituri extrem de generoase. Nu este poate locul, într-o consemnare care vine după mai bine de jumătate de an de la premieră, să amănunțim impresiile în această direcție. Vom spune numai că Tamara Buciuceanu excelează prin vervă și culoare, prin adeziunea interioară la adevărul profund al personajului, prin contrapunctul de bună calitate din scenele în care prim planul revine altor colegi de distribuție. Rodica Tapalagă împrumută Sophiei Ioaniu nuanța temperamentului său artistic, dislocînd uneori personajul din datele conferite de prozatoare. Oricum, Sophie Ioaniu e o creație plauzibilă (în ciuda unor îngroșări), reușită mai ales în latura de compoziție a rolului. Victor Rebengiuc contribuie la ancorarea textului dramatic într-o arie ,într-o atmosferă cu altă anvergură a ideilor (de semnalat splendida, caustica sa tiradă în problema specificului național). În rolul lui Margot Geblescu, Irina Petrescu reușește să păstreze plăcuta, picanta excentricitate a eroinei.

Gina Patrichi în rolul Ivona Scarlat creează un personaj egal, de o crepusculară distincție, care maschează greu povara insatisfacțiilor, preocupat de acuratețea convențiilor — un personaj de sorginte cehoviană.

Fără intenția de a minimaliza celelalte prestații actoricești, mai ales că spectacolul Cătălinei Buzoianu impresionează tocmai prin coeziune și forță emoțională, fără a trăda cu nimic confortabilele meandre ale lecturii, nu vom spune totuși mai mult. **Dimineața pierdută** este, ca realizare teatrală, un dificil pariu cîștigat.

TANIA RADU

La Teatrul Bulandra

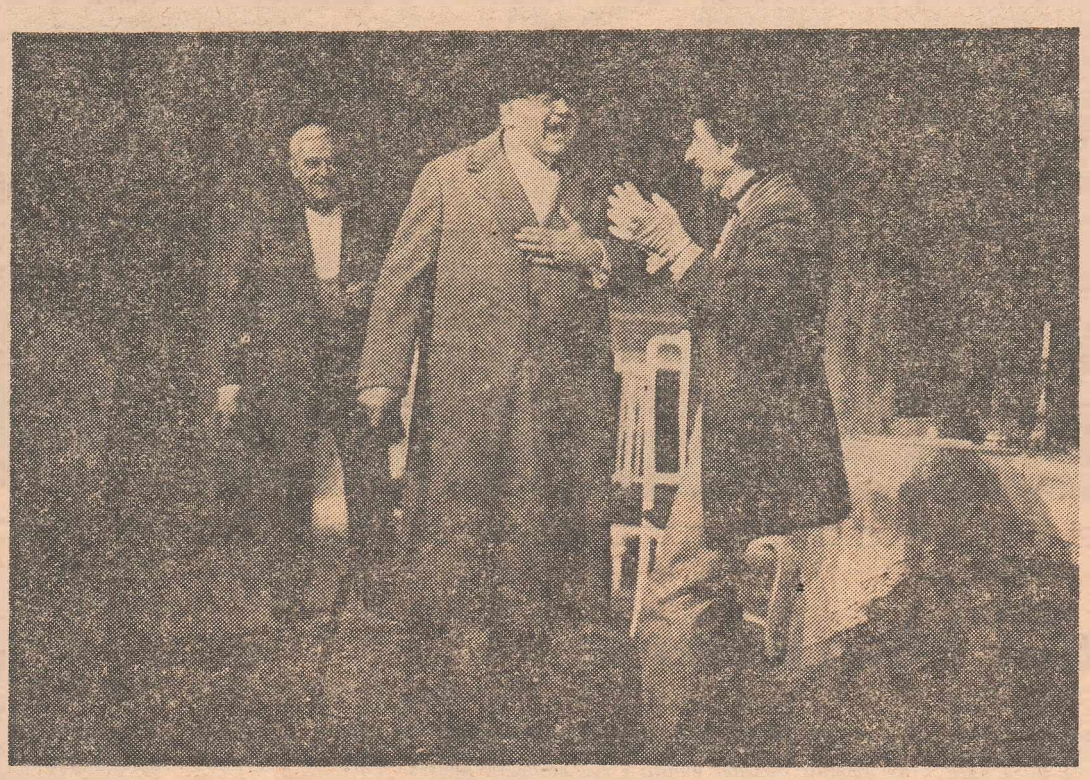

Secretul familiei Posket

Umorul și ipocrizia

Ajuns la peste o sută de reprezentații la Teatrul „Bulandra", spectacolul cu piesa **Secretul familiei Posket** de Arthur W. Pinero (titlul original este **The Magistrate**) este de un comic irezistibil. Prin ce atrage piesa acestui dramaturg englez de descendență portugheză din secolul trecut? Evident, prin suspansul conflictului și turnura neașteptat de comică pe care îl ia acesta. Lumea pe care o surprinde piesa este a epocii victoriene : onorabilitatea burgheză, ca și la Caragiale, este camuflată sub un strat de ipocrizie pe care un eveniment deosebit îl dă la iveală. La Pinero, acesta este sosirea din străinătate a colonelului Lukyn, naș la prima căsătorie a actualei doamne Posket. El e cel care ar fi fost surprins să afle că Cis, copilul doamnei, este crezut încă un băiețel, cînd știe el foarte bine, acesta trebuie să fie acum flăcău în toată legea. Mașinațiunile doamnei — prin care și-a ascuns vîrsta reală — vor ieși, deci, la lumină. De aici începe totul. Cis, cu obiceiuri peste vîrsta declarată (joacă pe bani, are o cameră închiriată la hotel, ia lecții și de pian cu o tînără pentru care are alte sentimente decît cele „școlare"), îl angrenează pe onorabilul domn Posket, tatăl său actual și magistrat la tribunal, într-o escapadă la hotel pentru a i se plăti datoriile ; tot acolo va trage și colonelul cu pricina, dar cu prietenul său, căpitanul Horace Vale, scorțos și cu umor involuntar, dar tot aici va veni și doamna Posket, cu Charlotte, voioasa ei soră, pentru a-l determina pe colonel să nu-i divulge taina...

Cum se vede, conflictul, conceput pentru o farsă autentică, e utilizat cu abilitate, replicile fiind de un umor britanic **genuine**. Atît cît permite, însă, epoca ! Pentru că Pinero nu putea împinge lucrurile pînă la limita la care convențiile sociale și ipocrizia victoriană i-ar fi putut sări în cap. Oricum, însă, între imaginea de început a spectacolului, realizat cu veselie și măiestrie de regizorul Valeriu Moisescu — salonul familiei Posket —, și cea din urmă, în care îi vedem pe „răniții" din marea bătălie pentru salvarea aparențelor, e o întreagă lume și o sumă de obiceiuri caracterizate scenic cu finețe și simț al umorului.

Decorul ne arată de la început concepția scenografică a întregului spectacol. Scenograful Mihai Mădescu, împreună cu Nina Brumușilă, autoarea costumelor, au creat un cadru de epocă veridic, nu încărcat, ci suficient de relaxat pentru a permite privirii să-l accepte progresiv, pe măsura derulării conflictului. Salonul Posket (cu trei spații de joc, izolate simetric), apoi, camera „nopții furtunoase" de la hotel și biroul de la tribunal al lui Posket sînt construite simplu, servind foarte bine vîrtejului comic realizat de Valeriu Moisescu împreună cu o remarcabilă trupă de actori, într-un spectacol în care strategia ipocriziei victoriene este dezamorsată în linie comică.

Îl vom vedea, deci, pe Dem Rădulescu, în Posket, alternînd stări de joc diferite : actorul comic (care ne-a obișnuit cu o manieră comică) nu se lasă „tras de capcana rolului. Posket al său este un domn respectabil care la, cu simț al umorului, cele ce i se întîmplă. Scena în care în fața sa va fi adusă ca acuzată tocmai doamna Posket îi prilejuiește lui Dem Rădulescu momente deosebite în joc. Personajul său e construit cu siguranță vizibilă care îi provoacă plăcere actorului și, firește, spectatorilor. Mariana Mihuț, în doamna Posket, reușește să dea măsura comică a personajului onorabil pus într-o situație delicată. Agitația ei controlată, izbucnirile ca și o gestică admirabilă determină succesul actriței într-un rol realizat cu autoritate. Cuplul Lukyn-Vale, ofițeri de carieră, înfruntînd acum un alt „inamic" — oprobriul public — constituie unul din momentele de referință ale spectacolului. Ștefan Bănică (Lukyn) „atacă" rolul cu aplomb. Încurcăturile în care e atras, faptul că e arestat, îl amuză dar îi provoacă și palpitații. Actorul, cu nonșalanța cunoscută, transmite eficient acest amuzament și publicului. Virgil Ogășanu (Vale) execută sigur o caricatură a ofițerului britanic de epocă, cu zvîcnete ostășești de un comic sporind pe măsura seriozității în acțiune a personajului. Valetul familiei Posket, Wyke, e interpretat de Ovidiu Schumacher care și-a făcut, între altele, o specialitate din a cizela astfel de roluri

Năbădăiosul Cis e realizat de Petre Lupu. Actorul se simte bine în pielea personajului, are vigoare și forță comică într-un rol care îi cere dinamism. Relația sa de joc cu ceilalți nu este monocordă și, prin aceasta, personajul său se reține. Aurel Cioranu, prin cîteva apariții în Bullamy, prietenul lui Posket, dă o expresie convingătoare unui personaj care e martor activ la „dezastrul" comic. În Charlotte, sora doamnei Posket, Michaela Caracaș, cu farmec și dezinvoltură, desenează portretul unei tinere vivace, înfometată amarnic, din cauza încurcăturilor în care e atrasă (secvența mesei de la hotel e plină de haz !). Mi-au plăcut silueta inspectorului Massiter, impusă de Dorin Dron, ca și evoluția Mirelei Gorea în rolul unei domnișoare „nevoită să dea lecții de pian". Impetuoasă este Valeria Ogășanu în rolul subretei Popham, cu un comic subliniat în privința relației avansate cu Cis. Actrița, cu poză convingătoare, domină în cîteva momente scena. Un uluit sergent realizează Dan Damian. Isidore, un chelner la hotelul de pomină, e creat cu temperament de Mihai Cafrița. În fine, Mircea Bașta, în proprietarul hotelului, și Simion Hetea împlinesc distribuția unui spectacol (ilustrat muzical de Ileana Popovici) vesel, care conține o notă de satiră socială dedusă din intriga condusă cu știință și abilitate.

Regizorul Valeriu Moisescu, cel care este și autorul versiunii românești a textului (unde apar forme lexicale create), răspunde inteligent cererii, lesne explicabile, a publicului, pentru comedie, creînd un spectacol, de rezistență — cum se vede —, în repertoriul de la „Bulandra".

MARIAN POPESCU

Hamlet în sens contrar

În romanul său **James Walker și America**, Malcolm Bradbury descrie un personaj care „plecase în Anglia pentru un semestru, ca să realizeze una dintre faimoasele lui puneri în scenă statice : „Hamlet în sens contrar" ; piesa începea cu omorîrea lui Claudius și apoi parcurgea textul de la coadă la cap, în căutarea unui mobil". Tot astfel își începe spectacolul cu **Hamlet** de pe scena Teatrului Bulandra regizorul Alexandru Tocilescu. Și de mai bine de o sută de spectacole, sala de fiecare dată înțesată ochi de la Grădina Icoanei urmărește o montare ingenioasă, realizată cu multă migală și profesionalism.

S-au scris pînă acum numeroase articole, cu argumente înflăcărate, pro și contra unora dintre licențele pe care regizorul și le-a permis : omorîrea lui Horațio, apariția în fundal a unui pian la care cîntă un personaj îmbrăcat în negru, „învierea" lui Guildenstern și Rosencrantz, rolul excesiv acordat celor doi clovni gropari etc. Desigur, pentru fiecare dintre aceste licențe se pot descoperi justificări, se pot căuta și chiar găsi sensuri tulburătoare. E de mirare însă că s-a apelat la ele din moment ce gîndul primordial al acestui colectiv teatral a fost acela de a face cunoștință cu textul lui Shakespeare transpus cît mai fidel cu putință în românește, dovadă că s-a recurs la mai multe tălmăciri, una dintre ele fiind realizată special pentru spectacolul despre care discutăm. Dar, pînă la urmă, tot ceea ce nedumerește în această punere în scenă poate fi dat uitării, așa cum se uită un gest de simplă bravadă. Fiindcă spectacolul de pe scena Teatrului Bulandra este frumos și coerent, surprinzător și în același timp verosimil, puternic și încărcat de sugestii, riguros și totodată îngăduind o mare libertate de exprimare actorilor. Cîțiva dintre ei — Ion Caramitru (Hamlet), Constantin Florescu (Claudius), Ion Besoiu (Polonius), Marcel Iureș (Horatio), Florian Pittiș (Laertes), Ileana Predescu (Gertruda), Mariana Buruiană (Ophelia), Valentin Uritescu (unul dintre clovnii-gropari) ne prilejuiesc întîlnirea cu deosebite realizări artistice, care se impun memoriei. Datorită lor, ca și datorită tuturor celorlalți colegi de echipă, în fața noastră evoluează un eșantion de umanitate care parcă s-ar afla pe lamela uriașă a unui microscop unde îi sînt cercetate bolile ce o macină. Din cînd în cînd, o rază de lumină îi răscolește rănile ca un bisturiu fin, pentru a putea fi studiate mai bine. Nici o cale de acces într-o altă lume nu-i este îngăduită colectivității terorizate care, se devoră singură sub povara propriilor culpe. De aceea actorii joacă de parcă s-ar afla în permanență într-o ambianță pustie. Nici un moment nu se adresează spectatorilor pentru a stabili cu ei un dialog, fiindcă închipuie o lume care se năruie deoarece se socotește, cu trufie, unică și perfectă, suficientă sieși și omniscientă, dovedindu-se însă la sfîrșit aflată tot timpul sub supravegherea unor forțe ce nu-i permit să evolueze decît potrivit unor trasee riguros marcate dinainte. Ceea ce credeau personajele că sînt propriile lor hotărîri se dovedește a fi de fapt o reacție disciplinată la deciziile unei voințe mai presus decît ele. Cineva indiferent le contemplă încercările disperate de a descoperi soluții de salvare din impas și doar le înregistrează conștiincios convulsiile, ca într-un buletin medical. Fiindcă atîta vreme cît acest univers refuză comunicarea cu alte tărîmuri, pentru el nu există șanse de supraviețuire.

Alexandru Tocilescu a conceput un **Hamlet** mai puțin șocant decît a părut unora la început, de o modernitate necontrafăcută și de o limpezime de cleștar. Spectacolul său cinstește exemplar tentativa omului de a-și respecta nobila sa condiție, care-i pretinde să nu se izoleze cu orgoliu într-o carapace protectoare ci să încerce, laolaltă cu ceilalți semeni ai lui, să făurească, în deplină armonie, „cea mai bună dintre lumile posibile".

GEORGE ARION

Vitrina cărţilor

● Un univers infinit, al tuturor posibilităţilor, năstrşnic şi schimbător ca un caleidoscop, un univers al poeziei adevărate trăieşte între coperţile ultimei cărţi de versuri pentru copii semnată de poetul Marin Sorescu. **Cocostîrcul Git Sucit** e o carte veselă şi tristă deopotrivă, umbrită de un zăduf melancolic („E atît de cald, încît / Umblă descheiat la gît / Cocostîrcul Git Sucit / Prin finul abia cosit."). Sînt aici adevărate drame ale inocenţei înşelate (o gîză nimereşte în plasa unui paing şi, rugîndu-se de iertare, primeşte acest cinic răspuns : „— Nu pot, că este-o lege-a firii / Şi-a firului şi-a impletirii : / De cazi în pînza-mi, stai pe loc. // Păienjenii aduc noroc."), mici cugetări dulci amărui, îmbrăcate în haine copilăreşti („Cît eşti minz / Nu ştii de prinz / Cît eşti minz nu ştii de hop" — despre un minz care dispreţuieşte calitatea comestibilă a unei flori de nalbă pe care şi-o pune... în coamă), compoziţii în stil macabru **(Filmul de la miezul nopţii.** care „E cu morţi şi cu bătăi / De cotoi prinşi în tigăi. / Şoareci otrăviţi cu sodă / Urmăriţi pe sub o Skodă"), elocinţe de pădure („Stupul de care mă ocup / Este mai mult decît un stup. / E raţiunea mea de-a fi, E mierea mea şi-a mumă-si // Pădurii — a pădurii mumă, / Ca laptele născut din spumă... / Ce vreau să zic ? M-am încurcat. / Da, e un stup adevărat. / Era, fiindcă l-am mîncat."). **Cocostîrcul Git Sucit** e un fel unic de a întoarce pe dos cuvîntul arătînd lumii (mărunt cititoare) cealaltă faţă, nevăzută, a lui .

● Păcat că volumului **Luceferi** (II), semnat de Patiţa Silvestru, nu i s-a putut afla o condiţie grafică mai atrăgătoare. Carte necesară şi, într-un fel, de căpătîi, pentru şcolarii de vîrstă mijlocie, suita de portrete ale unor oameni de seamă ai istoriei şi culturii româneşti a găsit calea de mijloc între ficţiune şi document, devenind un „manual paralel". De această dată, este vorba despre Dimitrie Cantemir, Ion Inocenţiu Micu-Klein, Avram Iancu, Vasile Pârvan, Vasile Lucaciu, Ciprian Porumbescu, Nicolae Grigorescu, Janos Bolyai, Gheorghe Ţiţeica şi Ştefan Ludwig Roth. Deveniţi personaje literare, fiecare din ilustrele nume de mai sus sînt evocate în ipostaza de copil. Impactul afectiv e astfel realizat şi autorul poate trece la o expunere aproape ştiinţifică a operei şi importanţei sale istorice. Copiii au prilejul să întîlnească (mulţi pentru prima oară) graiul molcom şi mustos al cronicii lui Ion Neculce sau patosul ardent al Testamentului lui Avram Iancu de pildă. **Luceferi** este un dar care va apropia către istorie pe mulţi dintre copiii de azi şi de mîine.

● Tot pentru şcolari, Editura Ion Creangă a retipărit şi pagini clasice. **Moara cu noroc** de Ioan Slavici se află astfel din nou în librării, cu o prefaţă semnată de Pompiliu Marcea (ediţia a II-a). Din povestirile lui Caragiale, colecţia „Biblioteca pentru toţi copiii" a selectat 18 texte, sub titlul **Cănuţă om sucit.** O altă selecţie, de această dată din scrierile sadoveniene (cu un studiu introductiv, tabel cronologic şi addenda critică de Ion Bălu) se intitulează **Natura în opera lui Mihail Sadoveanu.** Din proza pentru copii a lui I. Al. Brătescu-Voineşti, redacţia editurii a pregătit o antologie prefaţată de Mariana Ionescu. Volumul poartă titlul cunoscutei povestiri **Niculăiţă minciună.**

● Aventurile lui **Zupi iepuraş tare poznaş.** desenate şi versificate de N. Nobilescu sînt simpatice mai ales la vedere. Ilustraţiile — bine redate grafic — vorbesc o limbă pe înţelesul tuturor, colorată şi expresivă, etalată în stilul benzilor desenate. Numai că autorul ţine şi la intervenţia cuvîntului. Din păcate, versurile sînt simpluţe şi fără har, iar citeodată de-a dreptul greoaie : „Zupi-i vesel şi tresaltă / Cînd deodată zdup, în baltă. / Ud îşi scoate îmbrăcămintea. / Şi se minunează mult „eroul" / Ce i-a pescuit tricoul". Dacă mai adăugăm şi faptul că un desen „desenează" o tăbliţă indicatoare pe care stă scris **„Ghiaţă** subţire pericol"... Noroc că foarte micii „cititori" nu sînt întotdeauna atît de precoci în ale gramaticii !

● Povestirile lui Iuliu Raţiu — **Gustul mărului de aur** — sînt, ca întotdeauna, ingenioase. Un sîmbure de imaginaţie, un pic de vis, un praf ghiduş de veselie şi ceva învăţăminte bine ascunse în plăcutele podoabe de mai înainte. Autorul nu uită nici o clipă că micii lectori (îmi vine să le spun „ascultători", din pricina plăcutei oralităţi a stilului) trebuie să „se aleagă cu ceva" de pe urma lecturii. Astfel, întîmplările roiesc în jurul unor noţiuni mai mult sau mai puţin complicate precum răspundere, sinceritate, punctualitate etc.

● Oricît ne-am strădui, n-o să aflăm cine semnează frumoasele ilustraţii la povestirea lui J.M. Barrie **Peter Pan şi Wendy**, tradusă de Ovidiu Constantinescu şi Andrei Bantaş (text adaptat pentru ediţia bogat ilustrată). Oricum, recenta ediţie apărută la Ion Creangă are toate şansele să intre în raftul „de suflet" al fiecărui copil, pentru că aventurile lui Michael şi Wendy în Ţara Nicăierea, „unde trăiesc copiii pierduţi", au rămas, în ani, la fel de tentante.

TANIA RADU ■

Antologia inocenţei

● „A fost odată în blocul de alături...", „Au fost odată nişte şcolari din clasa I...", „A fost odată o oră de lucru manual". A fost odată o carte numită **Pană de gaiţă şi poveştile ei**, scrisă de sensibila poetă Passionaria Stoicescu şi ilustrată cu simplitate şi bun gust de Anamaria Smigelschi. De ce „pană de gaiţă" şi de ce „poveştile ei ?" În tradiţiile ornitologice, gaiţa este cea care vesteşte vieţuitoarele pădurii de apropierea unei primejdii.

Evident că avertismentele autoarei mizează pe efectul curativ al lecturii, efect pe care l-am putea numi, ca să fim în ton cu gama cărţii, **basmoterapie**, şi care funcţionează pe verificatul principiu „paza bună trece primejdia rea". Prin urmare, o mulţime de întîmplări din universul copilăriei, domestice şi şcolare (cum se pot lua note mai bune la extemporale, cum se pot vindeca năzbitita, mofturita, minciunita, strengărita şi alte „bube dulci" ale primei şi ultimei vîrste), toate acestea sînt basmificate. Deşi cartea e scrisă în proză, rîmele sar ca greierii prin ierburi, la toate încheieturile frazelor, acolo unde te aştepţi mai puţin, încîntînd pe cititorii mici şi mari, deopotrivă, cu sonorităţi răcoroase de pajişte văratică. Şi dacă unul din cele mai frumoase texte, „Povestea abecedarului pierdut", se încheie cu aceste cuvinte „Să nu vă pară rău de abecedar că vă scriu cu o carte frumoasă şi v-o aduc în dar" — n-ar mai fi decît de adăugat : într-adevăr, Passionaria Stoicescu s-a ţinut de cuvînt. Cu har !

● Grete Tartler procedează în **„Şcoala de muzică"** (ilustrată de Dana Schobel-Roman) la fel ca orice copil care, în loc să răsucească la maxim cheiţa jucăriei, o desface curios să vadă ce-i înăuntru. Poeta scoate „la vedere" procedee şi instrumente sonore mai puţin folosite şi care dau cărţii sale un timbru nou de prospeţime şi autenticitate. Mizînd mai puţin pe metaforă şi mai mult pe alte mijloace ale ingeniozităţii poetice, Grete Tartler inventariază aproape toată gama jocurilor de cuvinte de la paronime şi omonime pînă la bucuria curată a sclipirii de inteligenţă din vorba de spirit. Folosindu-se de pretextul educativ al diverselor instrumente, semne şi simboluri muzicale, poeta contaminează cu muzică întregul univers al copilăriei, copilărind în primul rînd limbajul („trei iezi / cu diezi / uşa gamei descuieţi"), creînd o polifonie de sensuri şi sunete inconfundabilă în care cîntă şi „piţi-goi şi piţi-îmbrăcaţi", „porto-calul şi piţi-îmbrăcaţi", „porto-calul şi porto-mînzul", „o cinteză ia cinci la teză", veverica „pe-alune alunecă", „pitulicea s-a pitulat" prin „trif-oi şi prin trif-miei", „stînjeneii stînjenesc", ciupercile exersează la „instrumente de ciupercuţie". „Şcoala de muzică" ia astfel o notă foarte înaltă în corul cărţilor pentru copii, avînd toate atributele unei apariţii care ar putea... face şcoală.

● Inventivitatea lexicală aplicată unor amănunte cunoştinţe de apicultură fac din **„Cartea de zumzăit"** a lui Tudor Vasiliu o adevărată „Întreprindere de Mirosire Organizată a Florilor". Paginile cărţii împrumută acel freamăt harnic din preajma unui stup primăvăratic. Fiecare pagină seamănă cu un fagure, plin de miere şi albine lucrătoare, întreaga „construcţie" fiind organizată ca o prisacă: în jurul prisăcarului Stupărel roiesc trîntorii Trîndă-Vel-Propolis şi Apropolis, Matca Levănţica şi Zzzmeu Frumos din Nara Vacii, o întreagă armată de albine din primele promoţii, numite Bîzzzi, Bozzzo, Zzzzarzzzăr, Pazzza, Hazzzu, Zuzzza, Zuzzzu, sau din ultima promoţie, Enzzzima, Lactozzza, Fructozzza, Batozzza, Veiozzza şi care, evident, vorbesc „pe omeneşte" în pagini la capătul cărora eşti înclinat să te apuci să comunici cu semenii conform „dicţionarului de zumzăit" al autorului. Debordînd de o „mieroasă" inventivitate, noua carte a lui Tudor Vasiliu zboară cu tot polenul farmecului ei din cîmpul înflorit al literaturii scrise de adulţi pentru copii în cîmpul mai înalt al literaturii scrise de copii pentru adulţi.

ION ZUBAŞCU ■

Simplu şi esenţial

Ion Brad, scriitor multilateral şi personaj luminos al vieţii noastre literare, adept al echilibrului şi al spiritului constructiv, s-a impus întîi ca poet, s-a afirmat apoi, în mod spectaculos, şi ca prozator, a făcut publicistică şi a tradus din literatura străină, pentru ca în prezent, iată, să ne dăruiască din nou o carte de poezie, mai frumoasă, poate, decît toate cele dinainte. Volumul, intitulat **Oracole** şi publicat de Editura Eminescu, se remarcă prin expresia lirică de o demnitate statuară (Tudor Jebeleanu, autorul copertei, s-a dovedit inspirat, desenînd pe un fond alb două vechi statui greceşti), ca şi prin discreta undă de melancolie care străbate fiecare vers. Poetul a ajuns la o fericită sinteză între ardoare şi meditaţie, între dorinţa de absolut şi scepticismul senin al unui spirit contemplativ care constată că amiaza se transformă lent în amurg. Asemenea cunoscutului erou al lui Lampedusa din **Ghepardul**, el are în atitudinea ceva simplu şi maiestuos. În sfîrşit, mai trebuie spus că întinsa cultură umanistă a lui Ion Brad a ajuns în această carte la un grad înalt de cristalizare, fiind sesizabilă exclusiv în **calitatea** transparenţei versurilor.

Cele mai multe dintre poeme sînt un fel de oglindă magică în care apare chipul tînăr şi pur al iubitei de altădată, răsărit „din valurile vremii". Poetul se vede uneori şi pe el însuşi alături de ea, în scene ireale şi fulgurante, asemănătoare cu nişte năzăriri : „Nemilos, Zeus ne trimite / Al bătrineţii blestem. / Tremur. Mă tem. / Ne-a privit în ochi şi pe noi ? / Tiranic, încet, / Apune soarele-n vine / Se stinge nevăzutul război / Dintre mine şi tine. / Zgribuliţi, la marginea timpului / Admirăm trupurile tinere / Săgetînd în apele lui. / Au fost cîndva ale noastre ?/ Ori numai zeii, înviaţi din statui. / Ne caută încă în undele-albastre?" **(De senectute).** Un plin de farmec ceremonial al galanteriei este reconstituit cu nostalgie : „A fost doar un joc de delfin, / Pumnale înfipte în soare. / Şi lîncezii monştri marini / Din adîncimi vrăjitoare... // Numai atunci, speriat, / Am dat parcă ochii cu tine. / Eu, tînărul palid bărbat, / o algă pe coapsele-ţi pline..." **(Numai atunci).**

Interesant este că nostalgia faţă de iubirea din trecut se transformă adeseori într-o nostalgie faţă de ceva nedefinit, cum se întîmplă în acest poem enigmatic, joc princiar cu cuvintele şi legănare visătoare între „căderi şi avînturi": „Anemone, aneginduri, aneliniştii, aneane, / Cresc în suflet cu arome / De tăceri şi uragane. / Luminişuri şi întrinduri / Printre iniştii şi ariniştii. / Anemone, aneginduri, aneliniştii, aneane, // Muzici sferice, atone, / Visuri albe, puritane. / Şi-n căderi ca şi-n avînturi, / Şi în tihnă şi-n neliniştii. / Anemone, anegînduri, aneliniştii, aneane... **(Anemone).**

Este evident, pînă la urmă, că evocarea iubirii constituie un elegant pretext pentru exprimarea unei melancolii - filosofice, fără cauză concretă. Înscriindu-se pe linia creaţiei lui Lucian Blaga, lirica lui Ion Brad este în esenţă enunţiativă şi meditativă. Ea tinde în mod firesc, spre aforistică şi o dovadă o constituie admirabilele poeme într-un vers: „Mai rătăcim printre umbrele noastre din vară..."; „O clipire de gene îmi stinge-aşteptările..."; „Sînt matca rîului în gheţuri ferecată" ; „Din refuzuri vom ridica o insulă în zbaterea mării" ; „Păsări săgetăm în soare şi doar cîntece se-ntorc..."

„Păsări săgetăm în soare şi doar cîntece se-ntorc..." — iată un posibil motto al poeziilor lui Ion Brad din ultima vreme, aflate sub semnul unei înalte înţelegeri a raţiunii existenţei omeneşti.

ALEX. ŞTEFĂNESCU ■

CAP LIMPEDE

● **Cine-almanah.** Bine structurat, redactat cu un profesionalism ce nu exclude, ci presupune imperios jubilaţia, bogat şi atrăgător ilustrat, ultimul almanah al revistei **Cinema** oferă o atractivă lectură. Nu lipseşte, practic, nici una din zonele de interes, ce cantează atît gustul (sau nostalgiile) cinefililor, înrăiţi cît şi atenţia marelui public : mari regizori, mari actori, istorii palpitante sau amuzante, anchete şi amintiri, musical şi desene animate, dialoguri cu literatura şi teatrul, frumuseţi şi inteligenţe, culise, ironie şi jovialitate, informaţii şi repere cinegrafice, pledoarii de tot felul, etc. Piesele de rezistenţă sînt **Dosarul comediei** („Comedia merită aceeaşi evlavie ca şi nemuritoarea tragedie greacă"), unde-i întîlnim, printre alţii — adevărat carusel de vedete ale hazului — pe Mazilu şi Orson Welles, pe Jean Georgescu şi Geo Saizescu, pe Woody Allen şi Radu Cosaşu, pe Dem Rădulescu şi Ioana Crăciunescu, paralel cu un alt dosar sui generis, privind raporturile filmului şi ale literaturii cu sportul, ca şi cele 15 pagini alcătuite din texte primite de la cititori, un eşantion de mai multe ori semnificativ. Aproape 20 de personalităţi din generaţii diferite (de la Marga Barbu, Margareta Pogonat, Rodica Tapalagă şi Mircea Albulescu, pînă la Ovidiu Iuliu Moldovan şi Claudiu Bleont) răspund la ancheta cu tema „Visînd la cartea din raft, la filmul încă nefilmat". Lor li se adaugă contribuţiile lui Bedros Horasangian („Cum povestim în imagini" şi „Sportul ca viaţă"), paginile dedicate **Morii cu noroc**, la 30 de ani de la premieră, cele dedicate lui Eisenstein, Kurosawa, Elem Klimov, Nikita Mihalkov, lui Bergman sau Vittorio Gassman, ca şi, în întregime, secţiunea **Cinerama**, cu de toate pentru toţi (şi de toţi pentru, aproape, toate), completînd panorama unui sumar demn de secolul în care Shakespeare n-ar mai fi spus „lume-i o scenă", ci „lumea-i (pe) un ecran".

● **Şi totuşi...** Teatrul rămîne tatăl filmului, chit că a fost devorat, de-a lungul travelling-ului, de cine-copiii săi. **Antract**, supliment la caietul-program al teatrului **Bulandra**, prilejuieşte spectatorilor fideli acestui lăcaş de cultură şi bucurie cîteva întîlniri „de culise" (în sensul bun al cuvîntului) cu trei din ultimele sale succese : **Hamlet, Dimineaţa pierdută** şi **Secretul familiei Posket** (semnează : Gabriela Adameşteanu, Cătălina Buzoianu, Ecaterina Oproiu, Dem Rădulescu, Mircea Iorgulescu, Virgil Ogăşanu, Mariana Mihuţ, Ştefan Bănică, Valeriu Moisescu), cu „Doamna Bulandra" (evocare de Beate Fredanov), cu Gina Patrichi (interviu realizat de Magdalena Boiangiu), Mariana Buruiană şi Marcel Iureş, ultimii doi fiind prezentaţi de Miruna Ionescu, respectiv, Irina Coroiu. O surpriză deloc surprinzătoare pentru admiratorii lui Florian Pittis este fragmentul tradus de acesta — cu vădite şi plăcute accente simpatetice — dintr-o „biografie intimă" a lui Bob Dylan. O notă aparte pentru frumoasa copertă a suplimentului ; autor : Klara Tamaş-Blaier. **(Tania Radu).**

Inaintea orei de desen

Mijiţi puţin ochii şi supliniţi neajunsul tiparului nostru aceste desene de culoare, prospeţime şi vibraţie şi veţi af

Toată bucuria copilăr

Susură amiaza prin singura prelucă a neclintitului tavan de frunze. Şi tot pe-acolo se strecoară o săgeată luminoasă, alintind cu vîrfurile-i nesigure fruntea şi obrajii unei femei tinere. O cheamă Elena Stoica şi spune şi repetă, cu voce blindă, că ei uneia nu-i trebuie nimic mai mult decît are, decît a dobîndit. Nimic-nimic ? Nimic.

O cunoscusem în dimineaţa acelei zile de la hotarul primăvăratec al verii într-una din clasele şcolii din Albeşti. Era atîta linişte printre băncile vegheate de privirea sa încît am socotit că e mai cuminte să aşteptăm venirea recreaţiei, spre a nu tulbura tăcerea aceea încordată, de fapt o tăcere plină, respiraţiile copiilor părîndu-ni-se a fi oprite cîteva clipe. Fascinaţia puterii creatoare a mîinilor împietrise şi aerul. Nu, nu e pic de poezie în toate cele spuse pînă acum. E doar o firească admiraţie în faţa unui veritabil miracol. Copiii şcolii din comuna argeşeană Albeşti sînt, fără nici un fel de îndoială, artişti adevăraţi. O spun lucrările lor, la care migălesc îndelung, învăţaţi fiind de către profesoara lor să afle prin trudă strîmtele şi lungile cărări ce duc spre veritabila izbîndă artistică; o spun premiile primite în ultimii opt ani: zeci de premii individuale şi colective, obţinute nu doar în ţară, ci şi peste hotare — în Ungaria, India, Cehoslovacia, Italia, Turcia... ; o spun pereţii decoraţi cu un înalt simţ al culorii şi proporţiilor, atît în şcoala de la Albeşti, cît şi în alte părţi, chiar şi la Tîrgu Mureş, acolo unde, cu ocazia unui şantier naţional de artă plastică al pionierilor, albeştenii au obţinut 11 premii.

Elena Stoica a terminat facultatea de arte plastice în 1972. Trei ani a activat în Ialomiţa, după care a venit acasă. E din Corbeni, la cîţiva kilometri de Albeşti. S-ar putea spune că e navetistă şi ea nu neagă în nici un fel această apreciere. Dar e o navetistă nu între două localităţi, ci între nenumărate încăperi ale uneia şi aceleiaşi şcoli. De cîte ori a pierdut autobuzul de Corbeni, doar ea ştie. Şi nu spune, pentru că nu a avut cum număra ; pentru că asta s-a întîmplat de atîtea ori cîte lucrări ale copiilor pe care-i învaţă să picteze i s-au perindat prin faţa ochilor. Pe vremea cînd era studentă, invidia, cu dragoste, şcoala de pictură a copiilor din Vultureşti. Se vedea, de pe atunci, în mijlocul unor prichindei fermecaţi de arta îmbinării liniilor şi culorilor. Nu gustul performanţei a îndemnat-o să se apuce serios de treabă, ci convingerea că aceşti copii de ţărani au har ; şi că acest har se cuvine cultivat. Acum, una dintre elevele sale este la un liceu de artă, iar o alta chiar studentă la Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu". Alţi şi alţi copii — adolescenţi acum, au rămas îndrăgostiţi de pictură.

Am avut curiozitatea să vedem în ce măsură frumoasele planşe ale copiilor din Albeşti seamănă în vreun fel cu creaţiile profesoarei lor. Aşa am ajuns la Corbeni, în curtea unei case aşezată, baladesc, am zice, pe-un picior de plai, pe-o gură de rai. Acolo am privit îndelung pînzele pictoriţei Elena Stoica. Nimic din ceea ce face ea — fără gîndul (deocamdată) de-a expune rodul trudei sale — nu seamănă cu lucrările elevilor ei. Nu le-a forţat, cum se spune, mîna. A crezut în puritatea lor de gînd, de simţire, de înţelegere a tot ceea ce trăiesc şi văd în preajmă. Elena Stoica susţine că atitudinea copiilor, vizibilă în desenele lor, este una politică. Şi nu exagerează deloc. Copiii nu scriu, cu mînă fermă, pe multe din desenele lor, PACE doar pentru că trebuie să mai aştearnă cîteva semne colorate pe planşe, ci pentru că ei cred cu tărie că pacea reprezintă viitorul curat al lumii şi al patriei, viitor de care ei sînt primii care vor beneficia.

Un artist fără credinţe ferme, fără convingeri politice nu poate picta nici măcar un simplu peisaj — spune Elena Stoica. Iar afirmaţia ei este susţinută de desenele copiilor. Soare, rîul Argeş, părinţii ţărani, lucrul cîmpului, viaţa păstorilor — iată ce înfăţişează, cu un deosebit talent, copiii Albeştilor, în desenele lor.

Înţelegi, participînd la o oră obişnuită de clasă — fie că ea se desfăşoară în cele „mari", din ciclul gimnazial, fie că e vorba de una ce are loc la clasele primare sau chiar la grădiniţă (Elena Stoica merge adeseori acolo, spre a-şi recruta elevii cei mai talentaţi pentru cercul „Cromo" al şcolii), că această imensă şansă a copiilor din Albeşti, de a-şi vedea creaţiile admirate, cunoscute, răsplătite cu prestigioase premii internaţionale este, în esenţă, şansa tuturor copiilor României de azi. Că larga deschidere spre cultură şi civilizaţie este un bun al fiecăruia dintre pruncii noştri. Fără a fi un fenomen aparte, şcoala din Albeştii Argeşului este un exemplu edificator al atentei griji cu care este înconjurată, la noi, copilăria. Oază a unei vîrste trăite plenar, şcoala marilor pictori mici din Albeşti reprezintă un simbol al curatei treceri prin viaţă a artiştilor de mîine.

Aşa-i că e frumos desenul meu ?

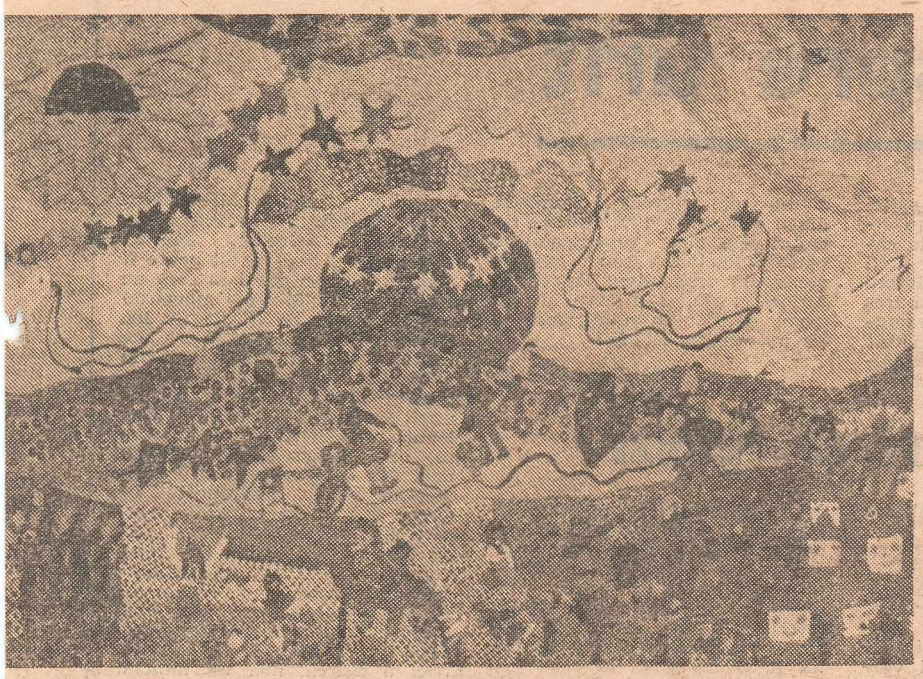

Cornelia Urluiescu – Sub soarele păcii

Virginia Marina – Vîrste

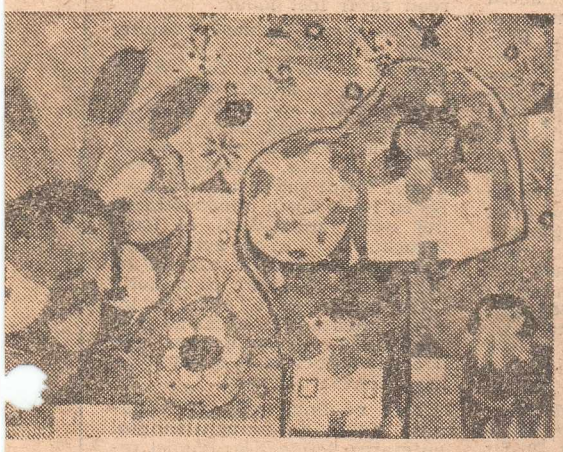

Cristina Aura – Primăvară

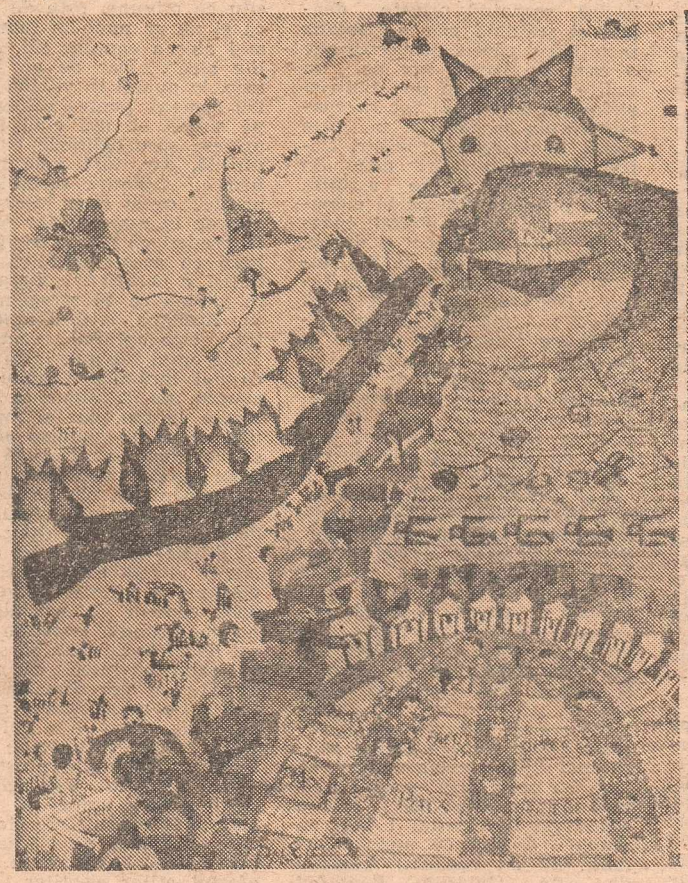

Elenea Creţu – Treptele fericirii

Daniela Brezeanu – Argeşul

ncărcînd
cu emoţie
ei

Migălind la frumuseţe

Cîteva din zecile de premii obţinute în ţară şi peste hotare de copiii din Albeşti

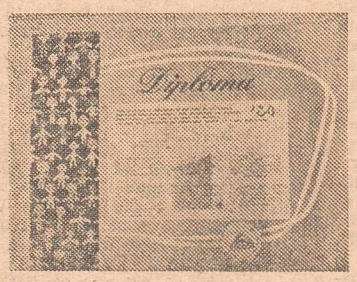

Fotoreportaj de Dan Mucenic
Victor Rădulescu

Din nou despre urît

Folclor din zona I.R.T.A. Maramureş

Cursa de Sighetu Marmaţiei a pornit în ziua de 9 aprilie din Baia Mare exact la ora 10,30. Urcare civilizată, autotaxare, locurile scrise citeţ pe bilete, fiecare se aşează la locul indicat fără nici o problemă, autobuzul curat, modern, elegant, perdele frumoase la geamuri, un şofer zîmbitor, binevoitor, întîmpinîndu-te în prag, da, locurile scrise pe bilet se respectă, totul respiră acea ordine şi civilizaţie care îţi promite, în locul unei obositoare călătorii, un adevărat spectacol turistic în splendorile naturale şi istorice ale Munţilor Gutîi, pe Valea Marei, în ţara de lemn şi legendă a Maramureşului. Şi parcă anume pentru a intriga prin întrunirea tuturor condiţiilor de excepţională normalitate a călătoriei, autobuzul are şi muzică !

O muzică pe care la început aproape nimeni n-o bagă în seamă, cel puţin în primul sfert de oră cînd gîndurile cu care pleci la drum, dialogurile întrerupte şi tensiunile interioare cu care te îndrepţi spre un loc anume sînt mai puternice decît starea de fapt a lucrurilor din exterior. Treptat, însă, pe măsură ce toate aceste tensiuni se domolesc, cînd ai încheiat gesturile de rutină ale ocupării locului şi ale conversaţiei convenţionale cu cei din jur, realitatea nouă a drumului şi călătoriei începe să se insinueze în corpul tău şi în starea ta de spirit şi atunci, peste duduitul motorului, muzica generată de casetofonul de la bord prin cîteva difuzoare montate la distanţe egale pînă în spatele autobuzului, astfel ca nici un călător să nu fie privat de o audiţie optimă, se instaurează cu o pregnanţă care o face la fel de reală ca şi peisajul vizibil.

Trece astfel şi Baia Sprie şi odată cu urcuşul Gutîiului începi să simţi că parcă nu e în regulă ceva cu muzica asta, prea pare unul şi acelaşi cîntec, başii unicului acordeon din toate melodiile prea seamănă cu ritmul şi sonoritatea unui tocător de şnitele şi tocmai cînd autobuzul intră în pădure, într-unul din cîntece se produce o încăierare cu spargere de pahare şi sticle în local, mă rog, se mai întîmplă, în orice caz cîntecele nu sînt nici folclor bănăţean, nici cîntece de petrecere, ci ceva extrem de plat şi confuz, fără nici o sclipire lirică sau melodică, ceva asemănător cu florile şi fructele de plastic, prăfuite şi unsuroase, a căror vedere în unele cabine o asociezi automat cu mirosul de motorină arsă, şi în timp ce te gîndeşti la toate acestea şi începi să fii mai atent la cuvintele scrîşnetelor muzicale care ies dintre maxilarele presupusului solist, te izbesc în moalele capului următoarele versuri : „Vai săracul taică-meu / El cîştigă şi eu beu / El cîştigă miile / Eu le beu cu curvele", ca apoi să se producă ireparabilul : „Eu iubesc, tata iubeşte, / Mama rău se necăjeşte, / Eu iubesc ca un copil / Tata ca un hoţ bătrîn, / De-ar iubi şi maică-mea / S-ar duce dracu' casa... / Să trăiască mama soacra / Că mi-o dat fata şi vaca : / Pe vacă o mulg de lapte / Cu fata mă culc la noapte. / Să trăiască tata socru / Că mi-o dat fata şi porcu / De la porc io mînc untură / Pă fată o ţuc în gură". Şi după acestea, desigur, încă o oră de bandă magnetică rostogolind de pe vîrful muntelui prin satele de pe Valea Marei o avalanşă crescîndă de barbarie de care litera şi hîrtia se ruşinează.

Dacă pînă atunci te prefăceai că dormitezi şi nu auzi recitalul de cel mai josnic prost gust care se revărsa prin difuzoare, în clipa aceea nu mai suporţi, conştiinţa ta se declanşează ca arcurile unei capcane atinse, ridici capul să descoperi cum reacţionează ceilalţi călători, autobuzul fiind plin plin pînă la ultimul loc, vezi un grup de vîrstnici cu doliile la revere şi te întrebi ce stranie reacţie chimică fac versurile de mai sus cu tristeţea de pe chipurile şi din sufletele lor, o familie se întoarce de la Baia Mare unde şi-a lăsat copilul grav bolnav în spital şi te întrebi cum suportă imaginea suferinţei lor auzul acestor hidoşenii, cîţiva turişti (poate străini) vin pentru prima dată în Maramureş — îi recunoşti imediat după starea lor de agitaţie —, pur şi simplu nu se mai satură să admire spectacolul porţilor de lemn din satele voievodale, lipindu-şi aproape pupilele de securitul geamurilor şi te întrebi cum se împacă această imagine vizuală dinafară, pentru care au venit de departe, cu ceea ce aud bubuindu-le în urechi dinăuntrul autobuzului, o pereche de tineri îşi leagănă sufletul pe lanurile de brînduşi din poienile muntelui şi te întrebi de ce e nevoie ca această puritate să fie maculată atît de otrăvitor, un grup de elevi se întorc acasă după un trimestru încheiat cu bine şi te întrebi de ce victoria lor şi efortul educativ îndelungat al şcolii să fie subminat de această performanţă de imoralitate, alţi cîţiva călători vin de la o nuntă, feţele lor şi cele mai bune haine de pe ei mărturiseau aceasta, şi tu te întrebi de ce bucuria unui început de lume nouă să fie asociată cu apocaliptica degradare umană sugerată de „versurile" pe care erau obligaţi să le audă ?

Difuzarea repetată a unor asemenea „produse" în incinte publice, indiferent că ele sînt autobuze cu o capacitate de cîteva zeci de locuri, sau în restaurante şi săli de cămine culturale cu sute de locuri este extrem de nocivă pentru că se acordă astfel statut de normalitate nu doar prostului gust ci chiar abjecţiei şi imoralităţii. Faptul de mai sus nu e unul izolat ci unul devenit aproape obişnuinţă, mai ales pe rutele lungi, cum ar fi Baia Mare — Baia Borşa.

Înţeleg că obscuritătile de pe aceste casete sînt opţiunile „artistice" ale şoferului pe care le ascultă, probabil, la prilejuri festive în sînul familiei sale, împreună cu părinţii, soţia şi copiii (deşi asta e o problemă la fel de gravă !) dar autobuzul de călători nu este proprietate personală şi nimeni nu-i dă dreptul să se erijeze într-o instanţă de radioficare cu statut oficial de difuzare a oricăror suproduse care îi satisfac gustul, prostul său gust şi incultura. Cred că şefii de autobaze vor fi de acord că nu e suficientă doar revizia tehnică a autobuzului pentru asigurarea securităţii călătoriei ci e absolut necesară şi revizia „culturală" a şoferului pentru deplina securitate morală şi estetică a călătorilor.

Şi dacă tot s-a descoperit acest mijloc de comunicare cu publicul — casetofonul de la bord —, de ce să nu fie luat cu toată atenţia în considerare şi folosit cu adevărat în scopuri educativ-estetice sau informative. Îmi imaginez o astfel de „casetă de autor" realizată de un şofer de autobuz şi care să se adreseze călătorilor săi astfel : „Bună ziua şi bine aţi venit ! Parcurg zilnic distanţa Baia Mare — Sighetu Marmaţiei de atîţia ani. În drumurile mele zilnice am numărat atîtea porţi de lemn în satul Mara, atîtea în Deseşti, şi Hărniceşti, un total de... pe întreaga Vale a Marei. Cel mai vestit cioplitor de porţi este cutare sau cutare. Într-o zi l-am dus cu autobuzul şi mi-a povestit următoarea întîmplare..." Sau altă variantă de „emisiune" : „În satul Şugatag este încă viu obiceiul ca la casele cu fete nemăritate să se pună o mătură cu vîrful în sus, în gardul de nuiele. Aşa că priviţi cu atenţie pe geam şi cine nu-i căsătorit să se decidă... Acesta este un obicei de pe vremea cînd..." Cîte asemenea „programe" nu ar putea face un şofer cu imaginaţie, transformînd timpul călătoriei într-unul de real interes şi folos astfel încît atunci cînd omul urcă în autobuz să călătorească şi să ajungă la ţinta sa nu numai cu trupul ci „drumul bun" care se urează călătorilor să fie unul la fel de bun şi pentru spiritul lor.

Sau dacă nu putem pretinde şoferilor cultură şi imaginaţie, putem cel puţin spera ca pe viitor, în locul unor astfel de casete ca şi cele menţionate mai sus, să auzim pur şi simplu muzică populară din Maramureş inegalabilele cîntece maramureşene, aşa cum s-a încetăţenit deja la noi frumoasa şi emoţionanta tradiţie ca în ceasurile cu turn ale oraşelor şi în gările mari, semnalele timpului să fie chiar cele mai reprezentative cîntece folclorice sau istorice ale zonei respective. De ce să nu fie posibil aşa ceva şi în cazul staţiilor de amplificare de pe autobuzele IRTA ?

ION ZUBAŞCU ■

Geamuri şi oglinzi

Ca să încep cu începutul, voi spune că trec aproape zilnic prin faţa unui atelier de geamuri şi oglinzi. De-aproape doi ani, din vitrina acelui atelier mă priveşte un buchet de maci, mari cît verzele, sau un buchet de petunii curioase şi urîte pînă peste poate. Nu mai vorbesc de valurile unor şăgalnice riuri, cu totul şi cu totul albastre, şerpuind printre dealuri şi scăldînd cîte o poiană în mijlocul căreia domneşte cîte o casă de basm, sau de un foarte bizar grup de indivizi strînşi în faţa unui foc în spatele căruia se zăreşte, ca prin ceaţă, o căruţă cu coviltir. Cerul acestor „tablouri" este, în general, cam înspre asfinţit, adică puternic scăldat în culoarea numită oranj. Pomii, îndeobşte brazi, sînt înalţi şi drepţi, aşa cum şi trebuie să fie, inclusiv verzi, parcă traşi la indigo. Dacă nu sînt brazi, sînt stejari sau fagi, adică fac parte dintre foioase, ceea ce îi permite „pictorului" să-i îmbrace într-un galben de toamnă năclăită în frunze moarte. Adeseori, privind în treacăt aceste penibile însăilări, am avut senzaţia că sînt obligat să gust o dulceaţă zaharisită, ultrainvechită, stătută şi prăfuită, îmbîcsită, respingătoare. N-am nimic împotriva culorii roz-bombon, dar autorii acelor aşa-zise tablouri par hotărîţi să ne facă să vedem viaţa şi lumea îmbrăcată în această searbădă culoare. Şi pentru că prin mai tot Bucureştiul n-am zărit în vitrinele atelierelor de geamuri şi oglinzi decît astfel de „tablouri", unele dintre ele întrutotul exacte, vreau să spun copiate cu un zel demn de o cauză mai bună, m-am hotărît să trec, cu orice preţ, pragul unităţii cu numărul 48, unitate aflată pe Bulevardul 1 Mai, la numai o sută de metri, cel mult, de un veritabil magazin de artă, Galeriile Fondului Plastic din bulevardul mai sus amintit. „Noi, ţine să precizeze Gheorghe Brad, şeful unităţii cu numărul 48, înrămăm. Vine clientul cu un tablou şi ne cere să-l înrămăm. Că sînt bune sau frumoase, tablourile, asta e treaba lor. Noi le înrămăm. Dar, la urma-urmelor ce au tablourile astea de nu vă plac ? ! Au culori frumoase, vii, fac foarte bine într-o cameră, într-o casă nouă, sînt toate cu natură..." Încerc să-i explic, pe scurt, chiar dacă în dialogul nostru mai intervin şi vreo doi-trei indivizi pe care nu i-a întrebat nimeni nimic, că respectivele tablouri sînt un atentat la bunul gust, la ceea ce numim, în general, frumos. Se lasă greu convins, dar, prin nu ştiu ce minune, este de acord că el nu ar pune în camera sa, mai ales a copiilor săi, „aiurelile alea". „Dar de ce, îl întreb, le puneţi în vitrină ? Pentru oameni, pentru cei care trec pe stradă şi, din cînd în cînd privesc spre oglinzile expuse în vitrină, dar, fără voia lor, şi înspre tablouri, efectul este acelaşi, ca şi cum le-ar avea expuse în casă ! Chiar nu vreţi să credeţi că pur şi simplu poluaţi cu aceste tablouri viaţa însăşi a străzii ?" „Le-am pus în vitrină ca să atragem clienţii. Reclama, ştiţi dumneavoastră, este sufletul comerţului. Vede omul tabloul, intră şi află că noi înrămăm tablouri. E simplu, nu ?". Sigur că da, e foarte simplu, dar şi mai simplu, ca să nu spunem şi onest, sau civilizat, ar fi dacă în vitrina acestor ateliere nu s-ar mai tolăni, ca o rîie, astfel de „tablouri". Şi mai simplu ar fi dacă, printr-o decizie a UCECOM-ului, un tablou expus într-o vitrină a atelierelor de geamuri şi oglinzi ar avea girul unor oameni de specialitate şi nu doar simpla impresie a unui şef de atelier. Vrem să spunem, cu alte cuvinte, că nonarta, kitsch-ul, sub diversele sale forme de manifestare, continuă să ne agraveze — în pofida atîtor şi atîtor articole şi dezbateri ce înfierează prostul gust — de peste tot. Vitrinele atelierelor de geamuri şi oglinzi sînt unul din meterezele de pe care kitsch-ul ne sfidează în continuare, luînd parcă în rîs efortul atîtor şi-atîtor specialişti ce se străduie a-l elimina din viaţa noastră zilnică. Este oare chiar atît de complicat pentru forurile diriguitoare ale atelierelor de geamuri şi oglinzi să intervină ? Noi credem că n-a lipsit decît bunăvoinţa, sau, în cel mai rău caz, interesul. Acestea fiind zise, aşteptăm.

VICTOR NIŢĂ ■

Jucării de stricat ?

Statisticile spun că jucăria preferată a tuturor timpurilor e ursuleţul. Tradiţionalul urs de plus, fabricat astăzi în milioane de exemplare pe zi, în lumea întreagă, este deci regele jucăriilor. Explicaţia se află, desigur, la îndemîna psihologilor. Nu trebuie însă să fii mare psiholog ca să alegi între un ursuleţ reuşit, simpatic, tandru şi unul croit anapoda, la întretăierea regnurilor şi speciilor şi nici între o jucărie frumoasă şi una urîtă.

Un raid prin magazinele de jucării, în căutarea unui ursuleţ de pluş (sau de melană, nu contează) s-a soldat cu experienţe mai mult decît instructive şi concluzii pe care nu vrem să le anticipăm. La raionul de jucării al Magazinului „Victoria", de pildă, era linişte în dimineaţa de vineri cînd am intrat. Cîţiva părinţi scotoceau discret prin rafturile pline, dar pline cu doar cîteva sortimente. Ursi nu păreau să fie. Am zărit însă o arătare negricioasă, suie, care mă privea urît, parcă abia ieşită din romanul lui Bulgakov: era MOTANUL TOM, invenţia întreprinderii I.J.P.R.P.S. Dorohoi, dac-am înţeles bine. Personajul poate fi achiziţionat (în cazul în care ne amuzăm cu efecte macabre) pentru preţul de 98 (!) de lei. Ceva mai încolo, călăuşei de lemn. Specia nu numai că nu a evoluat, dar a involuat spectaculos, stabilindu-se la nivelul unei producţii din traforaj vag lăcuit, nici solidă, nici frumoasă, nici funcţională. Căutam deci din ochi un urs. Am zărit într-un sertar, înghesuiţi de ţi-era mai mare mila, un conclav de animale spălăcite, cu capetele abia înţinate de trup, cu urechi mari şi clăpăuge, implorînd compasiune: m-am apropiat şi, lîngă un preţ care trecuse deja prin trei faze (80/64/54 lei) n-am mai găsit nimic. Nici o marcă, nici un indiciu, despre producător. Atîta doar că, de aproape, „vietăţile" păreau să fi fost iepuri.

Altundeva, frumos stivuite, nişte cutii urîte de carton pe care scria MAŞINA CU URSULEŢ. Iată, în sfîrşit, un ursuleţ — mi-am zis. Dar, vorba ştiută: afară-i vopsit gardul... Înăuntru am găsit un cap chel, de plastic albicios, semănînd vag a urs, înfipt într-o maşină verde cu roţile roşii, împodobită cu doi ochi (abţibilduri) la locul farurilor şi... cu o gură drept în mijlocul capotei. Chestie de gust! Dacă adăugăm că majoritatea erau ciobite, stricate, nu mai contează nici măcar că preţul marcat pe cutie este de 42,50 lei. Jucăria este produsă la „Victoria" Oradea.

Trec pe lîngă raionul de păpuşi. Toate au pe mînă bănuţul cu marca Arădeanca. Păpuşi fetiţă, păpuşi băiat, păpuşi bebeluş, îmbrăcate cochet, cu expresii vioaie şi forme durdulii. Da, dar totuşi eu voiam un ursuleţ !

Uite şi un dromader. E cămila LOLA. Numele îmi pare simpatic şi încerc să adopt jucăria cu pricina. Numai că Lola e alb vineţie, bătoasă, dezlipită drept pe mijlocul capului şi, ce mai tura-vura, n-are nici un haz. Noroc că, în sfîrşit, găsesc un urs. Eticheta să trăiască ! Îl cheamă MELBI. De ce nu? E măruntel, cocosat, negru şi cu o suspectă prelungire pufoasă în dreptul botului, care poate induce în eroare. Totuşi, Metaloglobus zice că e urs. Costă 77,50 lei şi nu-mi rămîne decît să aştept ca beneficiarul lui Melbi să înveţe a citi. Altfel n-o să mă creadă că e urs.

Dar să nu fim circotaşi. Jucării frumoase sînt destule. Deşi la „Victoria", cum intri, dai cu nasul de o hîrtie: jucării defecte la preţ redus. Ce sînt ele? Depozit de piese de schimb? Jucării bune de stricat? Zac acolo jucării mecanice descompletate, înţepenite, prăfuite, jalnice. Se pot vedea şi două păpuşi îmbrăcate pionier (aflăm că una zace de 4 ani acolo şi a fost numită Antonică), incredibil de urîte, jerpelite şi în faţa cărora nu poţi să nu te întrebi cine oare, într-o zi nefastă, le-a putut concepe.

Sînt însă şi jucării frumoase. La „Cocor", unde cumpărătorii nu au acces la rafturi, descopăr cu plăcere (nu, nu ursul dorit!) marionete simpatice, jucării de cauciuc, ieftine şi cu un design ingenios, pisoi albi de blană (produşi de Cooperativa Arta textilă Bucureşti) graţioşi şi dulci, broscuţe de cauciuc. La „Unirea", coşuri uriaşe conţin maşinuţe (autosalvare), lighioane pe roţi, forme pentru nisip. Monotone, dar nu de tot urîte.

Nimic nu întrece însă vitrina parfumeriei de vizavi de cinematograful Scala, unde troneazâ, prăfuite, ultimele exemplare dintr-o bizară familie... textilă: un animal în două labe, cu chiloţi de baie şi mănuşi de box, peticit în cele mai nemaivăzute combinaţii, preţuind aproape 90 de lei.

Ce înseamnă „jucării cu preţ redus" ? De ce preţ redus? Ce sens are o jucărie învechită prin rafturi de magazin, ruptă, defectă pentru bucuria unui copil?

Jucăriile au suflet. Toţi copiii ştiu asta. Ele au însă numai atîta suflet cît punem în ele noi, cei care le facem şi apoi le dăruim.

TANIA RADU ■

Poeme

de Radu Cârneci

Pasărea Ibis

...cînd vine primăvara cu magnolii
împărăţind şi răspîndindu-şi solii
spre boreale zări zîmbind natura
polenului ivindu-i aventura
la imnuri vechi înmugurind bemolii
cînd vine primăvara cu magnolii

ca semn întîi la Nilu-n revărsare
pasărea Ibis iese din uitare
penet în alb şi irizînd văzduhuri
născînd în preajma-i aşteptate duhuri
reînviind mitologii agrare
ca semn întîi la Nilu-n revărsare

din somn urcăm în proaspătă trezie
sculptînd în aer chip de poezie
imense aripi ceruri diafane
de ibişi puri în cărţile corane
şi suntem zeii clipei ce-ntîrzie :
din somn urcăm în tainică trezie...

Umbra lui Alexandru Macedon monologînd

...la Nil, la Eufrat, apoi la Ind
am strălucit învingător fiind ;
luceau în zare apele lui Gange
ademenind armatele-mi falange
ci eu vroiam Frumosul să-l cuprind
la Nil, la Eufrat, apoi la Ind...

...o, timpi de aur ! o, măriri trecute !
pierite glorii, glorii ne-ncepute !
paşii de duh: Alexandria mea !
şi Moartea ce-n suris m-apropia
tărîmului cu zările tăcute :
o, timpi de aur ! o, măriri trecute...

...din tot ce-i veşnic numai Aristot
stă-n taina de lumină ca un Tot,
cînd eu pe Ducipalul meu de fum
de aer domn în aerul postum
şi secoli după secoli trec înot —
din tot ce-i veşnic numai Aristot...

Palmira

Palmira, ca un palmier în floare,
se freamătă cînd vînturi poftitoare
cu-adînc de zări sosesc să i se-nchine ;
un cer de păsări fluturi şi albine
o-mprejmuie şi-i chip de sărbătoare
Palmira, ca un palmier în floare...

(... bolnav sunt de miresme şi de zboruri
zărindu-te : lumină printre noruri
bolnav de taine-n tainele abrupte
mereu învins învingător în lupte
cînd anii fug — ce neoprite zoruri ! —
bolnav sunt de miresme şi de zboruri...)

...regina palmierilor, Palmira !
rîvnind la tine-mi înfrunzeşte lira
iar sîngele-mi e arbore-n furtună :
cer şi pămînt în mine se-mpreună
cînd tu la Eufrat îţi porţi porfira
regina palmierilor, Palmira !...

Amurg în vechiul Heliopolis

... tîrziu în mine visurile-s apte
a străjui luminii fără şoapte
a o-mplini în umbra filozofă
închisă-adînc în taina teozofă
spre a-înflori cu piscu-n miazănoapte
tîrziu în mine visurile-s apte...

(... la Baalbek azi : ruinuri templu scade
în aer Moartea vechilor arcade
desăvîrşite-n lut hrănesc vecia
noi doi în ea sfîdind vremelnicia
unindu-ne ca două noi monade
la Baalbek azi : ruinuri templul scade)

... amurg şi păsări unduind arare
şi zările pălind : abandonare
în aurit şi ultim apogeu ;
sunt cel ivit din stîrpea lui Orfeu
spre-a-l reziді ca într-o adorare —
amurg şi păsări unduind arare...

(Din Poemele orientale)

atelier literar

de G. Dumitrescu

Şt. Budrescu : E un început cu oarecari promisiuni (mai cu seamă în „Stare de frunză" şi oarecum în „Iubire"). E cazul să stăruiţi (atît asupra caietului de versuri, cît şi în pregătirile adiacente unei asemenea preocupări creatoare). Reveniţi.

Thea Gal : Sînt cîteva lucruri care nu s-ar putea numi altfel decît poezie („Locul înălţimilor", „O ţeavă de nai", „Zboruri"), pe care am dori să le reprimim dactilografiate şi eventual înmulţite (şi, desigur, semnate cu un nume definitiv, pentru tipar).

M. Ungureanu : Sînt multe pagini care confirmă antecedentele („Şi ploaia", „Noapte albă", „Unde", „Frunte"). Am putea publica din ele, dacă ni le veţi trimite bătute la maşină. Încolo, bătăliile care vă aşteaptă nu sînt nici puţine, nici uşoare !...

D. Bolcu : „Adolescenţii" nu poate fi considerată decît o parodie, mai exact, o pastişă (destul de reuşită, dealtfel) după modelul anexat. Vom încerca s-o publicăm, ca atare. Dintre celelalte pagini (care confirmă, în general, realele înzestrări semnalate anterior) prea multe rămîn, din păcate, simple bruioane, cu multe şovăieli şi aproximaţii şi cu o insistentă tendinţă de alunecare în vag, obscur, delirant etc. (ceea ce nu se întîmplă, bunăoară, în „Adolescenţii", lucrată atent, scrupulos, „la meserie" !...).

Victor A. : Cîteva lucruri anunţînd parcă revenirea la normal : „Ardentă", „Anunţ", „Renaştere", „Indiscretă". (Încă o dată : cele mai bune urări !).

Ştefan Duda : Nu ni s-au părut grozav de convingătoare. Ceva, în „Păsările", „Cînd cuvintele" şi în mult prelungita „Apa".

V. Bordianu, G. Ostroveanu, Rodica Anghel, S. Sorin, Daniela Matei, Anghel Constantin, P. Bacanga, M. Huluţuc, Fery Ion, R. Herjeu, St. Ologu, Ioana Marin, Nalb Pantai, R. Hapliuc, M. Ianculescu, A. Ungureşan, M. Rădoi, C. Tabără, D. Butnaru, V. Sărluceanu, I. Ardelean, L. Liana F., Ioana, Fl. Drăgan, B. -T Mihaly, Ilie Angelina, Vera Georgescu (ceva, în „Plouă"), **C. Bendea, M. Jorda, Carmina Lungu, Olga Codrea, Ilie Cornelia, C. Donţu, Gh. Ciurea, D. Mălăelea, Onisim Feşcu, Elena Bucur, L. Crisbăşanu, Adr. Cristofan, Fl. G. Vieru, Meda M., R. Popeţ, Mihaj Surdu, Dan Răzvan, Marina, M. David, Cătălina Roman, Lucreţia Ionescu, Georgiana-Galaţi, C. Muscă, Ioana Pop, Emil Angel, Iulia B., Luciana Cîzu, L. Danciu, Cristian Popescu, Augusta, C. Gîndeş, Anca Moldoveanu, Gabriel Paiu, Elena Niculae, Virgil Robson, Traian Babescu, Ofelia Stan, Ivu A., Fl. Budurean, D.D. Mîndru, Alexa Miluţă, C. Niţică, Miodrag Dragoş, Nefy, Sorin A., A. Carianu, Crina Dan** (mulţumiri !), **Mihai D. Ilie, Oana Constantinescu, Viorica Grasu, Sabrina Olteanu, Filip, Sorin Răducanu, C. Vereş, Nina Alexandrescu, M. Cercelus, Ionescu Nicolae** (parţial indescifrabil), **Gh. Silea, Mircea V., Carmen F., C. Apahidean** : Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

DRAGOSTE

Tabără de barbari în sufletul meu...
Ghiarele lupului mort în deşert
se zvîntă de lut...
începe să mă doară coasta străină de mine
ce sînt,
începe să mă doară trupul albastru
ce-şi cere întregirea
şi brusc înţeleg că trecutul cade
asemeni unei ramuri de măslin
şi pe trepte de templu îmi suspin,
îngrozită de fericire,
dragoste, o, dragoste...
cea mai grea formă a ta !

SORINA BICA

AM MAI FOST

Îţi aduci aminte ? am mai fost pe-aici
Ne spuneam atîtea adevăruri mici
Iarba era grasă, străzile subţiri
Nu prea aveam nici eu nici tu amintiri
Cînd pe cer amurgul se lăsa tîrît
Vorbe nerostite ne stăteau în gît
Cînd prin buzunare simţeam cîţiva lei
Vedeam filme proaste ca de obicei
Îţi citeam în stele — îţi mai aminteşti
Din copilărie traista cu poveşti ?
Pe maidane sure cu cireşi amari
Ne spuneam atîtea adevăruri mari
Ne spuneam atîtea adevăruri mici
Îţi aduci aminte ? am mai fost pe-aici...

VIOREL MUNTEANU

Muzică

135 000 de copii

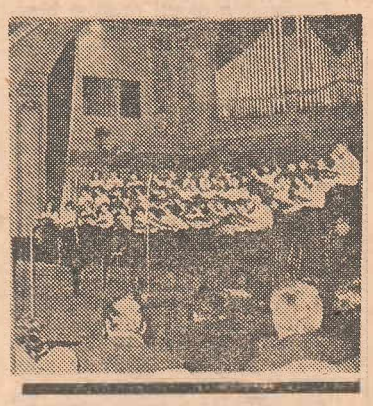

Stagiunea concertistică se apropie, cu paşi repezi, de sfîrşit : încă 3—4 săptămîni şi orchestrele vor lua o scurtă, dar binemeritată vacanţă. Binemeritată, deoarece acest an nu a fost uşor şi simplu, autofinanţarea instituţiilor artistice ridicînd probleme extrem de complexe. În această privinţă, Filarmonica din Oradea a înţeles (ceea ce, din păcate, mulţi nu au priceput nici pînă azi) că fără adeziunea publicului tînăr, de la vîrsta pionierilor şi pînă la adolescenţă, partida cîştigării unui număr sporit de spectatori va fi pierdută ; poate nu astăzi, nu mîine, dar în mod sigur, în următorii ani. Pornind de la cunoscuta lozincă a marelui muzician care a fost D. G. Kiriac : „soarta muzicii în şcoală se hotărăşte", ei au modificat-o uşor, în sensul **„soarta muzicii la vîrstele şcolare se hotărăşte, avînd sprijinul formaţiilor profesioniste"** ! Aceasta însemnînd şi şcoala generală, dar şi elevii din licee, ori chiar studenţii. Căci, în condiţiile actuale în care şcoala trebuie să pregătească muncitori şi specialişti calificaţi, chiar policalificaţi, în care învăţămîntul trebuie să sprijine şi chiar să se integreze cu sarcinile productive, procesul educaţiei şi înţelegerii disciplinelor umaniste — şi mai ales ale celor estetice — trebuie sprijinit şi preluat în mare măsură de instituţiile de gen : filarmonici, opere, teatre dramatice, muzee etc.; **cine aşteaptă, astăzi, totul de la şcoală, greşeşte !** Aşa şi-au spus, probabil şi muzicienii din oraşul de pe Cris şi, drept urmare, avînd şi un sprijin permanent din partea organelor judeţene de partid şi de stat, au trecut la efectuarea a nu mai puţin de 18 000 de abonamente la concertele educative oferite elevilor aflaţi pe întreg teritoriul judeţului. Apoi, acest număr s-a extins, cuprinzînd şi judeţele limitrofe, 4 000 la Bistriţa-Năsăud, şi 6 000 în Sălaj, chiar la iniţiativa conducătorilor din aceste locuri de veche aşezare dar lipsite, încă, de educaţie muzicală spre pătrunderea în sferele înalte ale Artei. Ce minunat ar fi dacă, de pildă, bucureştenii s-ar duce prin Teleorman, Ialomiţa, Giurgiu, sau Buzău, ori ploieştenii ar veni măcar pînă în Sectorul Agricol Ilfov, Dîmbovîţa, Argeş şi atîtea alte locuri atît de primitoare ; ori dacă...

Asadar, în această stagiune, populaţia şcolară (şi nu numai ea) din Oradea, Beiuş, Petru Groza, Marghita, Alesd, Salonta, Timea, Sălard, Popeşti, Tileod, Zalău, Şimleul Silvaniei, Jibou, Bistriţa, Năsăud şi Beclean a fost oaspete al Filarmonicii bihorene **de cîte patru ori**, pe scenele caselor de cultură ori chiar ale căminelor culturale : în totalitate, circa 135 000 de auditori ! Iar pentru satisfacerea acestui uriaş număr de manifestări educative, orchestra s-a împărţit în două jumătăţi, fiecare ducîndu-se pe itinerarii precise, regrupîndu-se apoi pentru 3 repetiţii necesare susţinerii concertului simfonic săptămînal, obişnuit, de la sediu. Să recunoaştem, o activitate furibundă, dar plină de succese pe toate planurile ; moral şi material !

S-ar părea că toate cele de mai sus ar fi suficiente pentru oricare filarmonică ; nu însă şi pentru orădeni ! Ei şi-au diversificat şi completat preocupările, cuprinzînd un **tot** muzical. Astfel s-a inaugurat o stagiune de operă (**Bărbierul din Sevilla, Răpirea din Serai, Traviata, Nabucco, Don Pasquale**) cu sprijinul colectivului specializat din Cluj-Napoca şi al altor solişti de mare prestigiu ; muzica vocal-simfonică şi-a reintrat în drepturile sale, apelîndu-se pentru aceasta la corul de amatori „Hilaria", din Oradea (dirijor Lucia Catarig) şi la alte corale profesioniste din judeţe apropiate ; s-a organizat şi s-a desfăşurat prima ediţie a Concursului de interpretare a „Sonatei a III-a în caracter popular românesc, pentru vioară şi pian", de George Enescu, ediţia aceasta marcînd prima audiţie absolută a lucrării, care a avut loc la Oradea la 16 ianuarie 1927, în interpretarea lui **George Enescu**, la pian aflîndu-se **Nicolae Caravia** ; în sfîrşit, s-a mărit stagiunea camerală, susţinută în principal de cunoscuta şi apreciata formaţie de gen din cadrul colectivului bihorean. Exemplificînd fluxul continuu al muncii, vom arăta că discurile realizate cu acest mănunchi de 23 instrumentişti, în frunte cu concert maestrul Gheorghe Ille, numeroasele turnee efectuate în străinătate, repertoriul ales — în care figurează alături de cei mai importanţi compozitori români, şi ctitorii muzicii orădene ai secolului al XVIII-lea, Michael Haydn (fratele mai mic al marelui Joseph Haydn) şi urmaşul său, Karl Ditter von Dittersdorf —, recitalurile susţinute la Palatul Baroc (astăzi Muzeul Ţării Crişurilor) din Oradea, toate aceste realizări îi aparţin în mare măsură dirijorului şi directorului instituţiei, **Erwin Acél** ; să mai notăm, de asemeni, că alături de oaspeţi renumiţi, îşi dau concursul şi cei mai buni instrumentişti crescuţi în rîndurile Filarmonicii, cum sînt Liviu Gocan, Romică Rîmbu, Cornel Mihuţ, Petroniu Florin, Alexandru Thurzo şi solista Dana Borşan.

Iată ce înseamnă, deci, spiritul de iniţiativă, deschiderea spre nou şi hărnicia, demonstrîndu-se astfel prin fapte că educaţia muzicală a tineretului merge mînă în mînă cu creşterea necontenită a numărului de spectatori. Pilda Filarmonicii din Oradea este demnă de a fi urmată !

CLAUDIU NEGULESCU

Vorbiţi şi scrieţi românesc

Dezacordul gramatical

Exprimarea clară, nuanţată, depinde nu numai de alegerea termenilor prin care transmitem un mesaj, ci şi de realizarea corectă a relaţiilor sintactice dintre elementele unui enunţ. Acordul gramatical este una dintre modalităţile de exprimare a acestor relaţii, iar neglijarea lui generează o exprimare obscură, care poate duce de la echivoc la nonsens.

Într-un enunţ ca „A lăsa mîncarea la îndemîna urşilor este la fel de **periculoasă** ca hrănirea lor", acordul adjectivului **periculoasă** s-a făcut cu substantivul **mîncarea**, printr-o raportare greşită : de fapt, termenul de referinţă real este verbul **a lăsa**, ceea ce impunea utilizarea formei **periculos**, cu valoare adverbială.

O sursă frecventă de greşeli este acordul prin atracţie. O asemenea situaţie ne oferă următorul exemplu : „Flancurile acestui pinten de calcar are nişte maluri fosilifere". Predicatul are se acordă în mod greşit cu termenul mai apropiat (**pinten**), deşi subiectul este **flancurile**, cu care ar fi trebuit să fie realizat acordul („Flancurile... au..."). Cum substantivele **flanc** şi **pinten** desemnează noţiuni distincte, nerespectarea acordului dintre predicat şi subiect afectează înţelegerea exactă a textului. Astfel de construcţii stau la baza cazurilor de hipercorectitudine sintactică, de tipul : „Suprafaţa agricolă şi arabilă nu au crescut în ultimii ani".

O altă situaţie interesantă, de „acord la distanţă", întîlnim în următorul exemplu : „Cînd familia [de furnici] este ameninţată de primejdie, indivizii care se găsesc în faţa cuibului şi observă **primele** pe duşmani devin **agitate** şi încep să transmită semnale ce anunţă apropierea pericolului". Corect este „indivizii care... observă **primii**... devin **agitaţi**...", deoarece cele două adjective, primul cu funcţie sintactică de element predicativ suplimentar, iar al doilea cu funcţie de nume predicativ, se referă la subiectul **indivizii (care)**, şi nu la **furnici**, care apărea undeva la început de text. Ignorarea relaţiilor dintre termenii enunţului poate genera construcţii hilare, cum este cazul de mai sus, iar problema înţelegerii sensului devine cu totul secundară.

Exprimarea clară, transmiterea logică a ideilor sînt exigenţe majore ale comunicării, dar şi expresia unei gîndiri ordonate şi, la urma urmei, a respectului faţă de interlocutor.

DANA BARDICI

Alice în ţara oglinzii

(Urmare din pagina 9)

tea, cînd uşile s-au închis şi, ca într-un carnaval halucinant, îşi reiau aparenţa, masca de toate zilele, dezlipind-o de pe tablouri. Te-ai aştepta atunci ca, privind lucrările lui Val Gheorghiu, să descoperi ramele goale cel mult cîteva pete de culoare pe ele — fundalul, spaţiul ireal de unde, ca tăiate cu foarfeca, au dispărut personajele şi prin umbra conturului lor se citeşte, fără sfîrşit, neantul. Zîmbetul „arlechinilor" lui Val Gheorghiu ascunde acest echivoc : dar dacă această aparenţă de picturalitate e chiar substanţa ? Dacă ai decupa, din aerul unei zile, conturul unui trecător, ce-ar mai rămîne în locul lui ? Aerul, la fel de transparent, tremurător ca şi lumina din jur, sau, ca şi cum ai tăia o hîrtie, şi ai pătrunde cu privirea, din suprafaţa ei plană, semnificantă, într-un spaţiu necunoscut şi profund, dar a cărui semnificaţie îţi scapă, ori, pur şi simplu, nici nu există ? Această pictură este un joc al minţii deopotrivă inocent şi perfid : ca şi poveştile lui Lewis Carrol. Ce ţară a minunilor ne promite oglinda şi în ce vertij ne atrage ?

Ingrata stare a unui bulgăr de aur: DOVLEACUL

Specia cucurbitaceelor a intrat în vocabularul și conștiința lingvistică a tuturor mai ales prin celebra poezie a lui Topîrceanu, „Rapsodii de toamnă": „S-a ivit pe culme toamna, / Zîna melopeelor, / Spaima florilor și Doamna / Cucurbitaceelor." Dar dacă ar fi să facem un sondaj, extrem de puțini din cei chestionați ar ști, poate, să răspundă la întrebarea: ce plantă se ascunde, de fapt, în armura latină a savantului termen „cucurbitaceae"?

Ceea ce Topîrceanu n-a dat în vileag, pentru că tocmai din această tensiune între denumirea plină de sonoritate a speciei în limba latină și hazoasa denumire românească (inclusiv în diverse variante regionale) de dovleac, bostan sau harbuz, provine tot farmecul strofei respective, vom face noi în rîndurile de față, dovleacul urmînd să constituie subiectul unei discuții mai largi pe care v-o propunem nu din dorința de a completa cu strofe noi rapsodiile lirice ale poetului ci, mai ales, cu scopul de a trezi interesul pentru o specie neglijată la ora actuală.

Dar înainte de a intra în subiectul propriu-zis al discuției să mai facem cîteva precizări. În mod cu totul surprinzător, termenul latin „cucurbitaceae" are congeneri în graiul nostru viu prin cuvintele **cucură**, **cucurbătă** sau formele metatetice folosite în Transilvania: **curcubătă** și chiar **curcubău**. Cucură ,insemna tolba de săgeți (deci ceva umflat, burdușit) și, în același timp, denumea o piesă bombată a plugului, iar cucurbăta desemnează chiar partea de curbură a craniului, tigva. Iată deci că banalul nostru dovleac, prin cucurbăta lui care trimite la termenul latin de **cucurbitaceae**, își înnobilează prezența în arealul limbii prin poziția pe care o dobîndește de argument pozitiv al ideii istorice de latinitate, continuitate și unitate a poporului nostru, demonstrînd că în orice domeniu se află argumente că noi am fost, înainte de toate, din cele mai vechi timpuri, în **cucurbăta** munților Carpați, un pașnic popor agrar.

În același timp, amintita aluzie care se face la dovleac, cînd se bate insistent cu degetul în tîmplă (aluzie exploatată grafic și cinematografic de celebrul omulet al lui Gopo) ar impune o mai rațională atenție acordată singurei plante al cărui fruct a devenit termenul de comparație cu lăcașul rotund și inestimabil al inteligenței umane.

Fotografie de PAUL AGARICI

Dovlecii cursurilor universitare

Situația dovlecilor în momentul de față este oarecum inversă față de cucurbitaceele lui Topîrceanu: toată lumea știe ce-s dovlecii dar ei sînt, în schimb, din ce în ce mai greu de găsit. Chiar și în excelentul curs universitar „Producerea și conservarea furajelor", alcătuit de profesorii Paul Burcea, Alexandru Ignat și Alexandru Ștefănescu, de la Facultatea de medicină veterinară și zootehnie a Institutului agronomic bucureștean! Lăsînd la o parte indiscutabilele calități didactice ale cursului amintit, poziția dovleacului în acest manual este o oglindă fidelă a opticii mai largi asupra locului său în actuala practică agrară, aceasta fiind și ea un reflex al unei mentalități care ar trebui, poate, modificată în raport cu serviciile mari pe care planta aceasta le-a adus trecutului nostru agrar și le-ar putea aduce agriculturii viitoare.

În cursul amintit, toate speciile de bostănoase furajere sînt tratate ca un fel de diversități (divertismente agricole?) la capitolul „Alte plante de nutreț" (puțin înainte de rapiță și varza furajeră), pe un spațiu concesiv de nici două pagini, cît ocupă tratarea sulfinei, să zicem, sau a lupinului (plantă fără nici o rezonanță în cunoștințele mele fitotehnice), topinamburul sau broajba (vă spun ceva aceste denumiri?). Or, adevărul verificat al tradițiilor noastre este că dovleacul ocupa, cel puțin în hrana porcinelor, un loc la fel de important ca porumbul sau cartoful.

În altă ordine de idei, dacă în cazul altor plante se specifică multiplele lor întrebuințări în alimentația umană (sub formă de făină, crupe, fulgi, boabe fierte) sau în prelucrare industrială (ca materie primă pentru fabricarea spirtului, amidonului, glucozei sau extragerea uleiului), despre cucurbitacee nu se menționează absolut nimic la acest capitol, în contrast evident fie și cu realitatea piețelor noastre de vară și toamnă ticsite cu piramide spectaculoase de pepeni, atît de apreciați în alimentația de sezon, la concurență cu oricare fructe fruntașe în topurile de răcoare ale căldurilor estivale.

Subliniem încă o dată că actuala poziție a bostănoaselor în ierarhia plantelor tehnice nu se datorează autorilor cursului amintit, ei sînt autorități recunoscute și apreciate în materie, ci unui complex mai larg de împrejurări care pun sub semnul întrebării evoluția acestei specii. Dar dacă va începe cîndva, cum ar fi firesc, o binemeritată ofensivă a dovleacului, mi s-ar părea la fel de firesc ca ea să pornească din paginile și de pe băncile institutelor noastre agronomice, pentru că aici e locul unde se pun bazele noilor cunoștințe agricole și tot aici se modelează viitorii factori de decizie și acțiune, generatorii unei noi și necesare mentalități agrare.

Harbuzul tradițional

În nordul Moldovei și al Ardealului, dovleacului comun i se spune harbuz. Iată o mărturie despre vechea cultură a dovleacului, culeasă din comuna Dragomirești, județul Maramureș, suficient de expresivă și semnificativă pentru ceea ce au însemnat cucurbitaceele în agricultura noastră tradițională:

„Harbuzul se face orișiunde. Se pune cu sapa, ici-colo, prin mălai (porumb). Dar nu se seamănă deodată cu porumbul pentru că răsare mai repede. Cum dă peste el o răceală cît de mică se veștejește. Harbujii și castraveții sînt cei mai gingași la răceală. Îi puneam în luna mai, la două săptămîni după ce semănam porumbul. La trei zile erau afară!

Sînt foarte roditori. Dintr-o singură viță, se fac grămezi de harbuji, ca strugurii. Le place să nu fie înăbușiți. Porumbul nu-i jignește, numai bureanul. De asta săpam pămîntul de trei ori. Era pămîntul ca strecurat: nici un miez de miez de burean pe el.

După ce căram toată vara din cîmp cu spatele, mai rămîneam toamna, la culesul porumbului, cu 10—15 cară de harbuji. Le dam și vitelor: la cai, la vaci. Ce se îngrășau mărhăile și ce lapte dădeau vacile după harbuji, n-ai mai văzut!"

Oloinița

„Simburii se scoteau cînd era copt harbuzul. Se scoteau cu mîna, cu ce să se scoată? Nu lăsam niciodată simburii în harbuji. Îi puneam pe cuptor să se uște, sau lá soare, pe lese de răchită. Stringeam cîteva mierțe bune de simburi. (Mierța-i un ciubăr mare de zece cane — 30 l —, cu o toartă de lemn). Fiecare om avea piuă de pisat simburii, o bărbîntă mai groasă să nu crape cînd dai cu pilugul. Pisam simburii pînă se făceau farină (în Maramureș, rotacismul cronicarilor e încă viu în grai), o farină măscată. Mama bătrînă lua ciurul și cernea ce pisam noi. Ce rămînea în ciur, cojile și tărițele, le aruncam la porci. Farina o duceam la oloinițe. În sat la noi aveau oloinițe Ionu lu Dumitru și Toader din moară. Și mai era una la Gheorghea lu Gavrila Diacului. Luau vamă în oloi și turte. Dintr-o litără de oloi, luau un plev (100 gr.), din turte, luau o tretină (treime).

Dintr-un car de harbuji scoteam cam o mierță bună de simburi, 6 litere de oloi. Din zece cară, ieșeau cam 50—60 litere de oloi pe an. După ce-am apucat de-am cunoscut eu lumea mai bine, au ieșit un fel de harbuji cu simburi fără coajă. Simburii aceia nu trebuiau cernuți după ce erau pisați. Toamna ne punea mama să alegem simburi fără coajă, să-i ținem de sămînță.

Ca să stea oloiul mult și bine (oamenii mîncau 3 zile în săptămînă numai mîncare pregătită cu oloi de simburi), îl puneam în sticle, în lăzi cu pisoc (nisip), în pivniță. Oloiul era tot proaspăt și bun cît îi lumea.

Din turtele rămase se făcea **jufă**, un fel de mîncare: puneam turtele la foc, le fierbeam, se făcea turta albă ca și cașul. O săram, o mujdăream, o popricam. Mîncam caș cu zamă de jufă. Atîta era de gustoasă cu coleșă (mămăligă) caldă, că n-ai mai văzut! Din turtă de harbuz cu miere de stup, mătușa Nița Bobuțului (a trăit 97 de ani) făcea o prăjitură bună de gîndești că acum o mănînc...

Era mult de lucru la cîmp cu harbujii, dar erau roditori și buni ca pămîntu. (Ofrim Maria, 63 ani, com. Dragomirești, nr. 1079, jud. Maramureș).

Procesul cucurbitaceelor
Argumente pro și contra

Aflîndu-mă, de curînd, într-unul din birourile ministerului, după ce tocmai obținusem niște date referitoare la starea actuală a culturilor de bostănoase furajere, cifre oricum suficient de nesemnificative pentru a le mai transcrie undeva, cel puțin din respect față de bogata tradiție a dovlecilor în agricultura populară, mi s-a cerut după puțin timp să restitui acele date, deși figurau, cum aveam să constat ulterior, în Anuarul statistic al R.S.R., găsibil la orice chioșc. Întîmplarea a avut însă și o parte bună: ea mi-a sugerat ideea să organizez informațiile obținute despre destinul actual al cucurbitaceelor sub formă de dezbatere. Așadar, un avocat al „apărării" — și unul al „acuzării" — pe care i-am numit doctorand și funcționar — se vor înfrunta fără nici o altă semnificație decît aceea de a conferi mai mult dinamism unui procedeu publicistic în afara căruia rîndurile care urmează ar fi rămas poate extrem de aride și lipsite de spectaculozitate. În același timp, țin să precizez că punctele de vedere susținute, rod al unei documentări minuțioase, nu exprimă nicidecum opțiunile instituțiilor pe care le reprezintă cele două personaje ale procesului imaginar ci doar o paletă democratică de argumente (desigur, neepuizate) dintre care cei interesați de destinul viitor al cucurbitaceelor vor putea alege pe cele convenabile propriilor opțiuni!

Mai menționez doar că familia cucurbitaceelor cuprinde 1000 de specii dintre care unele cresc spontan în Africa, Asia și America. Din familia celor cultivate (a bostănoaselor, deci) pe noi ne interesează doar specia **Cucurbita pepo L.** (bostanul, dovleacul comun, porcesc sau furajer) și **Cucurbita maxima Duch.** (dovleacul porcesc).

Doctorandul: Trebuie să evidențiez, în ceea ce privește dovlecii, extraordinara lor rezistență la secetă și pretențiile minime față de tipul de sol, cu o textură săracă. Dacă pentru sfecla furajeră precipitațiile atmosferice sînt un factor limitativ de cultivare, aceasta avînd nevoie de un sol cu aport freatic bogat și precipitații abundente, cultura cucurbitaceelor este cea mai indicată în zone secetoase, cu sol arid. Aceste plante rezistă la secetă pentru că ele au, ca și cămilele — aș spune —, un secret de supraviețuire în mijlocul arșițelor: rădăcinile lor pivotante sfredelesc pămîntul pînă la 4 m adîncime, ramificîndu-se lateral pînă la 10 m distanță. Acest abundent sistem radicular, dezvoltîndu-se tot timpul cu un pas înaintea tulpinilor, asigură apa necesară din straturile cele mai adînci ale solului. Rădăcinile dovlecilor sînt, așadar, adevărate pompe — fîntîni biologice active care găsesc apa indiferent de amenințarea marilor arșițe. Nu întîmplător, desigur, țăranii noștri foloseau miezul de dovleac în loc de apă ca să înmoaie pămîntul cînd parii clăilor nu puteau fi înfipți în solul uscat și tare ca piatra, din cauza secetelor îndelungi. O monografie newyorkeză a dovlecilor (v-ați fi închipuit vreodată că există și așa ceva? și tocmai la New York!) indică și ea regiunile călduroase, sărace în ploi, ca zone ideale pentru cultura lor, lucru explicat de autorii monografiei prin originea cucurbitaceelor în regiunile secetoase ale globului: pustiul Kalahari pentru dovleacul furajer și America de Sud pentru dovleac.

Funcționarul: De altfel, unii directori isteți de ferme îi cultivă, mai mult „de spectacol", ce-i drept, pe unele terenuri dezafectate, prin curțile fermelor, pe locurile fostelor depozite de nutreț sau îngrășăminte, mai mult ca să arate, cu prilejuri diverse, că nu lasă nici o palmă de loc nefuncționalizată. Însă de pe o suprafață, chiar și secetoasă, un agricultor scoate, în cadrul conveierului verde, cîteva culturi! Pe cînd dovleacul ocupă o mare suprafață pentru o perioadă întinsă pe trei anotimpuri: se seamănă în mai, se recoltează în octombrie. Cu suprafața ocupată de dovleac nu mai ai ce face. Pe această suprafață, în același timp, se puteau scoate cîteva culturi succesive în cazul altor nutrețuri!

D: Aceasta în cazul culturilor pure. Marele avantaj al dovlecilor este însă tocmai faptul că se pretează la cultura intercalată, în special în porumb.

F.: Vreți să spuneți că acesta a fost marele avantaj al dovleacului. În condițiile unei agriculturi intensive acesta a devenit marele său dezavantaj. Scăderea bruscă a suprafețelor cultivate cu dovleci se explică tocmai prin imposibilitatea agri-

culturii moderne actuale de-a mai permite cultura lor intercalată — cultură tradițională și extrem de apreciată pînă acum cîteva decenii. Cultura intercalată în porumb nu mai poate fi practicată în condițiile în care buruienile nu se combat prin prașilă manuală ci aproape în exclusivitate pe cale chimică sau prin lucrări mecanizate. Pentru porumb sînt folosite mai mult erbicidele pe bază de atrazin care nu au selectivitate față de cucurbitacee iar dacă suprafețele cu porumb nu se erbicidează, acestea se întrețin mecanizat, ceea ce împiedică întinderea vrejilor de bostănoase.

Pe de altă parte se practică acum în cultură un soi de porumb extrem de des, intri într-un lan ca într-o pădure virgină, stai între două rînduri de porumb aproape ca între două ziduri de nepătruns, iar semănarea dovlecilor între rînduri e cu atît mai mult de neconceput în condițiile mecanizării.

D. : S-ar putea, cred, experimenta semănatul dovlecilor în alte culturi, cum ar fi aceea a sorgului pentru boabe — plantă cu talie joasă, cu o mare capacitate de regenerare și foarte rezistentă, și ea, la secetă.

F. : S-a experimentat deja. Nici această intercalare nu mai e posibilă, întrucît la ora actuală și sorgul se tratează cu erbicide neselective față de bostănoase !

D : În cazul acesta s-ar putea încerca în livezile cu pomi. Rămîne printre și pe sub pomi atîta spațiu de pe care s-ar mai putea smulge o cultură nepretențioasă cum este cea a dovlecilor !

F : Ideea este eficientă în cazul livezilor mici. Dar în livezile întinse pe sute de hectare, cine să se complice, pe lîngă îngrijirea oricum minuțioasă a pomilor, cu cîteva prașile în plus ? Pe sub pomi se seamănă borceag. E și el un nutreț ? Este ! Produce pămîntul ? Produce !

D : Și totuși dovlecii au o productivitate ridicată, între 40—120, chiar pînă la 200 t/ha, în funcție de specie, îngrășăminte, tipul de sol și precipitații. Fiind plante suculente, greu de transportat și păstrat, se pot recolta eșalonat, după necesități, începînd din luna august pînă la căderea brumelor și a zăpezii. Prin recoltarea eșalonată își sporesc substanța uscată și mai ales zahărul. Cu cît stau mai mult în cîmp, nu se răscoc, ci se obține o păstrare mai îndelungată și o sămînță de mai bună calitate. Dovlecii se pot păstra în stare proaspătă pînă în mijlocul iernii, înveliți în pleavă, paie, coceni, sau în subsoluri aerisite și stoguri de paie.

F : O asemenea productivitate, mai ales în cazul speciei **Mariță,** din care un singur exemplar poate atinge o greutate de 40—50 kg., pune mari probleme de recoltare, transport și depozitare. În situația majorității celorlalte furaje s-a perfecționat sistemul mecanizat de recoltare, ceea ce n-ar fi cine știe ce impediment nici la bostănoase. Fiind însă plante suculente, se lovesc în timpul transportului, în aceste locuri se instalează bacterii provocîndu-le numeroase boli și în cele din urmă degradarea rapidă a recoltei. Pe de altă parte depozitarea pe un timp mai îndelungat ar ridica probleme imposibil de rezolvat gîndindu-ne la volumul fructelor și, deci, al întregii recolte în cazul unei culturi masive !

D : Cea mai bună metodă de păstrare rămîne, în acest caz, însilozarea în amestec cu furaje grosiere, fibroase, tocate, amestecate chiar cu frunzele și vrejii tocați — un siloz bun de bostănoase putînd substitui silozul de porumb. Prin urmare, capitolul **depozitare** ar putea fi rezolvat. Mai mult chiar, în amestec cu nutrețurile sărace în apă, bostănoasele dau un siloz cu un preț de cost mai redus ca sfecla. Însilozarea în amestec cu paie, pleavă, pălării de floarea soarelui, coceni de porumb ar fi optimă în proporție de 100 kg dovleci, sau pepeni furajeri, la 30—35 kg grosiere.

F : Vă scapă din vedere un mic amănunt concret : pentru a însiloza dovlecii și ei trebuie tocați, nu numai furajele grosiere. Cine toacă un munte de dovleci ? Cu ce mijloace ?

D : Bostănoasele au un randament foarte ridicat și angrenează cheltuieli mult mai reduse de îngrijire și îngrășare decît rădăcinoasele și tuberculiferele.

F : Dar în comparație cu pepenele roșu, comestibil, care se vinde pe piață ? Sînt unele ferme care cultivă lubenițe și obțin venituri bune pe ele. Volumul de muncă e același ca la dovleacul furajer. Dar la ce distanță se află prețul unui kg de dovleac furajer de cel al pepenelui comestibil, v-ați gîndit ?

D : Nutrețurile concentrate din hrana animalelor pot fi substituite prin dovleci. Astfel, 1 kg boabe porumb poate fi înlocuit prin 10 kg dovleci. Se recomandă în special administrarea dovlecilor în hrana scroafelor de lactație. Sînt în același timp plante energizante și au avantajul unor coeficienți ridicați de digestibilitate, fiind bogate în vitamine și excelînd mai ales prin conținutul în caroten, egal cu al morcovului.

Vacile hrănite cu bostănoase, pînă în noiembrie, își mențin producția de lapte la nivelul verii, laptele căpătînd un gust mai plăcut. Se pot introduce, așadar, în convelerul verde ca și component de seamă pentru a menține constantă producția de lapte pe timpul toamnei, perioadă critică din acest punct de vedere. Cantitatea zilnică administrată în rația vacilor de lapte poate crește de la 20 la 60 kg/zi, la vacile mari, în amestec cu alte genuri de furaje.

F : Ce ne facem, însă, în condițiile unei ferme de minimum 30 000 porci sau 800 vaci ? O cantitate uriașă de dovleci ar putea ajunge abia pentru cîteva zile. Ținînd seama de dificultățile de depozitare, această cantitate ar trebui consumată într-un timp cît mai scurt, ceea ce ar însemna să crească consumul lor zilnic. Or bostănoasele nu pot, totuși, înlocui cu desăvîrșire porumbul în hrana animalelor. Oricum, se lucrează la o nouă normare a rațiilor la animale și a cheltuielilor implicate de aceste normative. Eficiența bostănoaselor va intra cu siguranță, cu o pondere sporită în atenția factorilor de resort.

D : Ne bucurăm cu atît mai mult cu cît de la bostănoase se obține, în plus, o cantitate medie de 6—800 kg de sămînță la hectar, care dă o producție de cca 100 l ulei/ha — **al cărui preț de cost acoperă cheltuielile făcute pentru întreaga cultură.** Din acest punct de vedere, furajul rămîne ca un cadou gratuit făcut animalelor. Ca să nu mai spunem că uleiul obținut este de calitate superioară, sămînța de dovleac deținînd primul loc, în ceea ce privește conținutul în grăsime brută, iar conținutul său de proteină este depășit doar de soia. De asemenea, semințele de dovleac furajer au un conținut de 30,75% substanțe grase și dau 2 t semințe/ha la o producție de 100 t/ha.

F : Poate-mi dați o idee și cum s-ar putea extrage aceste semințe (atît de alunecoase și vîscoase) din pulpa dovleacului copt ! Pînă vă gîndiți, vă spun ce idee i-a venit unui inginer, șef de fermă : fiindcă aflase că sămînța de pepene se vinde foarte scump (cîteva mii de lei kilogramul), a adunat cîțiva pierde-vară, i-a așezat la o masă lungă și le-a dat să mănînce pepeni pe săturate. Cu condiția să-i adune semințele ! Așa și-a „produs" cîteva kg de semințe. Dar în condițiile unei producții industriale de ulei din sămînță de bostan ? Pe de altă parte, ar trebui cultivată o suprafață imensă în raport cu cantitatea de ulei extrasă !

D : Nu se știe dacă nu cumva s-ar putea echilibra raportul acesta al eficacității luînd în considerare un factor aproape ignorat : marea capacitate poleniferă a florilor de dovleac, care asigură 2—3 încărcături de polen la o singură floare. În timp ce la alte plante albinele sondează zeci și sute de flori pentru o singură „șarjă" de polen ! Prin înflorire eșalonată, dovlecii și pepenii asigură, din iunie pînă în octombrie, importante cantități de nectar, valoarea lor fiind cu atît mai mare cu cît înflorirea masivă se produce la sfîrșitul verii, spre toamnă, cînd flora nectaropoleniferă este în general săracă. Producția de miere asigurată de cucurbitacee poate urca de la 50 la 100 kg miere/ha și chiar mai mult.

F : Ar trebui făcute niște calcule complete care să ia în considerare toți factorii enumerați în „apărarea" dvs. Abia după aceea s-ar putea vorbi cu exactitate despre locul și rolul cucurbitaceelor în agricultura viitorului !

D : Așa cum locul pe care îl vor ocupa cucurbitaceele între culturile celorlalte plante tehnice depinde și de puterea lor de adaptare la cerințele de industrializare ale agriculturii intensive de mîine, menționate în „acuzarea" dvs.

Puțină etnobotanică

Cucurbitaceele apar în numeroase practici medicale arhaice ceea ce atestă îndelunga lor prezență în agricultura poporului român, deschizînd în același timp, o perspectivă nouă, și în această zonă, asupra revalorificării — acolo unde e posibil — a acestor tradiții în noul context socio-medical întrutotul favorabil medicamentului natural și în general farmaciei verzi.

Astfel, semințele de bostan (Cucurbita pepo L.), uscate și fierte, se puneau pe furunculi iar decoctul lor se lua în calculoză renală ; fierturа frunzelor se folosea ca viermifug, antispasmodic și diuretic în boli de rinichi ; uleiul din semințe, în care se punea cenușă de măr dulce, se întrebuința contra bubelor ; în Dobrogea, laptele din semințele de dovleac se folosea contra teniei ; în podișul Transilvaniei, miezul de dovleac fiert în lapte dulce se punea pe uime ; cu tulpinele fierte în lapte, sau prăjite în untură de porc, se făceau legături la gîlci (amigdalite) ; vrejul de dovleac (Cucurbita maxima Duch.) se punea în scăldătorile celor slabi și bolnăvicioși.

Am extras cîteva tradiții medicale arhaice referitoare la dovleac nu atît de dragul de a colora paginile de față cu sonorități pitorești ci mai ales din dorința de a stîrni interesul asupra cucurbitaceelor inclusiv din punct de vedere medicinal. Bostănoasele își aveau un loc masiv și bine stabilit atît în agricultura noastră cît și în tradițiile medicale ale poporului și dacă am deschis acest dosar, pledînd pentru reconsiderarea lor, o facem chiar și din acest punct de vedere : cine știe ce substanțe benefice și ce medicamente eficiente ne semnalizează atenția, pulsînd ca niște stopuri primăvăratice în fiecare floare galbenă de dovleac !

Un doctorat curajos

— Sînteți, stimată tovarășă inginer Georgeta Teașcă singura care ați acordat, după știința noastră, importanța unui curajos doctorat acestei specii aproape căzute în desuetudine.

— Fiind culturi ieftine, productive, puțin pretențioase la condițiile pedoclimatice, cu valoare alimentară ridicată, excelente plante melifere, lactogene recunoscute, foarte bune premergătoare, cucurbitaceele rămîn totuși o cultură de viitor pentru regiunile secetoase ale țării.

— Tocmai despre viitorul lor voiam să vă întreb, dar mai întîi spuneți-mi, vă rog, ce înseamnă „bune premergătoare" ?

— După întinderea vrejilor de dovleac, în urma prașilei, buruienile sînt împiedicate să mai crească și astfel cucurbitaceele lasă în urma lor un teren bogat, curățat de buruieni și afînat, fiind astfel excelente premergătoare pentru cerealele de toamnă, sau sfeclă, realizînd sporuri de recoltă deloc neglijabile față de producțiile obținute după porumb, să zicem.

— Peste tot ne împiedicăm de buruieni, iar unde sînt buruieni apar și erbicidele. Sînt erbicidele, în condițiile actuale, o fatalitate pentru bostănoase ?

— Nu chiar. Cucurbitaceele se pot întreține mecanic pînă la întinderea vrejilor. După aceea, ele acoperă buruienile și chiar dacă mai rămîn, ele sînt suficient de puternice să le domine.

— Nu s-ar putea obține o specie de dovleac fără vrej care să se preteze la cultura intercalată în porumb chiar în condițiile mecanizării ?

— Există deja dovlecelul fără vrej, care e o specie legumicolă. Pornind de la el, s-ar putea crea un soi de dovleac furajer fără vrej. Dar cercetările înaintează greu, în acest domeniu, trebuind să se aștepte succesiunea anilor agricoli. Oricum, la ora actuală se poate lucra cu un material biologic mult mai valoros decît acela al dovleacului tradițional.

— Ce loc ocupă bostănoasele în „meniul" exact al animalelor ?

— Cucurbitaceele sînt consumate cu plăcere chiar după ce animalele au îngerat cantități însemnate de alte nutrețuri. Prezența lor în rație conduce la creșterea digestibilității ei de ansamblu, din acest punct de vedere ele intră în categoria furajelor **necesare.** În același timp, bostănoasele corectează acțiunea unor rații monotone, imprimîndu-le un caracter dietetic.

— Nu s-ar putea face mult mai simțite și în alimentația omului ?

— Pulpa fructelor se folosește în lumea întreagă, dar în special în Balcani și Africa, în prepararea diverselor mîncăruri de patiserie, etc. Din turtele dovlecilor cu sămînță fără coajă se face halvaua.

— Ce viitor rezervați acestei problematice specii ?

— Pe suprafețe nu prea întinse, pe lîngă adăposturile de animale, unde pot fi recoltate și folosite după nevoie, și în special pe soluri improprii altor culturi, cucurbitaceele rămîn o cultură indispensabilă viitorului nostru agrar !

În apărarea cucurbitaceelor

Să nu fie rentabilă din punctul de vedere al pretențiilor agriculturii actuale cultivarea acestei specii doar pentru că ea nu are absolut nici o pretenție față de sol, rezistînd pe terenuri cu o textură săracă și în condiții de secetă care ar epuiza alte culturi ? Și dacă în condițiile unei orezării se poate face o delimitare strictă a celor mai bune terenuri pentru cultură, nu s-ar putea face și în cazul dovleacului o cartografiere exactă **a celor mai proaste terenuri agricole,** refuzate de alte specii năzuroase, pentru a fi rentabilizate și ele la maximum de această cultură modestă și vitală ca însăși structura sufletească a țăranului român ? Să fi căzut în dizgrație această cultură doar pentru că tehnicienii actuali nu-și pot imagina, deocamdată, un mod mai eficient de recoltare decît acela de a te apleca, a ridica de jos un dar al pămîntului și a-l așeza într-o căruță sau într-o remorcă ? Să fie atît de absurdă aducerea animalelor la bostănării dacă transportarea dovlecilor la animale este o problemă ? Sau dacă în cazul altor specii cum ar fi ricinul, hameiul sau alte și alte plante cu nume exotice, s-au făcut încercări și experiențe, s-au investit sume mari în aclimatizarea lor și în găsirea celor mai moderne soluții tehnice de cultură, nu văd de ce nu s-ar întîmpla același lucru și în cazul cucurbitaceelor a căror eficiență este suficient de mare pentru ca orice soluție, chiar o încercare de cultivare a lor pe verticală, asemenea viței de vie, cu un tip de araci speciali prevăzuți cu policioare pentru susținerea greutății fructului, să nu fie încă suficient de aberantă în comparație cu ideea renunțării la această plantă în agricultura viitorului !

Să nu uităm că dovleacul nu trebuie gîndit doar ca un furaj animalier. E drept că semințele lui reprezintă doar 2% din greutatea fructului dar cu uleiul extras din acest 2%, dovleacul își acoperă cheltuielile de întreținere pentru tot restul. Din perspectiva interesului pe care-l suscită uleiul în viața oamenilor nu văd ca pe ceva de neluat în seamă nici existența unor **oloinițe locale,** în cadrul C.A.P.-urilor, al prestărilor de servicii sau sub alte firme și forme, care ar putea oferi populației încă o varietate de ulei, cu atît mai mult cu cît eficiența ei a și fost dovedită și verificată de agricultura tradițională.

În condițiile tot mai complexe în care se pune problema accelerării dezvoltării noastre economice, pe toate planurile, agriculturii îi revin sarcini extrem de importante pentru ca ea să-și sporească substanțial contribuția la progresul general al țării. Pentru realizarea cifrelor la carne și lapte prevăzute de Congresul al XIII-lea cît și a creșterii efectivelor de animale, trebuie să se pună un accent deosebit pe consolidarea, în condiții calitativ superioare, a bazei furajere în cadrul căreia să se mizeze nu numai pe creșterea producției de concentrate (porumb, ovăz, orz, etc) ci și pe intensificarea culturilor duble, utilizarea furajelor grosiere și valorificarea sporită a suprafețelor din zonele colinare și montane.

Din această perspectivă, cu greu am putea concepe o toamnă românească fără imaginea remorcilor (carelor) burdușite cu bostani fabuloși, cucurbitaceele avînd prin voluminoasa lor sugestie ceva emblematic pentru imaginea noastră tradițională despre bogăție și vitalitate. În mod sigur, toamna românească a belșugului trebuie să rămînă și mai departe, cît mai departe cu putință, așa cum spune poetul și ar fi necesar să afirme și specialistul, și Doamna Cucurbitaceelor!

ION ZUBAȘCU

Diagnostic pe calculator

La Centrul Metodologic de Acupunctură din București, o inedită premieră medicală națională ! Terapia acupuncturală este precedată de diagnostic stabilit tot după „tehnologia" chinezească de investigare a maladiilor. Acum lucrurile se înlănțuiesc firesc pentru că se respectă un „traseu" medical logic : diagnostic după principii extrem orientale urmat de tratament prin acupunctură chinezesc. În acest fel, atît diagnoza, cît și terapia au la bază axioma extrem orientală după care orice alterare a sănătății este generată de o perturbare a circulației energiilor de-a lungul meridianelor corpului omenesc. În locul diagnosticului medicinei clasice se fac investigații rafinate a dezechilibrelor energetice prin inspectarea irisului, pavilionului urechii, limbii, pielii, unghiilor. Împreună cu doctorul Mihai Mătasă facem o „radiografie" sumară a acestor metode de diagnostic. Procedeul pulsurilor chineze (6 pe o mînă, 6 pe alta, 3 profunde și 3 artificiale, cu 28 de caracteristici ale acestora) arată ce meridian este în plenitudine și a cărui energie trebuie dispersată și care este în vid și trebuie tonificat. Ochiul vede totul, dar și în ochi se poate citi totul, căci pe iris se pot analiza punctele, zonele, striațiile de diverse forme și colorații care indică o afecțiune, o secheală sau o predispoziție spre boală a fiecărui organ. Într-o adevărată geografie de sănătate, urechea este o hartă unde fiecare parte a corpului are o zonă reprezentativă, care se „citește" cu un detector electronic. Toate aceste date de diagnostic chinezesc sînt introduse în calculatorul românesc Coral unde se rulează programe ce pun în discuție și influențele bioritmului și ale mediului (căldură, frig, vînt, umiditate).

De altfel, și metodele de tratament s-au diversificat, pe lîngă acupunctură și electroacupunctură, practicîndu-se acum și altele de o deosebită eficiență. Doctorul Florin Brătilă ne face o elocventă demonstrație pe viu a acestora. Uneori clasicele ace sînt înlocuite de miraculoasa rază laser, iar în scalpterapie se fac inserții de ace în pielea capului. În tehnicile de contact, se lipesc bile magnetizate în punctele de acupunctură sau se aplică microunde electrice de foarte înaltă frecvență. Metoda moxibustiei presupune transferarea prin ac a diferitelor forme de energie obținute prin arderea plantei Artemisia Vulgaris, iar în crioterapie se transmite frig printr-un electrod aplicat pe punctele calde ale meridianelor.

Numeroși bolnavi suferind de o largă gamă de afecțiuni sînt investigați și tratați după aceste căi ale medicinei străvechi chinezești, neagresivă și nepoluantă medicamentos, părăsind Centrul de Acupunctură cu ameliorări sensibile.

FLORIN CONDURĂTEANU

Comisia de judecată: rigoarea legii într-o instanță obștească

Lecții de civism

Neavînd niciodată de-a face, personal, cu o asemenea instanță, n-am știut cît de bine sau cît de rău pot fi organizate aceste „tribunale" obștești și la ce nivel de autoritate și de prestigiu se pot ele ridica. Firește, știam că au reglementările lor legale de funcționare și cam atît. Ceea ce îmi relevă experiența orașului Urziceni mă face să regret însă, că n-am abordat pînă acum un subiect din acest etaj al vieții noastre civice și sociale. La Întreprinderea de ferite am început cu o întrebare ce se voia test și a fost, recunosc, o naivitate. Un test prin care doream să aflu dacă în colectiv se cunoaște componența comisiei de judecată. Se cunoaște ! Președintele acesteia, Nicolae Mitache, surprinzător de tînăr (dar atît de firesc într-o fabrică unde media de vîrstă a lucrătorilor nu trece de 25 de ani), are 35 de ani, cînd a fost ales, în 1984, era lăcătuș-mecanic iar acum este controlor C.T.C. în aceeași secție mecanică. Promovarea se datorează aceloraşi calități profesionale și morale care l-au impus și în organismul menit să cumpănească, în numele legii și al colegilor de muncă, dreptatea sau nedreptatea unui act, unui gest, unui om săvîrșind o abatere sau o infracțiune. Marilena Stanciu, președinta O.D.U.S. din sectorul TESA, îndeplinește funcția de secretară a comisiei, e, cum s-ar spune, grefierul instanței și dovedește o cunoaștere foarte exactă a atribuțiilor sale. Ne impresionează prin cunoștințele de drept și prin rigoarea exemplară cu care ține „arhiva" acestui „tribunal" al obștii — dosarele cauzelor, registrul cu procesele verbale, caietul privind controlul și urmărirea aducerii la îndeplinire a hotărîrilor. Răsfoindu-le, suspiciunea mi se lămurește, de ce, în 1985, au avut de soluționat 21 de dosare iar în 1986 doar 1 ? Este pentru că această comisie nu se mărginește la a judeca infracțiuni, și a aplica pedepse, se preocupă a le preveni. Nu sînt vorbe frumoase pentru a servi un eventual model teoretic de activitate pentru o comisie de judecată, sînt cea mai deplină realitate. Cum ? Pricinile ce îi ajung în față sînt folosite, de regulă, ca lecții de civism în dezbateri publice organizate la nivelul grupelor sindicale și, totodată, ca prilejuri de educație juridică, de explicare a legilor țării și, mai ales de Drept al muncii. Tînăra jurisconsult Vera Arvinte este mîna cea dreaptă a comisiei, este un neobosit mentor al acestor acțiuni, din convingerea că, prima apărare a legii și dreptul pe care ți-l conferă de a te apăra înseamnă cunoaștere. Neobosit, și fără să spună vreodată „n-am timp" ori „nu e treaba mea" acordă consultații (chiar celor împricinați, ajunși în fața comisiei de judecată), ține conferințe, vorbește la stația de radio-amplificare, popularizează și explică întregi capitole și aliniate din legislația muncii, dar și din Codul familiei, dar și din Codul penal. De asemenea scrie articole la **Gazeta juridică** existentă în holul pavilionului administrativ al unității. Este, fără excepție, prezentă, ca observator și consultant, în ședințele de judecată, asigură periodic instructajul și pregătirea instanței cu cunoștințe de specialitate și cu eventualele noi reglementări ce apar în Dreptul muncii. Într-o întreprindere economică, se știe, orice tip de infracțiune aduce un prejudiciu — material sau moral — întregului colectiv, indiferent cine a săvîrșit-o și, oricît ar părea de individuală. Dar, iată cîteva exemple. Dosarul nr. 1/1986 (și singurul, cum aminteam) privește pe inginerul P.T. care contestă o decizie de imputare a unei sume de bani (713 lei) „reprezentînd contravaloarea unui motor — materiale și manoperă — ars la tabloul de comandă electrică al unei prese". Argumentația sa, la prima vedere întemeiată, te-ar face să crezi că nu a fost bine soluționată cauza, respingîndu-i-se plîngerea și menținîndu-se decizia de imputare. Dar, la atenta examinare a atribuțiilor din fișa postului, se constată că cel ce s-a socotit nedreptățit era pe deplin vinovat pentru o pagubă adusă locului de muncă. Intra în obligațiile sale profesionale să nu reintroducă în funcțiune, în instalația cuvenită motorul pînă ce nu era bine și complet verificat, după rebobinare și uscare. Incomplet uscat s-a ars din nou. Pentru această superficialitate nu puteau să plătească oamenii muncii din secție, nu se puteau trece pierderile pe costuri de producție și de aici, un întreg lanț de consecințe economice și morale ; un precedent atrage după sine altul... Pînă la urmă vinovatul s-a convins și a plătit.

Dosarul nr. 1/1987 are caracter penal. Este remis, printr-o ordonanță a procuraturii locale, intrînd în sfera de competență a comisiei de judecată, deși reclamanta s-a adresat organelor de miliție pentru o faptă petrecută în fabrică — un furt de bunuri personale din dulapul pe care îl împărțea cu o colegă în vestiar. În urma anchetei nu se găsește decît unul dintre obiectele reclamantei iar comisia, analizînd cazul, ca și consecințele lui, ca exemplu și lecție de conduită morală pentru ceilalți, o sancționează pe vinovată (cu un vot contra) „potrivit art. 27 din Legea 59/1968, cu o amendă în valoare de 250 lei", mult mai mare decît prețul obiectului însușit. Deci, sancțiunea morală trebuia să primeze, trebuia să fie exemplară. În dosarul nr. 2/1987, reclamantul este chiar întreprinderea iar piritul, muncitorul I.C., din atelierul nr. 3 care a încercat să sustragă un cupon de 20 m finet, material destinat curățirii utilajelor în secție. I.C. nu și-a recunoscut fapta, în ciuda martorilor care l-au surprins în flagrant delict. „Conform art. 27 lit. b și art. 11 lit. c din Legea 59 potrivit cărora sustragerile sub orice formă din avutul obștesc, cînd săvîrșirea lor nu a fost înlesnită prin fals" I.C. a fost sancționat cu o amendă în valoare de 250 lei, dar pata în fața colectivului a rămas mult mai mare. Cazul a generat astfel organizarea unor dezbateri la nivelul atelierului și al secției privind grija față de apărarea avutului obștesc, consecințele posibile ale lipsei de vigilență și ale lipsei de respect față de bunurile încredințate la locul de muncă.

Ne-am oprit la aceste exemple nu doar pentru a releva paleta diversă a cauzelor ce ajung în fața unei asemenea instanțe muncitorești, dar mai cu seamă, pentru a releva maturitatea, responsabilitatea și competența chiar, cu care ele sînt analizate și rezolvate. Nici unul din respectivele dosare nu a mers mai departe în instanțele justiției, ceea ce exprimă tocmai rolul și autoritatea colectivelor din care facem parte sau în care convietuim în sancționarea dreaptă și promptă a unor abateri de la normele legale, cu o putere de influențare educativă deosebită, nu numai pentru cei în cauză cît pentru întreaga comunitate socială. Firește, este și motivul pentru care în procesul continuu al autodezvoltării și autoperfecționării democrației din societatea noastră, s-a luat recent măsura de a se lărgi aria competenței comisiilor de judecată, acoperind un registru mai larg de fapte, cauze, sfere ale vieții sociale. „În contextul noilor reglementări, afirmă pe drept cuvînt destoinica secretară Marilena Stanciu, resimțim nevoia unor lucrări de tipul ghidului pe care l-a avut pînă acum „Jurisdicția muncii. Comisiile de judecată", menit să ne aducă necesare clarificări și instrucțiuni de aplicare a Legii comisiilor de judecată dezbătute în ultima sesiune a Marii Adunări Naționale". „De pildă, o completează jurista Vera Arvinte, m-au întrebat și m-au rugat să-i ajut cum să procedeze în cazul prevederii de încredințare a minorilor ? Lărgindu-se competențele ce țin nu numai de Dreptul muncii, ci și de Dreptul familiei, cum vor proceda, spre exemplu, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 307 din Codul penal, adică a nerespectării măsurilor privind încredințarea minorului ? De asemenea, în situația prevederilor de la art. 320 Cod penal și anume tulburarea folosinței locuinței care, pînă acum, nu avea incidență cu comisiile de judecată din întreprinderi. Și noi juriștii cu îndatoriri de a sprijini pregătirea și instruirea membrilor acestora, am avea nevoie de materiale cu instrucțiuni de aplicare sau de instructaje din partea procurorilor ori a judecătorilor care se ocupă de minori, ca și de celelalte capitole ajunse în incidența comisilor de judecată".

Chemăm specialiștii să dea lămuriri, să susțină adevărate colocvii cu membrii comisiilor de judecată, chiar prin paginile revistei noastre. Este o misiune de onoare, noile reglementări fiind expresia capacității organizațiilor noastre obștești, a oamenilor muncii, a cetățenilor de conștiință în a rezolva prompt probleme de drept și justiție ce se ivesc în grupul social unde convietuiesc sau muncesc. Un ochi de sociolog nu poate să nu sesizeze și să nu înregistreze și aici fenomenul pozitiv și direcția evolutivă a dezvoltării și adîncirii democrației în societatea românească de azi.

CICI IORDACHE-ADAM

Autoritatea se cîștigă prin competență

În județul Dolj, cele 588 de comisii de judecată au întocmit anul trecut 26242 de dosare. Numărul comisiilor este acelaș în prezent. A fost constituit, conform legii, colectivul care va asigura instruirea și îndrumarea unitară a tuturor comisiilor de judecată din județ, în frunte cu președintele Tribunalului județean Dolj, tovarășul Dumitru Ciolofan. În zilele care urmează se vor completa toate comisiile pînă la 9 membri, conform noilor reglementări.

Printre cele mai bune comisii de judecată se numără, în primul rînd, cele opt de la marea întreprindere „Electroputere". Ca și aceea de la Întreprinderea de utilaj greu, comisie al cărei „echipaj" a obținut locul întîi la un concurs pe teme de legislație. Nu întîmplător, dacă în 1980 la această comisie au fost de judecat 200 de dosare, anul trecut numărul lor s-a oprit la 22.

Dacă în Dolj, Consiliul județean al sindicatelor a făcut o tradiție din concursurile pe teme juridice deschise comisiilor de judecată pe care le coordonează și dacă multe „echipaje" s-au distins printr-o meritorie pregătire, ei bine, după cele văzute, de curînd, la „Electroputere" și la I.U.G., putem afirma, fără ezitare, că toate comisiile de judecată din aceste unități — prin întreaga lor activitate — sînt de notă mare.

În spatele unui dosar de împăcare

Una din cele mai eficiente — cum ni se spune la primărie — comisii de judecată de cartier ale Craiovei este aceea cu nr. 5. Stăm de vorbă cu secretarul comisiei, tovarășul Constantin Popescu, unul din pensionarii pasionați de munca aceasta, cărora li se datorează în multe cazuri prestigiul cîte unei comisii, grație autorității lor morale printre concetățeni, supleței în gîndire și probității cu care își îndeplinesc mandatul încredințat. Numai că, în fața comisiei, unii joacă o comedie pe care o descoperi abia tîrziu. Este și cazul lui Ionel Cioroianu (strada 6 Martie, nr. 7, bloc 97, scara A, etaj 2) care, la 6 februarie 1987 era chemat în judecată de Gheorghe Filimon (apartament sub al celui dintîi), pentru stricarea zugrăvelii în trei încăperi datorită unei inundații, pornite din apartamentul de deasupra. Reclamația mai precizează că Ionel Cioroianu este administratorul blocului, că a mai produs și alte asemenea inundații, că în 1986 a mai fost chemat în judecată pentru că a lovit-o pe soția lui Gheorghe Filimon, care l-a iertat, în fine, că deține ilegal funcțiile de administrator și casier „cum ni se confirmă prin adresa nr. 2355, din 17 aprilie 1986, a Consiliului popular al municipiului". Ei bine, dosarul arată că, la 5 martie 1987, Ionel Cioroianu declara la comisia de judecată : „Mă obligă să zugrăvesc între 1 și 15 mai 1987 și să curăț după zugrăvire bucătăria, holul și sufrageria reclamantului, deteriorate în urma inundației produse de mine. În caz contrar, mă obligă să-i plătesc suma de 5 900 de lei. Menționez că voi executa zugrăveala în tempera și bronz galben." Hotărîrea îi cere să facă tot ce a promis. Pînă la 15 mai. Altfel, să plătească 5 900 de lei. La comisie ni se spune : „Nu mai știm ce s-a întîmplat." Îl căutăm pe administrator. „Eu le-am spus că le repar, conform eticii — zice Ionel Cioroianu — dar ei n-au avut încredere, că nici nu vorbesc, de mult, cu mine, așa că le-am comunicat prin oameni. Tot așa am aflat că nu vor să repare decît cu meșteri particulari. Vor bani, ce mai. Ce era să fac, trebuia să mă apăr. La 4 mai am consultat un jurist, care m-a învățat să-i fac o notificare prin judecătorie, în care, uitați-vă, i-am pus în vedere să fie acasă la 14 mai, ca să mă duc împreună cu un meșter de la E.G.C.L. și cu doi tovarăși de la asociație — citește din notificare — „pentru a constata ce fel de lucrări urmează să se execute și a stabili data începerii lucrărilor. În cazul în care nu vă veți afla la domiciliu sau nu ne veți permite accesul în locuință, ne considerăm absolviți de orice obligație și nu înțelegem să achităm contravaloarea stabilită prin hotărîre". După ce a primit această îmbucurătoare înștiințare, soția lui Gheorghe Filimon — el lucrează în alt județ și vine cel mult o dată pe săptămînă acasă — nu a deschis. Ceea ce nu este de mirare. Noi am găsit-o. Ne-a deschis după ce s-a convins că nu este administratorul. Împreună cu Maria Pătrulescu, vecina de la apartamentul 11, ne-a repetat că Ionel Cioroianu este agresiv, „pentru că deseori e beat", face chefuri gălăgioase cu cîțiva prieteni de pe scară, împreună cu care au luat în stăpînire uscătoria. Răspunsul nr. 2355 de trece la eliberarea acestor uscătorii pentru a le reda funcționalitatea." Nimic din cele cerute nu s-a întîmplat. În aceste condiții nu ni se mai pare de mirare că Ionel Cioroianu a ajuns să creadă că el învîrte pe oricine după deget. Comisia de judecată nu-l sperie. Acolo s-a învățat să joace comedia împăcării.

Iată o comisie de judecată cu autoritate, care se străduiește să readucă relațiile unor oameni la starea lor normală, dar căreia nu-i este suficientă pentru acest scop propria ei autoritate. Cum ea funcționează pe lîngă consiliul popular, acesta are datoria s-o sprijine, să nu permită, printr-o indiferență ca aceea pe care o probează cele de mai sus față de propriile sale dispoziții, să se prelungească dezordinea, indisciplina, din cauza unor inși certați cu etica — deși o invocă în mod grotesc ! —, oameni care la comisia de judecată mimează spăsit regretul pentru un comportament pe care apoi îl continuă. Rolul primăriei în sprijinirea comisiilor de judecată se cuvine să fie îndeplinit cu fermitate. Pînă la obținerea rezultatului urmărit : sancționarea abaterilor, reinstaurarea stării normale. Altfel, oameni de rea credință ca Ionel Cioroianu și cei ce-l susțin la asociația locatarilor acționează și împotriva prestigiului, a autorității comisiei de judecată. Iar, în cazul de față, prea se întîmplă totul sub umbrela aparent benignei neglijențe a unor funcționari ai primăriei care cer măsuri urgente dar nu văd că trece mai mult de un an și ele întîrzie.

Cunoașterea legii — o condiție obligatorie

La I.J.G.C.L. Dolj, tehnicianul Mihai Goldstein nu este de găsit la serviciu joi, 21 mai. Deși acele ceasului n-au ajuns încă nici la ora 12. Sîntem sfătuiți să nu-l mai așteptăm. I s-o fi cunoscînd obiceiul. A doua zi insistăm și îl găsim. Cum el este președintele comisiei de judecată, ne prezintă dosarele din anul acesta. Dar președintele comisiei ne dovedește că nici n-a citit legea pe care se presupune că ar aplica-o. Iată. Dosarul nr. 3/1987. În reclamația din 10 februarie, dulgherul Toma Frențescu povestea cum a fost lovit de un coleg. Omul a prezentat și certificatul medico-legal nr. 291/A2, din 7 februarie 1987, în care se constată **leziuni ce pot data din data de 5 februarie și necesită 10—12 zile de îngrijiri medicale.** Legea este lipsită de echivoc : în asemenea cazuri, comisia de judecată încearcă împăcarea, **fără să judece**, iar, dacă în 30 de zile părțile nu s-au împăcat, în următoarele 30 de zile reclamantului i se pun la dispoziție cele necesare pentru a înainta, în termen, plîngerea la judecătorie. Președintele comisiei ne-a mărturisit că nu a auzit de aceste reglementări. El a dat un nou termen **de judecată**, pentru 28 mai. Cînd consilierul juridic Doru Stoica de la Consiliul județean al sindicatelor care ne însoțește îi spune că din vina sa omul a pierdut termenul la judecătorie, Mihai Godstein insistă cu o jovialitate bună pentru alte ocazii : „Păi, și ce ? Păi eu îl judecam pe ăsta ! Nu vedeți că i-am mai dat un termen ?" I se citește din lege și pierde puțin din siguranță. Dar tot ce arată fața lui este doar o mare și sinceră — sau, doar bine jucată ? — nedumerire.

De ce autoritate se poate bucura un astfel de președinte de comisie ? Autoritatea comisiei izvorăște direct din prestigiul membrilor ei. Iar prestigiul lor nu se poate sprijini decît pe o corectitudine desăvîrșită la serviciu, pe o conduită de ansamblu ireproșabilă, pe cunoașterea legilor și, cu atît mai mult, pe stăpînirea cunoștințelor juridice necesare nemijlocit în judecarea cauzelor. Autoritatea n-o oferă nimeni : ea se întemeiază pe propria competență.

DORIN GHERGHINESCU

Avem nevoie de frumusețea întreagă a unui parc

Soarele nu e numai o caldă speranță, el urcă constant gradele termometrului, ne trimite să punem la naftalină jachetele groase, să căutăm costumele de baie...

Chiar cei împovărați de numărul anilor simt imboldul să iasă din casă, să facă cîțiva pași mici, bătrînești, dar să traverseze un parc, o grădină publică.

Unii intră, alții ies prin porțile, mereu deschise, ale parcurilor.

Pentru unii plimbarea nu este doar recreere, ei se „servesc" fără jenă din tufele de liliac, din sălciile inverzite. Și nu știu de ce sînt „mai fericiți" că s-au plimbat sau că au devastat natura, scăpînd, neobservați, de o amendă usturătoare. Ei se depărtează de simplii privitori ai naturii plini de sine, ca după o faptă glorioasă. Și sînt între ei, destui oameni care nu mai au scuza copilăriei !

Aleile sînt împodobite sărbătorește în fiecare zi a săptămînii : pomii sînt tăiați și îngrijiți la zi ; iarba cosită răspîndește arome crude, peluzele par aranjate ca pentru o expoziție.

Dar nu puține straturi de flori strivite arată aceeași „atenție" a grăbiților care calcă pe unde li se năzare. De asemenea, multe ghemotoace de hîrtie, mucuri de țigară, aruncate prin iarbă, coșuri întregi de semințe transformate în coji. Lunea este cea mai grea zi din săptămînă pentru îngrijitori. Parcul arată, duminică seara, ca o sală de bal după ce au plecat dansatorii. Cum ar fi dacă în casa noastră, invitații ar arunca ce prisosește la masă pe covor, pe parchet ?

Am venit în parc să ne destindem, să ne încărcăm privirile de frumusețea pămîntului, transformat în grădină, a cerului senin, să respirăm aer proaspăt. Deodată, claxoane violente, repetate, ne cer să ne dăm la o parte, două mașini traversează parcul în viteză, lăsînd în urma lor o dîră groasă de gaze. Lumea perplexă privește la anunțul inofensiv „STRICT INTERZIS" desigur... pentru noi, pietonii...

După multe minute de umblat fără țintă, ca să văd ce n-ar avea ce căuta într-un colț al liniștii și al odihnei, cu atît mai ispititoare apare o bancă. În timp ce unii stau înghesuiți, cîte 4—5, alături, cîteva neocupate. De gustibus ! Grăbesc pașii să nu se ocupe și pricep de ce sînt libere. Băncile „știrbite", de porțiuni întregi de lemn, nu pot oferi plăcerea unei dulci odihne.

La debarcader bărcile stau la rînd, numerotate, tînjind după cît mai multe traversări.

Mulți oameni, pe maluri, se cred la „plajă", deși e strict interzis să transformi gazonul Parcului Tineretului în strand. Iarba s-a rărit, s-a ofilit, căci cu toate rugămințile, și la nevoie amenzile, în fiecare zi, aici e plajă ca la Mamaia.

Sălciile tinere, bogate, sînt mai aplecate decît unduirea lor naturală pentru că unii „puternici" își încearcă forțele cu ramura plăpîndă, iar dacă totuși ea rămîne în copac e... fracturată. La rădăcină zac rămurele socotite necorespunzătoare pentru a împodobi apartamentele. Mă tot întreb : Nu este sezonul florilor, nu sînt destule de cumpărat pentru a ne încălzi interioarele ? Avem nevoie de frumusețea întreagă a unui parc ! Ce poate face un necivilizat cu lemnul unei bănci distruse ? La ce-i folosește ! !

Lîngă mine un tînăr se extaziază : „Vino să vezi un copac splendid !", scena devastării se repetă în numele admirației pentru natură.

Un curent de opinie de la clasa întîi pînă la bunici ar îngusta deprinderi care n-au nimic comun nici cu dragostea pentru frumos, nici cu manifestarea unei puternice personalități.

Așa era ieri la noi, în Parcul Tineretului, poate la dumneavoastră e altfel. Cu toate semnele, de care dau dovadă unii, a unei educații căreia îi lipsesc cîțiva ani de-acasă, hectarele de frumusețe, întreținute prin munca cîtorva oameni, sînt o binefacere...

Poate pe lîngă anunțurile de la orice intrare în parc „INTERZIS ACCESUL BICICLIȘTILOR, AL PERSOANELOR CU CÂINI" s-ar putea adăuga unul mare, care să se vadă de la distanță : „OCROTIȚI PARCUL DE UNII DINTRE NOI !".

CARMEN DUMITRESCU

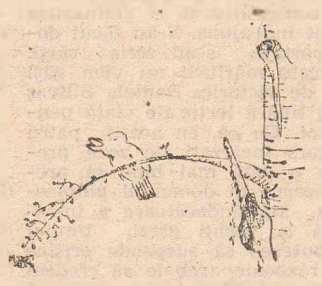

MIHAI CONSTANTIN PAPUC

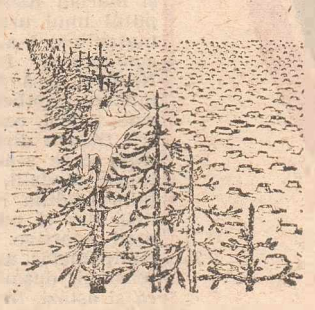

PAVEL LĂMĂȘANU

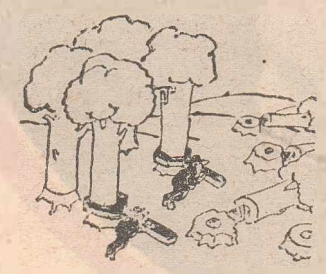

FLORIN ȘUȘINSCHI

Apa „gazoasă"

În tren, începi să vorbești cu tovarășii de drum din compartiment încă înainte de Chitila, cu toate că nu i-ai văzut niciodată pînă atunci și, cu foarte puține excepții, n-ai nici o șansă de a-i reîntîlni. Eu nu sînt prea vorbăreț. Uneori termin călătoria fără să schimb cu cei de-alături alte vorbe decît „bună ziua" și „drum bun". Cînd însă, înainte de-a ajunge la Titu, unde trenul stătea opt minute, l-am auzit pe un călător spunînd „ce sete mi-e, de-abia aștept s-ajung la Tîrgoviște să beau niște apă", nu m-am putut abține să nu-l întreb :

— Dar de ce trebuie să răbdați de sete pînă la Tîrgoviște, cînd, iată, intrăm în Titu. Acolo e o cișmea unde puteți bea apă cîtă poftiți.

— Cum, nu știți ? La Titu apa e amestecată cu gaz. N-ai cum s-o bei.

Trenul trage la peron. Vagonul nostru se oprește aproape în dreptul cișmelei. Mă uit pe geam. Peronul, ca de obicei, plin. Mulți se îndreaptă spre cișmea, unde dintr-o țeavă circulară țîșnesc jeturi de apă. Dar după primele înghițituri încep cu toții să se strîmbe și să scuipe, ținîndu-se cu mîna de burtă.

Acestea se petreceau pe la începutul lui aprilie. Întîmplarea a făcut ca, recent, să trebuiască să schimb trenul la Titu. Vreme frumoasă, călduroasă. Plimbîndu-mă pe peron, mi se face sete. Mă îndrept spre cișmea. Pe o bancă din apropiere mai mulți băieți și fete, elevi navetiști, se uită la mine cu ochi rotunzi, plini de mirare și îngrijorare, dar și de curiozitate, să vadă ce-o să se întîmple. Beau trei înghițituri și procedez exact așa cum se așteptau puștanii : strîmbături și toate celelalte. Apa avea gust și miros de gaz. Cum spusese călătorul, de care însă, între timp, uitasem.

După ce mă liniștesc puțin (damful de petrol aveam să-l simt însă toată ziua), îmi vin în minte crîmpeie dintr-un cuplet satiric auzit la un radiomagazin de acum 30 de ani (un chelner explică unui consumator de ce sifonul are miros și gust de Ploiești ; în epocă, după o găselniță jurnalistică, Ploieștiului i se spunea „locul unde vîntul miroase a petrol") :

„D-aia-i zice-apă gazoasă :
Fiindcă are gaz în ea,
C-altfel, altfel îi zicea !"

Dintre soluțiile posibile, consemnez aici două. Prima ar fi să se facă reparațiile necesare, la conducte și oriunde este cazul, pentru ca apa din gara Titu să-și piardă mirosul și gustul de acum (știm cu toții că apa de băut trebuie să fie, printre altele, inodoră și convențional, insipidă). Cealaltă posibilitate ar fi să se pună o tăbliță cu inscripția „apă gazoasă". În sensul cupletului, firește.

ION CODRU

Stație facultativă ?

Stația trebuie respectată... Atunci de ce mai scriem despre ea, cînd rostul ei este cunoscut și acceptat ? De la înființare, maxi-taxi-ul are opriri la cererea călătorilor pentru a se scurta cît mai mult timpul. În ultima vreme facultativ înseamnă la... discreția șoferului, cu care se încing discuții, fără rost și fără sfîrșit.

Unii conducători auto au ales o altă cale, se fac că nu aud ce li se spune și opresc doar unde vor, cînd vor, mai ales dacă văd un călător care ține biletul nemototolit, cu tilc... Subit, se recapătă auzul, stația dorită se respectă, iar biletul reîntră în circuit. Toată lumea e mulțumită, numai că stația trebuie respectată fără derogări de la cinste, fără nici un tîrg...

Oricum, cu toată lipsa de comoditate a unui drum cu maxi-taxi, din cînd în cînd controlorii ITB ar trebui să se facă simțiți printre noi, poate atunci aceste rînduri n-ar mai fi necesare.

Prezența controlorilor ar fi de dorit și pentru a evita insistențele șoferului, care de multe ori reaminteşte că s-au urcat 10 călători și n-au plătit biletul decît 7. Am auzit, într-un maxi-taxi, spunîndu-se : „Ce șofer cumsecade !", despre cel care nu-și făcea decît datoria, respectînd stațiile cerute. Confuzia noțiunilor nu ne poate înșela...

DUMITRESCU C.

Come-back la „Nașul cu dubiță"

În numărul din 6 februarie a.c. al „Flacărei" apărea o însemnare critică a noastră, „Nașul cu dubiță", despre faptele șoferului de pe duba cu numărul de circulație 36—B—6173 (vînzare ilicită și huliganism). A doua zi, mă trezesc la redacție cu nașul. Înfățișare spăsită, mînă plină de căință. Vrea, evident, să mă roage ceva. Însă nefiind eu echipat ca pe stradă, nașul nu mă recunoaște. Văd cum aproape brusc atitudinea lui umilă dispare și căutătura lui devine șireată, ba chiar pusă pe arțag. I-a încolțit, fără îndoială, ideea că poate nu sînt eu acela, că poate am scris articolul după relatările altora și că deci el îmi poate vinde orice gogoși. Pipăie terenul :

— Mă cunoașteți oare, m-ați mai văzut undeva ?

Nu-l lămuresc. Sînt curios să văd ce-i poate pielea. Îi răspund că nu eu trebuie să ghicesc, ci dînsul, ca vizitator, trebuie să-mi spună cine este.

— Aha, deci nu mă cunoașteți. Aflați că eu sînt „nașul" despre care ați scris în revistă. Numai că cei ce v-au dat informațiile mint de la un capăt la altul. În ziua aceea eu n-am trecut pe bulevardul Leontin Sălăjan ; prin urmare, nici n-aveam cum să dau acolo cuiva cartoane cu ouă. Eu nu știu nimic, n-am făcut nimic...

Și o ține așa multă vreme.

Mă ridic de la birou, îmi pun căciula, paltonul și mănușile, iau servieta în mînă și mă îndrept spre el. Își dă seama că toate palavrele lui n-au cum să se lipească de mine. Schimbă imediat placa, reluîndu-și mina plină de căință, ca Pristanda, care, văzînd că nu-l poate păcăli pe prefect cu cele 44 de steaguri, se întoarce smerit la „familie mare, renumerație mică" :

— Mi-a murit tatăl, sînt în doliu (era, într-adevăr, nebărbierit și jegos), la mine, la I.L.F. Militari, vor să mă dea afară, miliția mă cercetează. Vă rog foarte mult să mă ajutați, să puneți o vorbă bună pentru mine la tovarășul Nicolae Simion, directorul nostru comercial.

La puțină vreme după plecarea nașului, sună telefonul. De la celălalt capăt al firului tovarășul Simion îmi spune că verificările făcute confirmă întru totul cele scrise în „Flacăra", că, într-adevăr, în ziua aceea șoferul de pe mașina 36—B—6178 a transportat ouă și că acolo, pe Sălăjan, locuiesc niște cunoștințe de-ale nașului. Acesta s-a făcut deci vinovat de două abateri grave : a schimbat traseul pe care trebuia să meargă și a vîndut ilegal ouă. De altfel, șoferul nu-i la prima defecțiune. În consecință, s-a hotărît să i se desfacă contractul de muncă și să fie dat pe mîna miliției.

P.S. Intenționăm să realizăm și alte come-backuri, adică reveniri, în legătură cu articolele critice la care nu s-au primit răspunsuri din partea celor vizați, a factorilor și forurilor competente. Reamintim că, potrivit Legii presei, răspunsul trebuie dat în termen de 30 de zile din momentul cînd cei în cauză au luat cunoștință de apariția în presă a opiniilor critice care-i privesc.

Un accident la Bolta rece

De pe vremea Junimii și a marilor scriitori care au dat Iașului o deschidere culturală pentru mai multe veacuri, „Bolta rece" a rămas cu o celebritate care trece și prin cărțile de memorialistică și prin cunoștințele turistice ale multor oameni din afara Iașului, fiind un local care poate rivaliza doar cu celebra cîrciumă praghcză U Kalicha, unde Hașek își sorbea zilnica sa halbă de bere. Fără a fi monument istoric „Bolta rece" a atras multă lume culturală, și între cele două războaie, și în anii noștri, fiind un loc cu un farmec aparte pe harta unităților de alimentație publică. Dar „Bolta rece", prea copleșită de faima sa sau încălzită de nepăsarea lucrătorilor de aici, a devenit de-o vreme mai ceva ca un bufet de gară, un local neprimitor, în care trebuie să te rogi de nenumărate ori ca să te alegi cu un răspuns și mai apoi să aștepți ore la rînd pentru ca rugămintea ta să prindă contur. Ca și cum ar face tot ce le-ar sta în putință pentru a distruge bunul renume de care se bucură, ospătarii de la „Bolta rece" așteaptă o oră ca să-ți limpezești gîndurile și mai apoi te întreabă ce dorești. Următoarea întîlnire are loc tot peste o oră. Simbătă, 23 mai, în jurul prînzului, „Bolta rece" se zguduia de veselia nuntașilor, iar terasă gemea de lumea venită la o bere. Din munții de lăzi, o ospătăriță vindea bere la sticle de un kilogram iar consumatorii se așezau fiecare pe unde apuca. Unii își procurau singuri paharele, alții își aduceau și tacîmurile iar elevii în practică mai făceau cîte o escapadă printre mese spre a se familiariza cu atmosfera. Un grup de excursioniști a așteptat două ore pînă cînd a izbutit să mănînce, în timp ce ospătarii, cu gura plină de bucate șterpelite de pe la nuntă, stăteau pe scările transformate în foișoare de privit mulțimea. Multă lume a renunțat la serviciile celor de la „Bolta rece" și au plecat pe aiurea. Dar mulți au rămas călare pe mese, prin curtea interioară, pe terasă și pe unde au găsit cîte un loc spre a consuma totuși litrul de bere, în acea atmosferă picantă, de gară aglomerată și neîngrijită. Cînd l-am abordat pe șeful unității, Mihai Valeriu, acesta se așezase la masă. Timp de două ore se învîrtise prin unitate pentru a avea grijă de solicitările unor prieteni, mușcînd cîte un fum din țigările sale smecherești. După ce terminase cu dorințele acestora, se așezase la masă în birou, nepăsător la toate cele care se întîmplau afară. „N-avem personal !" a spus dînsul. Dar ospătarii stau pe scări și înfulecă mîncarea nuntașilor și nu se sinchisesc de nimic !". „Asta e un accident la Bolta rece !". Șeful unității, căit pe neașteptate, și-a cerut scuze și a spus că e nou, că n-ar vrea să aibă necazuri. Culmea e că „Bolta rece", bine aprovizionată în acel moment cu toate cele necesare unei unități cu pretenții, făcea tot ce putea ca să nu dea nimănui nimic, doar sticla de bere. Cît despre curățenie și ordine, ce să mai vorbim. Femeia de serviciu, îmbrăcată în costum popular și încălțată cu pantofi verzi din plastic era singura „ospătăriță" care voia să se afirme, muncind din greu pe la cele douăzeci de mese.

A fost un accident la Bolta rece ? Cum spune responsabilul. Se pare că nu, clienții obișnuiți ai locului afirmînd că în ultima vreme serviciile sînt din ce în ce mai departe de renumele firmei. Poate s-o găsi cineva să răsfoiască niște cărți ca să descopere că „Bolta rece" înseamnă totuși ceva.

C. NISTORESCU

Adnotări la jurnalul cumpărătorului

Mi se face milă de naș. Opinez că deși măsurile anunțate sînt pe deplin meritate, să i se mai ofere totuși o șansă — de, oameni sîntem —, nașul să fie zdravăn sancționat, dar nu dat afară.

— O să ne mai gîndim, îmi spune tovarășul director, o să ținem cont de părerea dumneavoastră, cu toate că la noi nu se tolerează necinstea și indisciplina, sîntem foarte severi în această privință. Oricum, o să vă comunicăm în cîteva zile ce-am hotărît.

Am așteptat în liniște două luni. Nici un semn. Pe 6 aprilie, dau eu telefon la I.L.F. Militari.

— Am fost prinși cu diferite treburi, îmi spune tovarășul director Simion, însă în două-trei zile veți primi cu siguranță răspunsul nostru.

Dar răspunsul n-a sosit nici pînă azi.

Eu însă, optimist incorigibil, tot îl mai aștept.

ION D. GOIA

Inventar prelungit

Iubitorii de carte înțeleg nevoia de ordine, precizia, exactitatea contabilă dintr-o librărie, deci necesitatea unui inventar. Dar nu se pot socoti cărțile din raft, săptămînă după săptămînă, fără să se insinueze întrebări. Oare este productivă o asemenea librărie, care de cîteva luni are afișat la intrare „inventar" apoi „renovare", acum iar „inventar". Librăria are menirea să ne pună în contact cu cele mai noi apariții. Chiar dacă la Librăria Kriterion din Calea Victoriei, s-au făcut reîmpărțiri de spații, mutări de cărți de la etaj la parter, oricum este un termen depășit de acceptare a unui inventar într-o librărie, cînd în București sînt construcții importante — cursul Dîmboviței, străzi noi, pasaje, poduri — care pun probleme de rezistență, de sistematizare, și totuși își restring șantierul cu o repeziciune uimitoare. Așezarea cărților în rafturi, fișarea, ordonarea lor, să fie chiar atît de complicată încît să întreacă reconstrucția unei artere, de pildă ?!!!

La 2—3 săptămîni uit, sau mă prefac, și trec pe la această librărie, hotărîtă să-mi petrec jumătate de oră printre atîtea noutăți, care fără îndoială s-au adunat. Numai că găsesc același anunț : Ieri era afișat „pînă la 31 mai sîntem în inventar". Poate fi adevărat, dar povestea cu lupul cine o uită ?

C. DUMITRESCU

Campionatele europene: încă un triumf al şcolii româneşti de gimnastică

DANIELA SILIVAŞ duce mai departe minunata poveste despre graţie, frumuseţe şi măiestrie

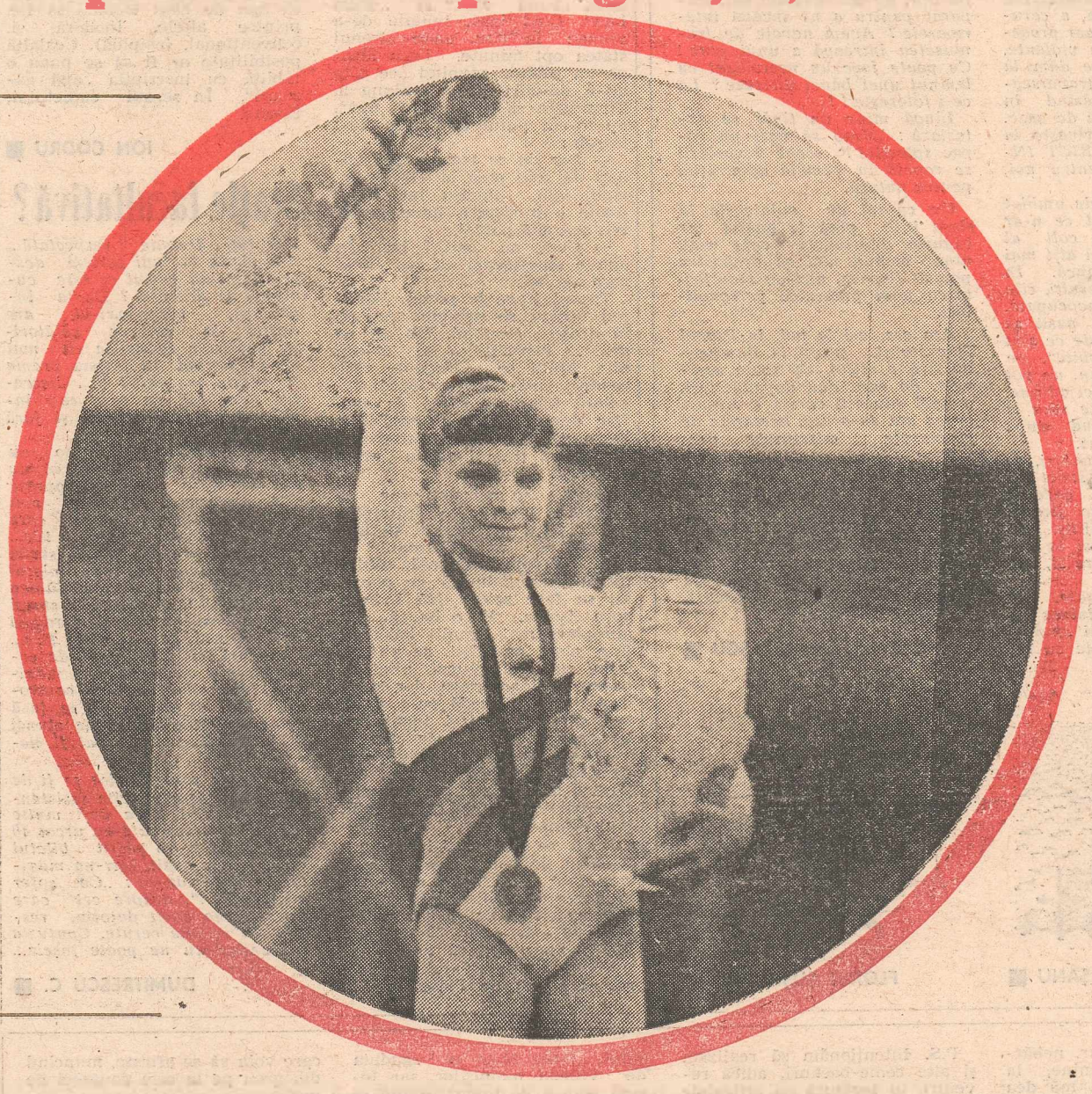

Efigie de tînăr

Echilibrul şi saltul. Iată termenii unui superb paradox numit astăzi Daniela Silivaş, numit acum unsprezece ani, la Montreal, Nadia Comăneci. Un fenomen unic evoluează astăzi, deconcertant, înspre... repetare. Da, nopţile de acum unsprezece ani, acele nopţi cînd Nadia Comăneci devenea pur şi simplu NADIA, nu sînt o simplă amintire. Peste silueta ei de atunci, prelungă, gracilă, arzînd de o forţă inexplicabilă, peste chipul ei de atunci, marcat de o interiorizată, precoce seriozitate, se suprapune, iată, zîmbetul deschis, năstruşnic, dezarmant al Danielei Silivaş.

Nimic nu egalează puterea acestui zîmbet timid victorios. Nimic nu răsună mai tare decît imnul românesc, intonat înăuntru, cu toată puterea, de o fetiţă numită Daniela, o fetiţă care ne poartă solia. Cînd un copil se înalţă pe podiumul victoriei timpul îşi îngăduie o bătaie de inimă în plus. Adevărată cruciadă a copiilor, în numele unei credinţe care se numeşte simplu : viaţă şi frumuseţe, gimnastica a devenit mult mai mult decît un sport : un simbol, un fel de siglă a talentului, şi a tenacităţii, a tradiţiei şi a tinereţii, a unui anume fel de a fi român.

Despre anotimpurile, despre dimineţile şi amiezile acestor copii (lîngă Daniela stau, pe drept cuvînt, şi Eugenia Golea, Camelia Voinea şi Marian Rizan, acesta din urmă, poate, începutul unui urcuş competitiv şi în gimnastica masculină) s-a vorbit îndeajuns. S-au făcut documentare, fotoreportaje, s-au scris cărţi. Nicăieri însă în aceste mărturii nu vom găsi misterul zîmbetului de victorie. Daniela Silivaş este, astăzi, cea mai tînără lecţie de viaţă pentru fiecare dintre noi. Cu ea, cu aceşti patru copii care s-au întors încărcaţi de zece preţioase medalii, ştim o dată mai bine să preţuim tradiţia românească în domeniul gimnasticii, dar şi puterea atotvindecătoare a întrecerii sportive. Dacă la vechii greci, timpul olimpiadelor avea puterea să suspende orişice tensiuni, duşmănii, războaie, trebuie să credem că şi astăzi, în numele nescrisei legi a armoniei universale, victoria sportivă **ne apără**, înfrăţindu-ne.

TANIA RADU

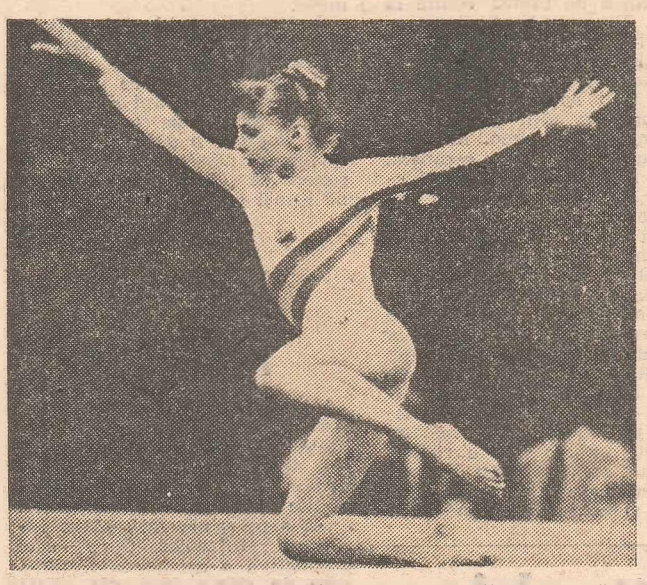

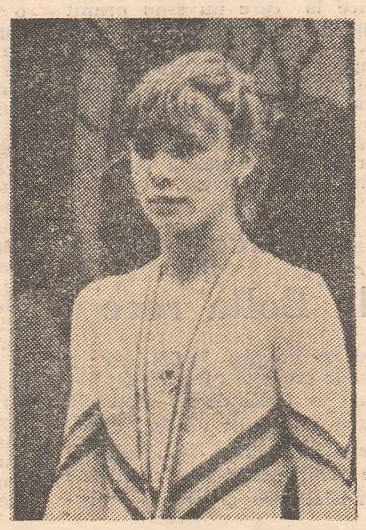

Eugenia Golea

Camelia Voinea

Marian Rizan

Gimnastica feminină românească a cunoscut la recentele Campionate Europene unul din momentele sale de apogeu, consfinţit deopotrivă prin rezultatele obţinute şi prin valoarea artistică şi sportivă de excepţie a exerciţiilor prezentate de gimnastele noastre. După cum se ştie, au fost în joc 15 medalii (cîte trei, la individual compus, bîrnă, paralele, sol şi sărituri); din acestea, echipa României şi-a adjudecat 8, clasîndu-se detaşat pe primul loc în clasamentul neoficial al celor 27 de naţiuni participante (celelalte medalii revenind U.R.S.S. — 4, Bulgariei — 2, R.D.G. şi R.F. Germania cîte una, un ex-aequo fiind pentru locul trei la individual compus).

Eroina indiscutabilă a competiţiei a fost **Daniela Silivaş**, realizatoarea unor evoluţii care au frizat perfecţiunea şi care au propulsat-o nu mai puţin de patru ori pe cea mai înaltă treaptă a podiumului : aur la individual compus, paralele, bîrnă şi sol — la cea de-a cincea probă (săriturile) obţinînd medalia de argint ! Cu acest bilanţ reuşit la vîrsta deplinei maturităţi sportive (Daniela Silivaş a împlinit 17 ani pe 9 mai), sportiva noastră egalează o performanţă de legendă a gimnasticii mondiale.

Patru medalii de aur (inclusiv la individual compus) şi una de argint înseamnă doar o... treaptă pe podium pînă la supremaţia absolută, pînă la cîştigarea acestui „mare şlem" al gimnasticii feminine care este „aur peste tot" la toate cele cinci probe — acesta fiind iată baremul de referinţă la care evoluţia sportivelor noastre ne obligă de acum să raportăm valoarea şi tradiţia şcolii româneşti de gimnastică ! Un barem absolut sugerat şi de punctajul Danielei în concursul individual compus — 39775 p din 40 posibile ! — adică cea mai înaltă cotă atinsă de vreo sportivă în cele 30 de ediţii ale campionatelor europene ! Faţă de aceste realităţi, în care cifrele înseşi joacă rolul superlativelor, sînt greu de găsit cuvintele care să spună mai mult, care să redea valoarea performanţelor Danielei Silivaş şi sentimentele pe care ele le-au generat în inimile tuturor iubitorilor sportului.

Aceleaşi elogii se cuvin şi celorlalte echipiere ale formaţiei României, **Eugenia Golea** şi **Camelia Voinea** — sportive pe care numai prezenţa în concurs a ....Danielei le-a „împiedicat" să obţină mai mult decît argint şi bronz şi, respectiv, argint. Cel puţin aşa au stat lucrurile în finalele la bîrnă şi sol, unde Eugenia şi Camelia aveau asigurate medaliile de aur, dacă în concursul respectiv nu urma Daniela.

Se înţelege că aceleaşi calde felicitări se cuvin antrenorilor Maria Cosma, Octavian Belu, Adrian Stoica şi Adrian Stan, ca şi tuturor celor care s-au implicat în pregătirea sub toate aspectele a bravelor noastre sportive.

De asemenea, se cuvine să subliniem valoarea medaliilor de bronz cucerite de **Marian Rizan** (la cal cu mîner şi paralele), performanţe mai mult decît meritorii avînd în vedere dificultatea sporită a concursului masculin, marea densitate de sportivi valoroşi participanţi la aceste europene.

În această oră de sărbătoare a gimnasticii sperăm ca şi alte sporturi să aibă răgazul „descifrării" căilor spre asemenea succese, întrucît pilda gimnastelor noastre este demnă de a fi urmată — sub aspectul pregătirii, voinţei, privaţiunilor, abnegaţiei ş.a.m.d. — de toţi sportivii chemaţi să apere culorile patriei în marile întreceri internaţionale.

În general, situaţia de acum a gimnasticii noastre feminine este exemplară prin consistenţa şi temeinicia muncii depuse de-a lungul anilor, astfel încît cu îndreptăţire se vorbeşte, peste tot în lume, de o **şcoală românească de gimnastică**. Acest renume este ilustrat cu prisosinţă chiar de rezultatele recentelor europene, la care toate cele trei gimnaste ale noastre au urcat pe podium. Ele s-au numit de astă dată Daniela, Eugenia şi Camelia dar, sîntem convinşi, la fel de bine putea concura (dacă regulamentul ar fi permis) o întreagă pleiadă de tinere gimnaste, aflate de asemenea în anturajul elitei internaţionale a acestui sport : Gabriela Potorac, Aurelia Dobre, Augustina Badea, Cristina Bontaş, Mirela Sidon, Mariana Tudor şi, fireşte, multipla campioană olimpică, mondială şi europeană Ecaterina Szabo.

Însăşi această enumerare a unor sportive din asociaţii şi cluburi din toată ţara gata oricînd să intre în competiţii de mare importanţă dovedeşte că episodul recentelor europene nu este şi nu poate fi singular sau accidental în viaţa gimnasticii noastre, ci este rodul premeditat, elaborat al unor eforturi sistematice, desfăşurate consecvent la un înalt nivel de responsabilitate şi consecvenţă. După cum este o datorie de onoare să subliniem şi cu acest prilej că la originea acestor eforturi, a valorii şi prestanţei pe care le are şcoala românească de gimnastică se află îndemnurile permanente, grija şi atenţia deosebite pe care conducerea partidului şi statului nostru, personal tovarăşul Nicolae Ceauşescu, tovarăşa Elena Ceauşescu le acordă dezvoltării mişcării sportive din patria noastră, creării celor mai bune condiţii de formare şi afirmare multilaterală a tineretului ţării. De aceea, reversul medaliilor cucerite de gimnastele noastre este de fapt, unul, al recunoştinţei şi al angajamentului de a apăra şi în viitor, cu aceeaşi abnegaţie şi dorinţă de victorie, culorile patriei.

OCTAVIAN ŞTIREANU

Rugby — Cupa Mondială

România — Zimbabwe: 21-20

O bucurie firească și încrezătoare în evoluția tricolorilor noștri care poartă emblema „frunzei de stejar", ne-a fost stimulată prin știrile sosite de la **Auckland — Noua Zeelandă.** **România** a pășit cu dreptul în startul **Cupei Mondiale** de rugby, învingînd, după un meci disputat cu strășnicie selecționata africană **Zimbabwe** cu 21—20 (3—11), scor ce reflectă fidel însăși evoluția confruntării.

Am criticat în mai multe ocazii din trecut tendința greșită a unei tactici „de așteptare" în prima parte a jocului, tactică de care s-a lăsat sedusă deseori naționala noastră, în loc să înceapă furtunos și cu deplin angajament fiecare partidă.

În partidele imediat anterioare, cu Italia și cu U.R.S.S., s-a pus din nou această problemă, în ambele cazuri rugbyștii noștri avînd, de la bun început, un **tonus competițional** păstrat de-a lungul întregului joc și obținînd, astfel, două incontestabile victorii, deși la scoruri apropiate.

În cea de a treia victorie consecutivă repurtată de naționala noastră, de data asta debutînd în **Cupa Mondială**, tabela de marcaj indica la pauză raportul 11—3 pentru **Zimbabwe**, ceea ce exprimă un început slab al românilor, așa cum nu era de dorit, bizuindu-ne iar pe o tactică îndîrjită a „ajungerii din urmă" în repriza secundă!

Așa se face că, la un moment dat, evoluția superioară a adversarilor, concretizată prin eseurile înscrise de **Tsimba (2)** și **Neill (1)**, la care s-au adăugat două lovituri de pedeapsă și o transformare prin **Ferreira**, marca scorul de 20—9 în favoarea adversarilor noștri, într-o situație ce părea definitiv clasată. Tocmai atunci s-a produs mult așteptatul reviriment al formației noastre, amintind de acea furie nestăvilită a „ultimului sfert de oră" român, care devenise tradițional în relațiile noastre internaționale rugbystice, apreciat drept o izbucnire temperamentală și specifică chiar de către forurile occidentale.

Iată că, din fericire, acel impuls suprem al victoriei de ultimă clipă s-a manifestat și de data aceasta, treisferturile noastre fiind puse în situația de a se afirma plenar în ultima parte a jocului cu **Zimbabwe**, înscriind nu mai puțin de trei eseuri, prin **Toader, Paraschiv și Hodorcă**, răsturnînd totodată scorul la 21—20 în favoarea tricolorilor noștri și obținînd o victorie la linia de sosire, dar nu mai puțin magnifică. Încleștarea energetică totală cu selecționata africană, pentru a echilibra rezultatul și a învinge, a fost amplificată și de faptul că, într-un turneu de acum cinci ani, **România** mai cîștigase tot cu scoruri strînse împotriva lui **Zimbabwe**: 25—23 (la Bulawayo) și 25—24 (la Harare)! Cu atît mai mult ne putem bucura că echilibrul de forțe a cedat elanului românesc!

În aceeași zi de sîmbătă 23 mai, cînd naționala noastră obținea această splendidă victorie „a voinței descătușate" pe terenul **Eden Park** din **Auckland**, contînd pentru clasamentul din aceeași grupă a 4-a, se întîlneau redutabilele formații ale **Franței**, cîștigătoarea „marelui șlem" din ultima ediție, cu **Scoția**, clasată pe locul secund în **Turneul celor 5 națiuni**. Deși **Franța** învinsese **Scoția** în ultima lor confruntare de la **Paris** cu 28—22 (18—7), de data aceasta, pe stadionul **Lancaster Park** din **Christchurch**, cei care își vor asigura un avantaj pînă la pauză vor fi scoțienii (13—6) și numai cu mari eforturi în cea de a doua repriză purtătorii „cocoșului galic" realizează în extremis un scor **ex aequo**: 20—20!

Este aceasta o dovadă în plus că forțele sînt sensibil echilibrate în această grupă a 4-a în care sîntem și noi încadrați, iar „egalul" franco-scoțian are darul să ne stimuleze speranțele calificării, dacă vom evoca și un plăcut rezultat obținut în anii trecuți la București: **România — Scoția** 28—22, scor simetric cu cel menționat la Paris!

Oricum, după primul asalt, clasamentul grupei noastre sună plăcut ochiului oricărui suporter român: ROMÂNIA — 2 puncte, printr-un joc cîștigat; 2—3. FRANȚA — 1 punct, printr-un joc nul și SCOȚIA — 1 punct, tot printr-un joc nul și 4. ZIMBABWE — 0 puncte, cu un joc pierdut.

Șansa noastră apare mai bine conturată, printr-o victorie posibilă asupra uneia din cele două echipe occidentale, ceea ce ne-ar propulsa din grupă în sferturile de finale, adică în rîndul **celor mai bune 8 echipe din lume**! În momentul de față, adică după data de 28 mai a.c., cînd vom cunoaște, rezultatul jocului **Franța — România**, disputat la **Wellington**, vom cunoaște mai precis soarta echipei noastre și ceea ce ne mai rămîne de făcut în continuare, prospectînd și partida **România — Scoția**, ce se va desfășura la **Dunedin**, pe data de 2 iunie a.c.

Întrucît am aflat rezultatul uluitor și dezastruos al **Italiei** cu **Noua Zeelandă** (6—70!) din partida inaugurală a **Cupei**, contînd pentru grupa a 3-a, precum și succesul **Australiei** asupra **Angliei** cu 19—6 (6—0) din grupa întîi, se poate spune că, pentru început, victoria **României** apare ca **singura victorie** obținută de o echipă europeană, în vreme ce rugbyul de la Antipod se arată amenințător. Noi strîngem pumnii, cu aceeași rivnă de afirmare și sîntem alături, sufletește, cu tricolorii noștri, transmițîndu-le prin bătăile inimii îndemnul suprem: HAI ROMÂNIA!

TUDOR GEORGE

Fotbal

În căutarea punctului pierdut

Psihologic vorbind, egalul olimpicilor ne-a prins pe picior greșit, de mult nemaifiind obișnuiți cu ideea unui (semi) eșec pe teren propriu la nivel de echipă reprezentativă: meciul cu Irlanda de Nord aproape că întrase în uitare, îngropat acolo și de noua viață a echipei naționale, care a culminat cu acel 3—1 impotriva Spaniei; iar calificarea la Euro '84 ne-a făcut să trecem cam ușor peste faptul că ratasem trecuta Olimpiadă tocmai din cauza unui punct pierdut acasă (2—2 cu Italia, la Brașov).

Lăsînd, însă, deoparte psihologia asta a noastră de învingători (pe care Steaua a alimentat-o în așa măsură încît am trecut cu vederea și rateurile din cupele europene), vom putea rămîne în domeniul evidenței: nu ne-am calificat la două competiții majore (Olimpiada '84 și El Mundial '86) din cauza cîte unui punct pierdut de cele două reprezentative (cu Irlanda de Nord fiindu-ne cum se știe, suficient și un egal) în meciuri disputate acasă! Două exemple „pe propria piele" care confirmă că punctele obținute în deplasare nu pot fi pentru... recuperarea celor pierdute acasă, ci chiar pentru obținerea respectivelor calificări! Un punct pierdut rămîne un punct pierdut, el nu mai poate fi recuperat", precum un handicap de timp într-o cursă ciclistă, în care fiecare aleargă pe „punctaj" independent de al adversarului. Cu atît mai mult, un punct pierdut acasă are importanță dublă întrucît, inutil s-o mai spunem, intră în beneficiul unei adversare directe. Că jocul rezultatelor sau un „surplus" de puncte obținute în deplasare pot suplini semieșecurile pe teren propriu, e altă poveste; una care obligă la autodepășire, așa cum a făcut, de pildă, naționala noastră pentru Euro '84, cînd, pierzînd două puncte acasă (cu Cehoslovacia), a fost pusă în situația să obțină minimum cinci puncte din trei jocuri consecutive în deplasare — tur de forță pe care l-a reușit, dar care nu este oricînd repetabil.

Problema care se pune, deci, este a capacității echipei olimpice de a obține în deplasare acele „puncte + 1" necesare și suficiente pentru a-i asigura șefia grupei. Proximul prilej este jocul cu Danemarca. Nu era neapărat nevoie ca danezii să bată cu 5—0 în deplasare pe Grecia pentru a ști că ei alcătuiesc o echipă redutabilă, formată din acei jucători care au stat în umbra lui Laudrup et Co., care sînt în căutarea unei „cărți de vizită" personale și care, conform regulii, vor ajunge titulari în prima echipă sau la cine știe ce cluburi europene. După cum o declarație a lui Iowicki confirma presupunerea noastră anterioară conform căreia misiunea olimpicilor la Cluj-Napoca este dificilă și pentru că fotbalului polonez i-a mai rămas (după ratarea calificării la europene) șansa olimpiadei pe care, cu siguranță, o va juca pînă la capăt cu maximum de atenție.

Față de această potențială motivație a adversarelor, noi am acționat cu oarecare neglijență. Nu este mai puțin adevărat că atenția acestei primăveri a fost acaparată mai ales de jocul cu Spania, pentru olimpici bazîndu-ne în secret pe șansa de a-i putea folosi pe Belodedici și Bumbescu, alături de alți trei-patru jucători de la Steaua. Numai că atu-ul folosirii steliștilor n-a mai avut la olimpici aceeași vigoare ca la națională; din varii motive — de la uzura lor inerentă (la **Cluj Belodedici a fost indisponibil, iar Bălan și Balint au jucat bolnavi), la absența unor coechipieri de valoarea celor din națională.**

Oportună, în principiu, ideea bazării pe o singură echipă, are, cum se vede, reversul ei, mai ales în condițiile în care pe această (suprasolicitată) echipă se bazează două loturi naționale! Un semn al slăbiciunii fotbalului nostru sau o realitate impusă de valoarea Stelei? Mai degrabă, al doilea caz. Atunci: comoditate în munca de selecție și pregătire sau instinctul de a merge „pe mîna" oamenilor verificați? Credem că și una, și alta. Morala este una singură: olimpicii să alcătuiască nu o formație (care să joace după obiceiurile de club ale componenților ei), ci o echipă cu un stil de joc clar, premeditat și elaborat.

În preajma jocului cu Polonia, am înregistrat apelul antrenorului echipei noastre, în căutarea unui vîrf de atac; apel justificat, ulterior, de jocul propriu-zis, în care linia de atac a avut trei componente în 90 de minute (Vaișcovici—Balint, Biro—Vaișcovici, Cojocaru—Biro)!, dar nejustificat, totuși, de răstimpul avut la dispoziție pentru găsirea acelui salvator om de gol. „Criza" de vîrfuri poate fi reală, dar poate fi și suplinită de o concepție tactică adecvată (care i-a făcut, de pildă, pe Ungureanu și Bumbescu să marcheze în premieră goluri pentru națională, chiar în această primăvară).

Aflîndu-ne, deci, în căutarea punctului pierdut acasă, ne aflăm mai ales în căutarea timpului pierdut în care am fi putut construi o echipă olimpică pe deplin competitivă.

O etapă cu goluri!

Criza de eficacitate a echipei olimpice a fost, se pare ca o provocare lansată campionatului: în etapa trecută s-au înscris 31 de goluri, cu unul mai mult decît recordul returului ce fusese atins cu o etapă mai înainte. Încîntător în aparență, acest bilanț nu este, însă, rezultatul unui aport echilibrat al tuturor combatantelor, ci mai degrabă consecința autodepășirii unor echipe — Steaua, Corvinul și „U" Craiova — care au înscris 20 de goluri din cele 31 (15 „încasîndu-le" cele două resemnate, Gloria și Chimia). Lipsită din start de Belodedici și Bölöni, Steaua marchează trei goluri și apoi încă cinci, după ce rămîne și fără Lăcătuș în teren! Dovadă a omogenității lotului stelist care, iată fără trei din marii săi titulari reușește, totuși, să înscrie prin Weisenbacher (două goluri în zece minute), Hagi (care a zburdat pe teren, înscriind o dată din corner și a doua oară după o cursă solitară de 40 m), rezerva Kramer (tot două goluri în șapte minute), Rotariu și Pițurcă, acesta fiind marele ghinionist al unui joc în care se putea apropia de titlul de golgeter. Corvinul a trecut de la 0—4 la Brașov la 7—0 cu Gloria, reactivîndu-i pe Gabor (la „serviciu") și Văetuș (trei goluri, la finalizare). Craiova redivivus, patru puncte în două etape, cu victorie la Sportul studențesc, cu 5—0 în fața Chimiei și cu doi tineri — Badea și Stoica — ce promit foarte mult în linia de atac craioveană și, poate, a vreunui lot național. Reține atenția performanța singurei victorii în deplasare: Dinamo surclasează Argeșul pe terenul acestuia datorită superorității la un capitol — tactica — foarte drag celor doi antrenori, Lucescu și Halagian. La fel cum la europenele de gimnastică Eugenia Golea sau Camelia Voinea n-au obținut mai multe medalii pentru că le-a cucerit... Daniela Silivaș, am spune, respectînd proporțiile, că și în campionatul nostru Dinamo (aflată într-un accelerat proces de reconstrucție) n-a reușit deocamdată mai mult pentru că a fost... Steaua! Victoria își continuă cursa de regularitate, adăugînd rezultatelor tot mai mult spectacol și relansîndu-l în linia de atac, după o nedorită accidentare, pe tînărul Nuță, jucător talentat ce promitea foarte mult la lotul național de juniori. Etapa a avut și-o fază cu-n „farmec" al ei — aceea în care o echipă (F.C.M. Brașov) a pierdut jocul din cauza unui autogol marcat de propriul ei antrenor principal!

Duminică se anunță cîteva jocuri interesante, cel puțin prin prisma rezultatelor din tur: Dinamo — Corvinul (5—3), F.C.M. Brașov — Flacăra Moreni (1—0), F.C. Olt — F.C. Argeș (0—0) și Rapid — Sportul studențesc (2—7). În rest, mai rămîne de văzut dacă Steaua va trece și hopul de la Bacău, dacă „U" Craiova continuă ascensiunea (în detrimentul Jiului), dacă Gloria va rezista acasă „arcuirilor" Oțelului, dacă Victoria va îngreuna lupta Chimiei pentru baremul minimal și, în sfîrșit, dacă „U" Cluj și Petrolul vor avea inspirația să joace pentru spectacol, eliberate fiind de orice alte griji...

OCTAVIAN ȘTIREANU

SAH cu Margareta Mureșan

Victorie românească

Cea de-a XXVI-a ediție a turneului internațional al Federației române de șah a oferit o interesantă dispută sportivă. I-am putut vedea din nou, după o îndelungată absență, pe cei mai buni jucători ai noștri întrecîndu-se în sala „Modex" din Timișoara. Desigur, lista competitorilor putea fi lesne întregită cu alți doi maeștri internaționali valoroși: campionul României, Adrian Negulescu și „interzonalistul" Mihail Marin, dar regulamentul F.I.D.E., îngrădește numărul participanților din țara gazdă. Turneul a întrunit condițiile categoriei a IX-a F.I.D.E. avînd un coeficient Elo mediu de 2 470 puncte. Cei patru mari maeștri au avut de înfruntat ambiția clară a maeștrilor internaționali, în număr de 12, de-a cuceri cele 10,5 puncte necesare obținerii unei norme de mare maestru. Ambițiile unora s-au spulberat de-a lungul a 15 runde, șansele teoretice păstrînd Mihail Ghindă, Ovidiu Foișor și Valentin Stoica în cazul în care ar fi punctat mai mult în finalul concursului.

Practicînd un joc solid, Fl. Gheorghiu, V. Stoica și M. Ghinda n-au rupt niciodată balanța egalității în defavoarea lor, fiind, pînă la sfîrșitul competiției, singurii neînvinși. Dacă în partidele directe cu colegii de echipă națională s-ar fi dovedit mai productivi, ar fi reușit să cîștige puncte prețioase la coeficientul Elo individual. Constantin Ionescu nu și-a onorat cel de-al treilea coeficient Elo al șahiștilor români, cum era de așteptat, cu o eventuală normă de mare maestru. Deși nu a jucat rău, C. Ionescu s-a încurcat în prea multe remize și nu a punctat decisiv ca alte dăți, precum anul trecut cînd victoria i-a revenit în turneu.

După runda a XIII-a Mihai Șubă a preluat conducerea clasamentului. Se pronostica victoria sa clară datorită jumătății de punct avute avans. Dar din nou jucătorul nr. 1 al echipei olimpice nu s-a dominat, a abordat prea ușor partida cu Raj Tischbierek și a pierdut fiind egalat înaintea ultimei runde de Fl. Gheorghiu și V. Stoica. Obținînd o prețioasă victorie în ultima zi a turneului, Ovidiu Foișor a sălțat din pluton exact pe prima poziție a clasamentului, datorită unui coeficient Sonneborn mai bun. Acumulînd tot 9 puncte ca și Valentin Stoica, Mihai Șubă și Florin Gheorghiu, maestrul internațional Ovidiu Foișor cucerește pentru prima oară trofeul turneului internațional al României, dovedind revenirea la excelentă formă sportivă care i-a adus, în urmă cu cîțiva ani, titlul de campion național.

Înainte de-a prezenta rezultatele tehnice, supunem atenției cititorilor noștri „miniatura" realizată de Florin Gheorghiu în runda a X-a. S-a jucat indiana damei. **Gheorghiu — Przewoznik**: 1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cf3 b6 4. g3 Na6 5. Cbd2 b5 6. c. b5 N : b5 7. Ng2 d5 8.00 c5 9. d : c5 N :c5 10. b4 Nd6 11. a4 Nd7 12. Tb1 De7 13. b5 a6 14. e4 ! d :e4 ? 15. Cg5 Cd5 16. Cd :e4 Nb4 ? ! 17. C :f7 ! 00 (17... R :f7 18. Cg5 Rf8 19. N :d5 e : d5 20. D :d5 cu cîștig.) 18. Ceg5 T :f7 ? 19.N :d5 ! și negrul cedează deoarece pierde prea mult material. Clasamentul final este următorul: 1—4. Foișor (+4, =10, —1), Stoica (+3, =12, —0), Șubă (+6, =6, —3) și Gheorghiu (+3, =12, —0) cu cîte 9 puncte, 5—6. Tischbierek (R.D.G). și Ghindă 8,5 p. 7—8. Kenghis (U.R.S.S.) și Ionescu 8 p, 9. Xu (China) 7,5 p. 10—11. Vera (Cuba) și Liang (China) 7 p, 12. Ghițescu 6,5 p, 13—14. Nun (Cehoslovacia) și Bărbulescu 6p, 15—16. Przewoznik (Polonia) și Kirov (Bulgaria) 5,5 p.

În turul întîi al C.C.E., echipa bucureșteană „Politehnica" va întîlni în zilele de 29 și 30 mai în sala de sport a I.P. București pe campioana Islandei, „Taflfelag" Reykjavik. Lotul campioanei noastre are următoarea alcătuire: Mihail Ghinda (2 460), Valentin Stoica (2 440), Theodor Ghițescu (2 405), Mihail Marin (2 445), Otiliu Berechet (2 260), Dragoș Dumitrache (2 385), Traian Stanciu (2 335) și Dolphi Drimer (2 365). Calculele hîrtiei acordă prima șansă echipei oaspete. Urăm mult succes campionilor noștri!

MARGARETA MUREȘAN

Box

Un lot fără „cocoș"

După campionatele europene de gimnastică de la Moscova, unde fetele noastre au dat o nouă strălucire gimnasticii românești, iată că o altă competiție continentală bate la ușă. Este vorba de Campionatele Europene de box ce vor începe sîmbătă la Torino (Italia) — veritabile maratoane pugilistice la capătul cărora, cu ani în urmă, boxul românesc s-a încununat adeseori cu laurii supremi. Doi dintre boxerii medaliați la aceste competiții, astăzi antrenorii **Calistrat Cuțov** și **Alec Năstac**, au alcătuit, după îndelungi și minuțioase testări, un lot din care fac parte, în ordinea categoriilor, **Adrian Amzăr, Daniel Dumitrescu, Daniel Măeran, Ștefan Drișcu, Marian Gavrilă, Vasile Traian-Damian și Dorin Răcaru.** După cum se vede, doar șapte boxeri, dar, după părerea noastră, am fi putut conta și pe experiența și dorința de afirmare a unuia din pretendenții la categoria cocoș, Nicolae Guzganu sau Marcelică Tudoriu, indiferent care dintre ei ar fi fost selecționat. Cu alte cuvinte, e adevărat că nu avem boxeri competitivi la muscă, ușoară, semigrea și grea, dar la cocoș puteam emite, dacă nu pretenții, cel puțin un oarecare optimism. Să sperăm însă că lotul nostru, chiar și în alcătuirea sa de ultimă oră, va lupta din toate puterile, se va mobiliza exemplar și, confirmînd succesele obținute în competițiile interne și internaționale ce au premers actuala ediție a campionatelor europene, va avea un cuvînt de spus în lupta pentru medalii. Firește, competiția va fi foarte aspră, adversarii vor fi foarte puternici, meciurile vor fi multe la număr și grele în desfășurare, dar izbînda va fi cu atît mai mare și mai valoroasă. Nu ne rămîne decît să urăm boxerilor noștri, din toată inima, succes! (Victor Niță).

Comentariul săptămînii

Eradicarea subdezvoltării

Dacă dezarmarea și pacea, înlăturarea primejdiei unui nou război la scară planetară constituie problema numărul unu a omenirii în momentul de față, dezvoltarea, ca parte componentă de cea mai mare importanță a procesului de făurire a unei noi ordini economice internaționale, se situează, fără îndoială, pe locul imediat următor. Sînt cunoscute marile decalaje existente în lume în ceea ce privește dezvoltarea. Astfel, țările în dezvoltare, în care trăiesc peste două treimi din locuitorii globului, nu beneficiază decît de o cincime din produsul mondial ; ponderea acestor țări în producția mondială agricolă este doar de 35 la sută, în cea industrială — de numai 10 la sută, iar în activitatea de cercetare tehnico-științifică desfășurată în lume — de mai puțin de 5 la sută. Jumătate din populația Pămîntului trăiește cu un venit inferior nivelului de 400 de dolari pe an, ceea ce înseamnă de 35 de ori mai puțin decît primea un american cu venit mijlociu în 1983. Sînt țări în care venitul anual pe locuitor este chiar sub 110 dolari. Și în condițiile de acum decalajele nu numai că nu se reduc, dar se adîncesc, subdezvoltarea se agravează : dacă pe ansamblul economiei mondiale venitul pe locuitor a crescut în deceniul 1973—1983 cu 4,6 la sută, în 24 de țări latino-americane, în aceeași perioadă, venitul pe locuitor a scăzut. Pornind de la situația existentă, președintele Nicolae Ceaușescu a arătat că lichidarea subdezvoltării, ridicarea economică și socială a țărilor rămase în urmă constituie o problemă de care depind însuși viitorul omenirii, perspectivele de viitor ale păcii și stabilității mondiale, reprezentînd o necesitate obiectivă a epocii contemporane.

Între căile și mijloacele de lichidare a subdezvoltării în planul din față se situează efortul propriu al fiecărui popor, concentrarea și mobilizarea intensă ale întregului potențial material și uman al țării respective. Nimic nu poate înlocui acest efort, care constituie baza solidă a oricărui progres. Oricît de mari ar fi ajutorul primit sau creditele luate, în cele din urmă ajutorul se va epuiza iar creditele vor trebui rambursate. În același timp însă, trebuie avute în vedere și alte elemente, întrucît, în condițiile actualei ordini inechitabile din economia mondială, efortul propriu din fiecare țară în dezvoltare nu poate fi valorificat pe deplin, munca popoarelor din aceste țări se scurge în mare măsură gratuit peste hotare. În primul rînd, este vorba de lărgirea colaborării internaționale, în cadrul căreia să se acorde un sprijin multilateral tinerelor state în eforturile lor de eradicare a subdezvoltării. În concepția românească, această colaborare internațională este chemată să contribuie la dezvoltarea industriei și a agriculturii, la valorificarea superioară a resurselor de care dispun aceste țări. În al doilea rînd, se impun asigurarea accesului larg al țărilor în dezvoltare la tehnologiile moderne, desființarea barierelor vamale și asigurarea unor prețuri corespunzătoare pentru produsele acestor țări, stabilirea unui raport just, echitabil, între prețul materiilor prime și cel al produselor industriale. În sfîrșit, de o mare importanță este și soluționarea globală a problemei datoriilor externe ale țărilor în dezvoltare, cu privire la care România a propus cunoscutul ei plan de măsuri.

Se înțelege de la sine că abordînd chestiunea fondurilor necesare dezvoltării, raportul dezarmare-dezvoltare nu poate fi ocolit. Într-adevăr, uriașele sume cheltuite an de an pentru înarmări ar constitui o sursă de primă mînă pentru lichidarea subdezvoltării ; numeroasele calcule făcute de specialiști sînt edificatoare. Dar nu-i vorba numai de înarmarea țărilor dezvoltate, a puterilor politice, economice, militare, ci și de cheltuielile cu înarmarea ale inseși țărilor în dezvoltare, cheltuieli care de la 6 la sută din buget în 1965, au ajuns la 20 la sută în 1982 ; ele frînează, se-nțelege, și mai mult procesul dezvoltării. Avînd în vedere întreaga problematică a raportului dezarmare-dezvoltare, România a propus înghețarea bugetelor militare, fondurile eliberate pe această cale urmînd să fie utilizate pentru progresul tuturor țărilor, în primul rînd al celor rămase în urmă. Se știe că țara noastră, la inițiativa președintelui Nicolae Ceaușescu a trecut în mod unilateral la reducerea cu 5 la sută a cheltuielilor militare, ca și a armamentelor și a efectivelor militare, cea dintîi acțiune de acest fel pe plan mondial.

Ținînd cont de toate acestea, precum și de interdependența tot mai accentuată a economiilor lumii, de faptul că țările dezvoltate trebuie să fie obiectiv cointeresate în progresul țărilor rămase în urmă (m-am ocupat de această problemă în alte comentarii), apare ca imperios necesară angajarea unor negocieri care să ducă la eradicarea subdezvoltării, la dezvoltarea armonioasă, echilibrată a economiei mondiale, în interesul tuturor popoarelor.

ION CODRU

Pace, înțelegere, colaborare

Se știe că politica externă românească, făurită și promovată cu strălucire de președintele Nicolae Ceaușescu, este cunoscută și prețuită pe toate meridianele. Este deci normal ca acestei politici să i se consacre, în țară și peste hotare, numeroase lucrări. În șirul lor se înscrie și cartea dr. Ion Ciubotaru „Politica externă a României socialiste — direcții fundamentale, principii, acțiuni", apărută de curînd la Editura Politică.

Cu seriozitatea și cu migala bine cunoscute cititorilor revistei noastre din mai multe articole și studii tipărite în „Flacăra", ca și în alte publicații, dr. Ion Ciubotaru realizează, în relativ puține pagini, o expunere sistematică a trăsăturilor definitorii fundamentale ale politicii externe a României, parte integrantă a operei de construcție socialistă din țara noastră, aflată intr-o deplină unitate dialectică cu politica internă.

După ce analizează premisele obiective și bazele teoretice ale politicii externe a țării noastre, Ion Ciubotaru expune concepția României socialiste, a președintelui ei asupra principiilor fundamentale ale relațiilor dintre state. În lumina acestei concepții, la baza relațiilor sale internaționale, a raporturilor cu celelalte state, România așază ferm principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, al renunțării la forță și la amenințarea cu forța. România a militat și militează în continuare pentru promovarea acestor principii și pentru aplicarea lor fermă în viața internațională, pentru generalizarea lor în raporturile dintre toate statele.

Un substanțial capitol este rezervat politicii active a țării noastre de colaborare cu toate statele. În acest context, dr. Ion Ciubotaru arată că în dezvoltarea relațiilor bilaterale ale României cu celelalte state, rolul hotărîtor l-a avut dialogul la vîrf. Tocmai în cadrul convorbirilor la acest nivel s-au deschis perspective noi pentru impulsionarea raporturilor bilaterale, pentru intensificarea conlucrării în lupta pentru pace, destindere, înțelegere și colaborare pe plan internațional.

La fel de bine documentat și argumentat este și capitolul consacrat eforturilor țării noastre în direcția soluționării problemelor internaționale majore: înfăptuirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare ; realizarea securității în Europa ; transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și bunei vecinătăți, lipsită de arme nucleare și chimice ; rezolvarea pe cale pașnică, prin tratative, a tuturor problemelor internaționale ; lichidarea subdezvoltării și edificarea unei noi ordini economice internaționale. Sînt evidențiate, de asemenea, poziția și demersurile României în ceea ce privește democratizarea relațiilor internaționale, creșterea rolului O.N.U. și al altor organizații în viața politică mondială.

Cunoscător de excepție al problematicii complexe pe care o presupune subiectul abordat, stăpînind la perfecție materia pe care o modelează, dr. Ion Ciubotaru a realizat o lucrare de mare utilitate pentru cercuri largi de cititori.

ION D. GOIA

Dar mîine ?

Într-adevăr, Scarlett O'Hara adunase prea multe în cap pentru a nu se dumiri imediat că nu le poate face pe toate cît ai clipi din ochi. Și atunci, s-a gîndit că, ar fi bine să nu se despartă de noi fără a ne fi lăsat un ce memorabil. De pildă acel convingător, tonifiant, inubliabil — mai e și mîine o zi...

Margaret Mitchell nu ne-a mai putut spune cît din ce și-a propus Scarlett, ce s-a mai adunat în drumul si în vrerea și în izbînzile ei. Izbită de un camion, dispărută din viață la nici 50 de ani, scriitoarea s-a despărțit de Scarlett, de Butler, de Tara, de noi.

Cineva s-a gîndit că n-ar strica să-i recheme în cadru pe toți cîți s-au perindat în jurul bătăliilor din cîmpiile Sudului. Nu la o reluare a temei cunoscute în variantă mai nouă, cu actori mai cruzi și cu somnul strivit de povara gloriei celorlalți. O agenție din New York a fost angajată la o operație stranie : să găsească pe cineva, îndeajuns de priceput, pentru a fi în stare să scrie „Pe aripile vîntului" — vol. II. Un concurs pe această temă s-a lansat, ales-ul a și fost decis dar pentru moment nu i se divulgă numele. Așa cum nu s-a făcut public nici numele fericitului editor pregătit a-și umple buzunarele cu banii cumpărătorilor care, de 50 de ani, își bat capul cu întrebări. Douăzeci și cinci de milioane de exemplare s-au vîndut pînă acum din „Pe aripile vîntului". Cititori din 37 de țări au răsfoit-o cu înfrigurare. S-a tradus în 27 de limbi, inclusiv în Braille.

Scriitoarea n-a vrut să meargă mai departe în a urmări destinul frumoșilor eroi. A încercat s-o facă o anume Anne Edwards, care a scris un scenariu pentru M.G.M. — Universal. Era continuarea întîmplărilor știute de noi. Cauze neștiute de noi au împiedicat nașterea peliculei. Se va face, în schimb, cea de acum, după romanul aflat în curs de elaborare, ținut din scurt pentru a nu se depărta de cadrul cunoscut, pentru a nu se ieși din frontierele bunului simț.

S-au iscat destule discuții. Unii resping ideea, apreciind că trebuie respectată voința scriitoarei. E ca și cum eu mi-aș propune să alcătuiesc continuări la „Război și pace" sau „Madame Bovary", spunea un slujitor al condeiului. Alții încearcă să contureze posibila continuare. Iată, între altele, una : Scarlett O'Hara se va strădui să-l recupereze pe Butler. Dar el se va dovedi insensibil. Drept care ea se va lansa în politică, întrevăzînd în aceasta o posibilitate de a-și apăra bunurile. Dar nu va ajunge prea sus, acolo se va cătăra în schimb Ashley, pe care, nu-i de mirare, îl manipulează. Se așteaptă, firește, să intre în scenă copiii, nepoții stiutelor ființe.

Așa sau altfel, rămîne să vedem. Bătăi de cap au realizatorii de filme care, ce credeți, se tot izbesc de necunoscute severe. Cine va fi Scarlett ? Cine Rhett, cine Ashley ? Pentru domnul Butler o primă propunere a fost avansată : Sean Connery. Dar ceilalți ? Sau, știu eu, sătui să tot caute prin sertare de filmotecă, producătorii de film își vor aminti de trucul cu computerul ? S-ar rezolva astfel mai multe odată. Am scăpa de violența imaginii în care o Lady Hammilton ar apare în haine de-nu-știu-cine. Și i-am vedea chiar pe dumnealor — Scarlett, Rhett, Wilkes la vîrsta lor de-a doua zi, mai plinuți, cu ceva chelie, după caz, ceva dinți lipsă, compuși fotogenic și enervant de exacți la vîrstele ce nu le-au mai apucat de computerul atoateputincios.

Margaret Mitchell n-a putut să ni-i prezinte mai aproape de noi. Sau n-a vrut. Și dacă ar fi făcut-o, era bine ? Avea rost, vreau să spun ?

Nu de alta, dar mă tem să nu devină o modă această poftă de a te trage de mînecă te miri cine pentru a-ți comunica, numai zîmbet : Doriți să cumpărați „Geniu pustiu" vol. II ? E scris chiar de mine personal !

NEAGU UDROIU

Procesul unui scaun

La 24 de ani de la asasinarea lui John F. Kennedy mai stăruie încă anumite neclarități. S-au scris o mulțime de articole, au apărut vreo 30 de cărți fără ca subiectul să pară a fi epuizat. Celebrul și în același timp controversatul raport al Comisiei Warren a ajuns la concluzia că Lee Harvey Oswald, cel care a trăs de la fereastra depozitului de manuale, a acționat singur. Față de concluziile raportului s-a căutat acreditarea (și implicit dovedirea) unei conspirați cu ramificații care duceau fie spre Mafie, fie spre C.I.A.

London Weekend Television și-a propus să realizeze ceea ce a împiedicat Jack Ruby, asasinul lui Oswald ; „În proces : Lee Harvey Oswald", evident o emisiune pentru micul ecran. Nu există un scenariu și nici nu au fost folosiți actori. S-a apelat în schimb la oameni de meserie. Acuzarea este asigurată de Vincent Bugliosi, cel care l-a acuzat pe Charles Manson, în timp ce apărarea îl are ca avocat pe Gerry Spence. Ca judecător a fost ales Lucius Bunton din Texas. Nu a fost omis nici juriul format din jurați din Dallas. Rolul lui Oswald este „jucat" de un scaun. Tot acest aparat judecătoresc s-a deplasat pe calea aerului la Londra unde, în trei zile, s-au înregistrat 18 ore de depoziții.

Au fost necesare 18 luni de căutări pentru a se da de urma celor 4 duzini de martori pe care i-a cerut instanța, în procesul tv apărînd doar 21. (Instanța a avut în vedere și o examinare atentă a filmului lui Abraham Zapruder). Nefiind un proces autentic unii martori au avut posibilitatea să nu se prezinte ; cum a fost cazul Marinei Oswald. Oricum, datorită precizării timpului de emisie totul a trebuit să fie limitat.

În urma auderii martorilor, a examinării probelor, juriul a decis : Lee Harvey Oswald este vinovat ! Răspunzînd întrebării separate, cu majoritate de voturi, juriul a hotărît că asasinul a acționat singur. Quod erat demonstrandum !

DAN DANUȚ DORU

Sarimanok saga

Orașul port Diego Suarez din nordul Madagascarului se află în ajunul unei premiere naționale : în scurtă vreme urmează să fie inaugurat aici primul muzeu maritim al acestui stat african. Printre exponate o deosebită atracție va exercita firește o navă din frunze de palmier — Sarimanok.

Faza practică a expediției a început în primăvara anului 1983, în arhipelagul sud-filipinez Sulu. Meșteri băștinași s-au angajat cu toate forțele la construirea unui canoe dublu, cu o lungime de aproximativ 20 de metri, dintr-un arbore de lauan de 130 de ani. Era vorba de o navă care trebuia să fie copia fidelă a celor cu care brăzdau mările sud-est-asiatice austronezienii de acum 2500 de ani. S-au folosit doar tehnici și unelte tradiționale utilizate de sute de ani în zona Sulu. Totul era de producție indigenă : structura din bambus, pînza împletită din frunze de palmier. Pandanus, vasele pentru apă și alimente, din argilă arsă la soare. Lucrările au durat 10 luni.

Majoritatea specialiștilor erau de părere că austronezienii au urmat o rută în apropierea coastelor, trecînd pe lîngă Sumatra, Sri Lanka, India, Peninsula Arabică și Cornul Africii. Pînă în anul 1985 se considera imposibil ca ei să fi parcurs o rută care să traverseze direct oceanul. Și, totuși, cineva și-a pus pînă la urmă întrebarea dacă, folosindu-se de musonul sud-estic, care bate timp de o jumătate de an într-o direcție favorabilă în zona Oceanului Indian, nu s-a putut realiza o asemenea îndrăzneață întreprindere ? Cel ce a avut această idee a fost savantul britanic Bob Hobman, care a ținut morțiș să-și dovedească realismul ipotezei printr-o expediție. Hobman și-a selecționat un grup de nouă tovarăși dintre amatori, de asemenea, explorări riscante, dar și dintre specialiști.

La începutul lunii mai 1984, Sarimanok pleca, din insula Tawi-Tawi (sud-vestul Filipinelor), într-o adevărată „călătorie în trecut". Se aprecia că aceasta va dura între două și șapte luni. Dar, lucrurile au luat rapid o cu totul altă turnură. De-abia începuse călătoria și hawaianul Chico Hansen a murit de friguri. Apoi, nava a nimerit, în Marea Java, într-un taifun care a provocat serioase stricăciuni la prova și în structura ambarcațiunii. A fost necesară o întrerupere a expediție în Bali. Abia în mai 1985 a continuat periplul maritim, cu o derivă de peste 5 000 kilometri peste ocean. Totul se unise parcă împotriva oamenilor : la cîteva zile de la plecare, o furtună cu mari averse a îngreuiat serios condițiile și așa primitive de la bord. Se naviga, firește, fără instrumente moderne de orientare și fără legătură radio. Doar un aparat automat de emisie informa lumea înconjurătoare despre poziția exactă a „Sarimanok". Cînd neozeelandezul Colin Putt s-a îmbolnăvit grav și viața lui era în pericol. Hobman a fost nevoit să acosteze în Insulele Cocos, de unde Putt a fost trimis în patrie cu un avion. Restul echipajului a regretat probabil că nu a rămas în aceste insule, pentru că în următoarele săptămîni, ploaia și furtuna au fost însoțitorii lui permanenți. Aceasta pe lîngă frigul iernii ce era în momentul ei de apogeu în emisfera sudică. Valuri înalte treceau continuu peste bord, cei șase oameni trebuind să arunce în mare nu mai puțin de 70 000 de căldări cu apă. Doamna Crook, care își propusese să gătească la loc deschis, după rețete originale austroneziene, avea de luptat cu ploaia și vîntul.

Mare trebuie să fi fost, deci, bucuria cînd la 6 august 1985 — 32 de zile după ce părăsiseră Insulele Cocos — la orizont a apărut pămîntul. Era chiar intrarea în portul terminus Diego Suarez.

Membrii expediției au fost decorați de către Madagascar cu „Ordre National". Iar nava Sarimanok își va găsi în sfîrșit odihna în muzeul din Diego Suarez.

ROMEO NĂDĂȘAN

Cronica șoselei

Cisterna

Nu i-a fost ușor lui Traian să le croiască drum în viață celor trei frățiori. Că de fapt el s-a ocupat de creșterea lor. El i-a dus și adus de la școală cînd erau mici, el s-a îngrijit de îmbrăcăminte, de hrană, de tot. La căpătîiul mamei lor, a bunei lor mame, care a zăcut ani de zile, tot el a stat. Doctori, medicamente, nopți albe alături de ea. În afara celor cîteva ore de somn, restul zilei lui Traian era dedicat muncii la uzină, celor trei frățiori și îngrijirii mamei. Seara, tîrziu, cînd încă mai rezolva probleme de algebră cu fratele cel mai mare, căci începea cu mezinul, continua cu mijlociul și sfîrșea spre 10, 11 seara cu Mircea, care rezista mai bine tentației somnului datorită celor 15 ani ai săi. Nu rareori Traian ațipea cu capul pe masă, în timp ce frățiorul său se căznea să descurce încurcatele probleme pe care i le dădea „meditatorul" său. Simțea mîna călduță a adolescentului care, cu tandrețe, îi masa ușor ceafa. „Ești frînt de oboseală, Traiane. Du-te și te culcă. Ai încredere că voi rezolva cu bine problemele. Greu a fost pînă am învățat de la tine teoria ecuațiilor cu mai multe necunoscute, tehnica dezlegării exercițiilor începe să-mi fie din ce în ce mai accesibilă. Mă descurc, într-un cuvînt. Mă întreb ce ne făceam noi fără ajutorul tău ? Trei ținci cărora le trebuia mîncare, haine, căldură. Și, pe deasupra, cu o mamă bolnavă, căreia îi era necesară, datorită bolii ei, o îngrijire cu totul aparte. Dar principalul e altul. Tuturor le trebuia dragostea pe care tu ne-ai oferit-o din belșug. Problemele tale de viață ți le neglijezi din cauza noastră. Nu te-am văzut măcar o dată cu o fată, deși ai 23 de ani...". „Ho, mînzule, ho, gata cu reflecțiile. Mă, da' ce mai emancipați sînteți voi, puștii de azi ! Uite cine îmi duce mie grija „vieții personale". Eu ațipesc puțin și tu îți termini tema ce ți-am dat-o. Cînd ești gata, mă trezești să-ți verific „opera". „Nu te superi, Traiane, dacă îndrăznesc să fac și eu o remarcă ?" „Da, zii !" „Nu uita că azi am împlinit 15 ani, așa că nu mai sînt chiar puști, puști".

Traian, un tînăr înalt, brunet, cu părul ondulat, cu umeri largi, de atlet, cu un surîs ușor ironic, care îi dă un șarm aparte fetei prelungi, smeade, acoperite de o paloare care trădează o oboseală care a devenit cronică, se uită zîmbind la fratele său. „Să știi că tu ai dreptate, Mircea, nici n-am băgat de seamă că te-ai făcut băiat mare. De azi încolo îți zic flăcăule, nu puștiule. Ce să-i faci, cu timpul ăsta care trece în zbor !".

În timp ce conducea autoturismul, Traian se gîndea la anii din urmă. Cît de grei au fost. Acum lucrurile s-au mai limpezit. Biata lor mamă s-a înzdrăvenit, dar părul îi e alb, alb. „Să știți că numai tonusul moralul dv. extraordinar au ținut-o în viață", îi spunea deunăzi medicul. „Îngrijirea pe care i-ați dat-o, medicamentele, medicii buni, da, au avut un rol mare, nu neg, dar cel mai important factor a fost faptul că ați încurajat-o mereu, că v-ați îngrijit de frățiorii dv. Asta a ușurat-o în parte de grija pentru ei, liniștind-o sufletește. Dacă nu erați dv. se prăpădea demult, biata de ea. Și faptul că cei mici au mers din succes în succes, datorită voinței pe care le-ați insuflat-o dv., a contat mult. Unui tînăr ca dv., nu numai eu, dar noi toți, societatea și nu exagerez, putem să vă spunem bravo. Unul din frații dv. este de acum muncitor-specialist, iar ceilalți doi, mîine, poimîine, termină liceul de mecanică fină. V-ați făcut cu prisosință datoria. Acum e cazul să vă îngrijiți și de dv. După atîtea sacrificii e timpul să vă întemeiați o familie. Nu uitați. Nana vă așteaptă de cinci ani. Chiar răbdarea unei fete excepționale ca micuța dv. șatenă are și ea niște limite". „Cred, doctore, că în curînd termin și eu cu burlăcia. Ce-a fost mult a trecut. Fata m-a așteptat cu fidelitate și dacă am reușit să-mi scot familia la liman, asta e datorită în bună parte și ei. Cine i-a pregătit hrana mamei în ultimii trei ani ? Cine a îmbărbătat-o ? Nu ea ?"

Lui Traian îi treceau prin minte secvențe teribile din viața lui nu prea lungă, ce-i drept, dar teribil de grea. Moartea tatălui cînd el avea doar 16 ani. Cum a rămas deodată el și ai lui fără nici un rost pe lume. Îmbolnăvirea și imobilizarea la pat a mamei, meseria pe care trebuia s-o învețe, cursurile la seral realizate, cum se zice, din mers, căci trebuia să cîștige pentru ai săi, grija ca frații mai mici să învețe și încă bine. Doamne, cum a biruit atîtea greutăți ? Parcă nu-i vine a crede. Viitorul s-a luminat mult. Petele întunecate din viața lui sînt acum de domeniul trecutului. Fără să vrea zîmbește și în același timp picături calde îi umezesc mîna. Sînt lacrimi de bucurie. Primele le-a vărsat cînd a aflat că mama lor e complet vindecată, a doua oară a plîns de fericire cînd Mircea, din primul lui salariu le-a adus fiecăruia cîte un mic dar. Întîi mamei, i-a legat un batic în jurul gîtului. Apoi, băiatul s-a îndreptat timid, înroșindu-se ca o fată, spre fratele mai mare...

„Traiane, ce se întîmplă acolo, pe stînga, cu cisterna în staționare ?", îl întrebă colegul și prietenul său care îl întovărășea pe drumul spre satul natal. „Se pare că e mașina care colectează laptele". Redu puțin viteza, ăștia se foiesc pe fel de fel de traiectorii. Și îs mai atenți să nu-și verse bidoanele, decît la mașini. Iar biciclistul din față, care face opturi, parcă se pregătește să treacă proba de îndemînare la poligon. Numai că ale lui nu-s prea regulate. Slalomul arată clar că omul pe două roți e parfumat bine de tot".

Traian reduce viteza considerabil. Ocolește de departe năzdrăvanul biciclist, privește atent zona din apropierea cisternei, ba se uită și pe sub roțile mașinii. Nu cumva cineva se pregătește să traverseze ? Nu, nu e nimeni. În consecință mărește ușor viteza. Drumul e liber. Nici un semn de viață în jurul mașinii. Instantaneu, ca din pămînt, apare o femeie. A stat pînă atunci, probabil, într-un unghi mort, într-o zonă obturată de partea din spate a mașinii. Fără să se uite deloc spre dreapta de unde vine autoturismul, ea se îndreaptă cu capul în pămînt exact spre el. Traian încearcă un viraj brusc la dreapta, dar în zadar. Cu aripa din stînga lovește femeia și o doboară la pămînt. Tînărul coboară din mașină complet năucit. Nu știa ce să facă mai întîi. Să-și explice nevinovăția? Să-și caute martori ? Nu, cel mai important e acum să ajute victima. A fost însă îmbarcată între timp într-un autobuz. E în drum spre spital. „Mă întrebați dacă o cunosc, spune șoferul. Eu lucrez pe traseul ăsta numai de două zile. Bineînțeles că nu. Ce pot să-ți spun e că mai trăia încă. Cum era îmbrăcată ?" „Vă spun eu, intervine o fetișcană. Avea fustă neagră de lînă și un jerseu albastru. Broboadă înflorată". Un bărbat vine în fugă spre Traian. E vecinul lui, Tase. Un om de vreo 50 de ani. „Am urcat-o împreună cu ceilalți pe nana Maria în autobuz. Are mai multe fracturi. Dar cred că scapă. Așa spunea medicul de la Balta Mare care era în autovehicul. Se întorcea din gardă. „Să te duci imediat s-o vezi, Traiane. Oare cine o fi lovit-o ? Cică un autoturism". Un bărbat rezistă altfel decît o femeie la asemenea șocuri. Vestea că el însuși a accidentat-o pe maică-sa, l-a lovit ca un trăsnet. Își reazămă capul pe umărul vecinului și începe a plînge înăbușit. „Eu am lovit-o, Tase, eu". „Fii tare, Traiane, doar n-ai vrut. E de neînchipuit cîte nenorociri s-au putut abate pe capul vostru. Cînd scăparăți și voi de belele ! Eu am încredere deplină că mama ta se vindecă. Nu poate să vă părăsească tocmai acum. Lovitura n-a fost în plin. Săraca, ducea bidonul golit după ce deșertase laptele în cisternă. Nu-i bine să conduci tu mașina spre spital în starea asta. Lasă-mă pe mine. Împlinesc al 30-lea an de cînd conduc".

VICTOR BEDA

Civilizația sportului

Dosarul violenței

Odată cu meciul Bayern München — F.C. Porto disputat miercuri la Viena, s-a încheiat sezonul european oficial intercluburi. Ideea, puțin fantezistă pentru anii 50, a celebrului ziarist francez Gabriel Hanot, a prins și acum competiția cluburilor campioane e dublată, triplată de „surorile" ei mai mici, cupa cupelor, cupa U.E.F.A. etc. Pe măsura creșterii interesului pentru „duelurile europene" s-au înmulțit și agresiunile de tot felul de pe terenuri, avertismentele, eliminările, suspendările. În anii 80, agresiunile au proliferat și în tribune culminînd cu „tragedia Heysel '85".

În faza semifinalelor cupelor europene din acest an, numai în meciurile tur, arbitrii au dictat 12 avertismente și 5 eliminări ! Statistica ultimilor șase ani (111 sancțiuni din 1980 pînă în 1986 !) vorbește de la sine despre climatul de violență în care se desfășoară multe „șocuri europene". Un cunoscut jucător francez care a primit 24 de avertismente din 1982 pînă acum, declara cu cinism : „Nici un antrenor nu mi-a spus să-mi lovesc adversarul, dar aproape toți mi-au recomandat să mă fac... respectat". Iar un altul, internațional de renume, astăzi antrenor, spune : „Un apărător trebuie să inspire frică ! : Just Fontaine, golgeterul Cupei Mondiale 1958, care a abandonat fotbalul după două grave fracturi consecutive, susține că violența este veche ca și fotbalul, jucătorii de ieri ca și cei de azi împărțindu-se în „rupători" și profesioniști onești.

Evoluția tehnicii fotbalistice a făcut ca prin anii 70 diferențele de natură tehnică dintre apărători și atacanți să se estompeze pînă la dispariție. A apărut fotbalul total cu polivalența jucătorilor și cu angajamentul specific care a transformat brutele de ieri în „jucători fizici", instituționalizînd violența. Vechea și plăcuta noastră cunoștință, arbitrul Michel Vautrot (România—Italia : 1—0, aprilie 1983 și Steaua — Barcelona : 2—0, mai 1986) apreciază că jucătorii au devenit din ce în ce mai trișori. Implicațiile „economice" ale fotbalului subordonat exclusiv rezultatului au afectat grav spiritul jocului și spectacolul. Atunci cînd un apărător știe precis că scăpîndu-și adversarul direct riscă să piardă prima de joc și să nu mai fie inclus în formație, folosește tot arsenalul iregularităților de la tragerea de tricou pînă la atacul violent „de la spate". Anul trecut, în meciul Elveția—R.F.G., disputat în aprilie la Basel, Jakobs (de la S V Hamburg) l-a „demolat" pe Perret (de la Xamax Neuchatel) : dublă fractură de tibie și peroneu ! Arbitrul a arătat un cartonaș galben. După cîteva luni, Jakobs juca în Mexic la campionatul mondial. Perret nu va mai juca niciodată. Există asemenea exemple și în... curtea noastră. De aceea vom continua „să răsfoim dosarul violenței", poate și cu ajutorul scrisorilor dumneavoastră. De ce ? Fiindcă violența, alături de dopaj, reprezintă unul din marile pericole care amenință sportul. Liviu Rebreanu scria : „Sportul presupune o civilizație pe care să se grefeze... Gradul de sportivitate indică într-un fel și gradul de civilizație al unui popor... Spectacolul sportiv e corolarul natural al educației..."

CRISTIAN ȚOPESCU

Toată lumea face sport

● Încă un monument al atletismului este pe cale să fie doborît : legendarul record mondial al americanului Bob Beamon, acel 8,90 m la săritura în lungime de la Ciudad de Mexico, din 1968. Săptămîna trecută, în orașul Țahkadzor, din R.S.S. Armeană, sovieticul Robert Emmian a sărit 8,86 m, la numai 4 centimetri de performanța lui Beamon, profitînd, ca și americanul acum 19 ani, de altitudine, orașul în care a concurat, aflat la 100 km de Erevan, fiind situat la 1 980 m. A fost, dacă ne oprim asupra cifrelor de concurs, o veritabilă tentativă de record, pentru că Emmian a riscat totul, depășind de trei ori, iar cele trei încercări reușite au fost, toate, excelente ● Iată fișa de concurs a lui Emmian : depășită — 8,86 m — 8,65 m (a șasea săritură din toate timpurile) — depășită — 8,53 — depășită. În vîrstă de 22 de ani, Robert Emmian era deținătorul recordului european al probei, pe care și l-a îmbunătățit acum cu 25 cm ! ● Cu toate că a reușit să cîștige (în condițiile cunoscute...) „Cupa Intercontinentală" la fotbal, antrenorul lui River Plata, Hector Veira, a fost debarcat de la cîrma formației argentiniene, conducătorii clubului din Buenos Aires neputînd digera locul mai mult decît modest din campionat. Veira a fost înlocuit cu Carlos Timoteo Griguol, pînă în prezent la Ferrocarril Oeste, cu care a cîștigat două titluri de campion al Argentinei, în 1982 și 1984.

LUCIAN OPREA

Tinerii au dreptul să știe

Jurnal însîngerat

„Trecutul s-a încheiat!"

Medicul Andrei Csapó, din Oradea în ultimul moment a reușit, credea el, să se salveze. Cu o zi înainte de plecarea primului transport, sosise printr-un curier special, de la Ministerul de Interne un ordin de chemare, prin care i se cerea să se prezinte imediat pentru „muncă obligatorie" la un spital din Dunántúl. Cu ordinul în mînă, s-a prezentat la raportul locotenent-colonelului Péterffy.

— Supus vă rog, domnule locotenent-colonel, aprobați să plec împreună cu soția și copilul care n-a împlinit încă doi ani !

— Ce ? Cum ? Vrei și familia ? se răsti furios Péterffy. Despre asta nici nu poate fi vorba. Dimpotrivă, pentru că ți s-a deschis o poftă inadmisibilă, acum nu vei mai pleca nici dumneata.

— Scuzați-mă, domnule locotenent-colonel, bîigui speriat Csapó, există asemenea precedente, știți, în trecut...

— Trecutul s-a încheiat ! Arată-mi și mie despre ce fel de ordin de chemare îmi tot vorbești.

Péterffy a luat ordinul din mîna tremurîndă a medicului și, fără să-l citească, l-a rupt în bucăți.

— Așa... Sper că acum, în sfîrșit, te-ai dumirit ! Am terminat !

După cîteva ore, Péterffy a aflat că ordinul în favoarea lui Csapó a fost emis la intervenția unui colonel suspus din Budapesta. Imediat a dispus ca familia Csapó să fie inclusă în lotul ce urma să fie deportat a doua zi.

Bela Friedman s-a întors la Oradea dintr-un detașament de muncă forțată din Ucraina grav paralizat. A fost declarat invalid 75 la sută și astfel exceptat de la ghetoizare. Totuși Péterffy i-a obligat soția să intre în ghetou, împreună cu copilul de patru ani. Friedman deși se deplasa foarte greu, ajutîndu-se de două cîrji, a ajuns la Budapesta. Oferind o sumă uriașă unui avocat, care a prezentat cazul direct unui secretar de stat de la Ministerul de Interne. S-a dispus expedierea familiei Friedman la Budapesta. Pe data de 1 iunie a sosit la minister răspunsul sec al lui Péterffy : „Doamna Friedmann și copilul au fost deportați".

Sternhell, în ghetoul de la Oradea, în ajunul plecării ultimului transport s-a ascuns în podul unei case, între două ziduri, unde nu putea fi găsit. Plănuia ca, după plecarea tuturor, să iasă din ascunzătoare și să fugă în România. Toată noaptea s-a frămîntat. Va reuși ? Merită ? La ce se poate aștepta ? În zori a coborît din pod și s-a dus la președintele Consiliului evreiesc Leitner, care, se știa, urma să fie dus la Budapesta imediat după lichidarea ghetoului. După ce i-a povestit marea aventură plănuită și abandonată, a încheiat : „Sînt om bătrîn, în ascunzătoare n-am putut nici măcar să-mi întind picioarele ; mi-am dat seama că nu voi rezista. Întîmplă-se orice cu mine ! Fie cum a hotărît cel-de-sus... Am 5.000 de pengő. Pentru mine nu mai au nici o valoare. Luați-i, vă rog. Poate îi mai puteți folosi".

Resemnat — pașii nesiguri se datorau mai mult oboselii decît șovăielii — bătrînul Sternhell a coborît în stradă și a intrat în ultima coloană care în ziua de 3 iunie 1944 părăsea ghetoul.

Trei săptămîni au stat ascunși în pădurile de lîngă Baia Mare cîțiva fugari. „Unul dintre noi, rătăcindu-se, a fost zărit de cineva și denunțat. Jandarmii s-au pus pe urmele noastre. Am fost descoperiți și internați în ghetou în ziua de 20 mai. Am fost anchetați fiecare separat, pentru a da informații despre alți fugari. Eu am fost anchetat de detectivul Vajay.

— Cine a mai fost cu voi ? Cine v-a ajutat ? Ce planuri ați avut ?

N-a așteptat să-i răspund, a urlat să-mi scot ghetele și a început să mă lovească peste tălpile picioarelor cu un baston de cauciuc. Cînd a obosit mi-a poruncit să-mi pun brațele deasupra biroului. După ce mi-a legat mîinile de masă cu un dispozitiv anume pregătit, a început să-mi vîre ace sub unghii. Mi-am pierdut cunoștința. Nemaiputînd răspunde la întrebări am fost aruncat afară într-o cămară de lemne unde am fost lăsat aproape o jumătate de zi pînă ce mi-am revenit, după care am fost dus din nou în camera de tortură.

După mine a fost introdus la scurt timp comerciantul de lemne Fischer Nicolae. În momentul în care el a intrat în camera de tortură, detectivul Vajay ieșea. Am auzit cînd s-a adresat lui Orgoványi sosit atunci din oraș cu următoarele cuvinte : „Vino, te așteaptă și pe tine o zi bogată !" Vajay a ieșit atunci din camera unde am fost bătut și a intrat Orgoványi. Am auzit țipetele de durere și ajutor, însă ce s-a întîmplat înăuntru nu știu, pentru că n-am văzut. Spre seară l-am văzut pe Fischer căzut la pămînt cu capul umflat ; avea trei vînătăi puternice pe chip ; era lipsit de cunoștință.

Cînd și-a revenit, pentru scurtă vreme, l-am întrebat cum s-au petrecut lucrurile. Îl chinuia febra ; nu putea vorbi. Repeta într-una Orgoványi... Orgoványi. În această stare a fost îmbarcat într-un vagon cu destinația **Birkenau-Auschwitz.**

Nu s-a mai întors. Avocatul dr. Rezsö Löwenstein, datorită actelor eroice săvîrșite de tatăl lui în primul război mondial, a obținut exceptarea inițial, nici măcar nu a fost ghetoizat. Ulterior l-au silit să intre în ghetou, deoarece reconfirmarea exceptării n-a sosit la timp de la Budapesta... Mai înainte însă a trebuit să se îngrijească de soarta celor doi nepoți ai lui, copiii surorii sale din București, pe care evenimentele îi surprinseseră în vizită la el. Micuțul Gheorghe Klausner de 9 ani și Tamas Klausner de 14 ani erau cetățeni români, tatăl lor, Bela Klausner fiind funcționar superior la Metaloglobus din București, Dr. Löwenstein, neavînd timp să-și expedieze nepoții la București, ca să nu rămînă singuri, fără apărare, i-a predat cu toate lucrurile necesare și o sumă de bani corespunzătoare Ilonei Sómlyó, femeie creștină, să aibă grijă de ei, pînă cînd el, foarte curînd, va ieși din ghetou. Credea că nepoții nu vor păți nimic, că sînt într-un loc bun. După cîteva zile, însă Ilona Sómlyó a anunțat comandantul ghetoului că ea „ascunde" copii de evreu. Patru jandarmi s-au deplasat să-i aresteze pe cei doi copii. Imediat ce dr. Löwenstein a auzit ce s-a întîmplat, a alergat la comandamentul ghetoului și a demonstrat că cei doi copii sînt cetățeni străini, implorînd să fie lăsați să iasă din ghetou. A fost imposibil să găsească înțelegere.

La 26 mai a sosit, în sfîrșit, mult așteptata exceptare. Dacă se respecta documentul, totul putea fi încă salvat. Dar Péterffy nici n-a vrut să-l citească. La 28 mai au fost deportați cu toții. Mama, cînd a auzit la București că cei doi copii i-au fost deportați, n-a putut suporta lovitura, prăbușindu-se psihic pentru totdeauna.

OLIVER LUSTIG

(Va urma)

ULTIMA ORĂ

Gaudeamus: începe handbalul!

Așteptate cu multă nerăbdare, duminică vor începe în patru centre universitare din țară întrecerile celui de-al X-lea Campionat Mondial Universitar de Handbal masculin. Nerăbdarea este explicabilă prin popularitatea de care se bucură acest sport, prin palmaresul echipei universitare a României (de cinci ori consecutiv campioană mondială) și, desigur, prin speranța că acest campionat îl vom încheia, în sfîrșit, pe primul loc — ca semn al revenirii handbalului nostru în elita internațională.

Implicarea atentă și consecventă a Consiliului U.A.S.C.R. a făcut ca toate preparativele să se desfășoare ireproșabil în cele patru centre ale grupelor preliminare, astfel încît auspiciile sînt dintre cele mai favorabile pentru o competiție de valoare, desfășurată sub semnul generosului „Gaudeamus". Despre întrecerile propriu-zise, vă vom informa mai detaliat în numărul viitor al revistei, cînd se vor fi încheiat jocurile preliminare, iar competiția va fi în faza turneelor semifinale. Pînă atunci, amintim programul rundei inaugurale, de duminică, din care rezultă și componența grupelor respective :

TIMIȘOARA : Nigeria — Elveția, **România** — Bulgaria.
CLUJ-NAPOCA : Polonia — Maroc, Iugoslavia — Turcia.
IAȘI : S.U.A. — Israel, U.R.S.S. — Japonia.
GALAȚI : Coreea de Sud — Ungaria, R.F. Germania — Austria.

Urăm deplin succes echipei noastre, avînd convingerea că și actuala promoție de handbaliști studenți are forța și valoarea necesare pentru a deveni campioană mondială universitară. **(O. Ș.).**

Sugestii pentru agenda vacanțelor dumneavoastră

Cabana soarelui din Valea Iadului

De ce i-o fi zicînd „Valea Iadului" ? Și cine o fi „botezat" așa acest colț de rai ? Mărturisesc, n-am aflat de la nimeni legenda și la drept vorbind, cînd ajungi aici, fie venind dinspre Cluj-Napoca fie dinspre Oradea, nici nu ești tentat s-o faci. Altceva te frapează : frumusețea de basm ! Și a locurilor, și a oamenilor, dar mai ales a celor ce-ți devin pentru clipele de popas gazde...

La coborîrea din autocar, așa cum o face pentru vreo cincisprezece mii de oameni în fiecare an, indiferent de anotimp, te-ntîmpină *Aron Alb*, un moț jovial, cald, prietenos, elegant, mereu cu cravată asortată la costum. E aici de 13 ani, adică de la inaugurarea cabanei, cînd constructorii de la T.C.H. Tarnița au părăsit „Valea", lăsînd în urma lor nu numai „barajul" din care își potolește setea de apă Oradea, dar și cale liberă turismului. Și venea tot din lumea comerțului, unde mai lucrase înainte aproape două decenii fie ca merceolog, fie ca președinte al cooperativei de consum din comuna natală, Bulz, pe raza căreia se inaugura cu 13 ani în urmă însorita cabană „Leșu-baraj".

Vă invit pentru cîteva clipe să pătrundem împreună în biroul său, adică al șefului de unitate. Totul e orînduit cu gust. Sînt multe flori, sînt cărți din care și la 55 de ani, după mai bine de 32 de ani de comerț, Aron Alb continuă să-nvețe. Zice că în comerț ca și-n tehnică, ca și-n știință, mereu trebuie să-nveți ! Pe-o masă, iată și cîteva discuri. Și nu numai cu muzică bihoreană, dar și cu muzică tînără, cu muzică pentru toate vîrstele și pentru toate gusturile. Pereții ? literalmente capitonați cu diplome ! De treisprezece ani, a „cules" toți laurii oferiți în toate întrecerile și toate concursurile, fie la nivelul O.J.T.-ului Bihor, fie la cel județean și chiar în cele declanșate între cabanele României.

Știind și numai aceste amănunte, vei înțelege de ce chemarea la întrecere către toate cabanele turistice a fost lansată chiar de aici, de la „Leșu-baraj", cabana soarelui din munții Pădurea Craiului ! O chemare la o frumoasă întrecere între cele 144 de cabane ce aparțin de Ministerul Turismului. Din multele ei puncte și subpuncte am notat doar cîteva : depășirea indicatorilor economici, pe total activitate, cu 5%, creșterea coeficientului de utilizare a capacităților cu 3%, a beneficiilor cu 5% și a rentabilității cu patru procente. Și, dincolo de aceste cifre, gîndiți-vă la cele 11 000 000 de lei, cît reprezintă volumul economic anual al cabanei ! E încă un domeniu de prioritate al cabanei bihorene din Valea Iadului...

Cum arată clasamentele la zi în acest pasionant concurs al cabanelor ? Aron Alb, nu-l știa. Știa doar că pe patru luni s-au încadrat perfect în toate punctele din chemarea ce-au lansat-o chiar ei, cei 40 de oameni ce formează colectivul de muncă al cabanei de la talpa barajului Leșu. Și asta le dă speranțe să fie din nou în frunte.

...La 90 de kilometri de Oradea și la 115 de Cluj-Napoca la cota 500, pe valea Iadului din munții Pădurea Craiului, o cabană cu 244 de locuri își așteaptă oaspeți în tot cursul anului. Și-n primăverile de vis, și-n verile de o neasemuită frumusețe, și-n toamnele de-un colorit fermecător ca și-n iernile blinde. Aron Alb și colectivul său se pregătesc meticulos pentru toate aceste întîlniri...

— *Chiar, stimate Aron Alb, cum vă pregătiți să-i întîmpinați pe oaspeți ?*

— Vedeți ? Într-un fel, noi nu sîntem într-un comod vad comercial. Cei ce ne vizitează fac eforturi să ajungă la noi, chiar dacă drumul este asfaltat. Știm că vor reveni aici numai dacă s-au simțit bine. Și asta depinde numai de noi ! Ce facem pentru asta ? Prima noastră resursă e personalul cabanei : aproape toți localnici ! Chiar dacă n-avem noi firma „Intercontinental"-ului, sîntem destul de pretențioși, iar pentru asta, „școala personalului" e una cu lecții zilnice la cabana noastră. Pentru primirea oaspeților noștri avem încă atîtea de făcut. Apoi, aici, în inima muntelui, nu-i treabă ușoară aprovizionarea ! Pentru asta, alergăm peste tot unde e nevoie, iar programul nimănui nu se mai măsoară atunci în ore, ci în probleme rezolvate...

— *Văd că nu ziceți nimic despre „inițiativele" locale ! Mă gîndesc că fac parte din resursele concursului și nu vreți să le trădați !*

— Ne-am organizat o gospodărie anexă frumoasă și nu-i indiferent că în fiecare săptămînă putem tăia un porc, oferind o cină tradițională celor ce vin la noi. Apoi, sîntem ajutați cam de toate organele locale. Ocolul silvic din Remeți ne livrează cam trei tone de păstrăv pe an, fabrica de bere din Oradea se gîndește mereu și la cabana noastră din munți, trimițîndu-ne bere proaspătă. Ca să dau doar două exemple...

—... *Și chiar toate „merg" bine aici, la „Leșu-baraj" ?*

— Zona în care e amplasată cabana e una dintre cele mai frumoase din Transilvania. Organizăm, pentru turiștii noștri excursii la Stîna de Vale, la castelul lui Octavian Goga de la Ciucea, la Cluj, la Peștera Ursilor. Am construit pentru zilele de iarnă și un baby-ski de vreo 500 de metri, cu oamenii noștri, pentru care n-am cheltuit decît 24 000 lei, pe urma căruia, în trei luni am încasat deja de trei ori mai mult. Dar, sînt încă multe lucruri pe care nu le-am realizat. În imediata apropiere a cabanei avem un lac de acumulare, dar nu dispunem decît de două hidrobiciclete și două bărcuțe ! Știți cît putem satisface cu acestea din cererea de agrement nautic ? Cam unu la sută ! Poate cei de la I.A.P.I.T. se vor gîndi mai mult și la noi. Și ca să-nțeleagă „oful" nostru, aș vrea să precizez că vin la noi grupuri de turiști din Cehoslovacia, Polonia, Austria, din R.D.G., Ungaria și din alte țări, cu ambarcațiuni proprii. Noi am vrea să fim gazde bune și pe acest plan. Mă mai gîndesc, fără a spera în apariția unei stațiuni de iarnă, că s-ar putea amenaja și o pîrtie de un kilometru și jumătate, care ar întregi strădaniile noastre.

CONSTANTIN MUSTAȚĂ

Cîrlibaba — opt argumente

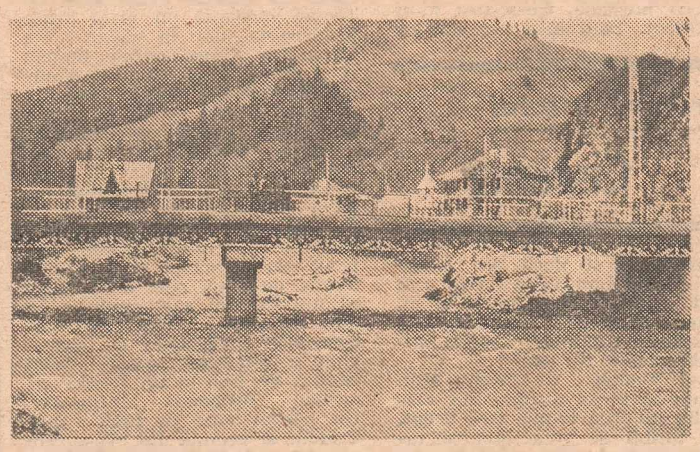

Cîrlibaba — localitate în Țara de Sus, nume de rezonanță istorică, deoarece aici, potrivit legendei, a avut loc descălecatul lui Bogdan Vodă — tinde să-și afle și ea, de-a lungul unei istorii grăbite, un loc de referință pe noua hartă economică a României. O convorbire, pe care am avut-o recent cu primarul comunei, tovarășul Grigore Tomoioaga, ne-a oferit suficiente argumente pentru a recunoaște în Cîrlibaba o entitate social-economică în plină dezvoltare, un viitor oraș și, de ce nu, o viitoare stațiune, balneoclimaterică. Opt trasee, cu deosebire, ne conduc spre această imagine de mîine, remodelată pe măsura marilor obiective înscrise în planurile de perspectivă ale unei Românii multilateral dezvoltate.

1. Din cele mai vechi timpuri oamenii acestui ținut de baladă sînt reputați crescători de animale, o tradiție multiseculară care a dobîndit valențe noi în gospodăria actuală a celor 3 000 de locuitori ai Cîrlibabei, în curtea cărora sînt nelipsite cîteva vaci cu lapte. De notat că aici concentratele de grăsimi situează localitatea pe unul din primele locuri pe plan european și chiar poate pe plan mondial. La școala celor mai buni crescători de animale se formează generația de mîine avînd drept dascăli zootehnicieni scoliți dar și cei mai buni crescători de animale din comună. Expresia competitivă a acestei vocații a comunei Cîrlibaba o constituie expoziția-tîrg de animale a cărei primă ediție s-a desfășurat în acest an.

2. Vocația forestieră constituie în ordinea vechimii al doilea factor în strategia dezvoltării acestei străvechi așezări bucovinene. De altfel, în această zonă specifică a civilizației lemnului, oamenii nu sînt numai tăietori de lemne, ci și iscusiți artizani capabili să făurească din lemn cele mai diverse obiecte, de la case și bunuri casnice (evident și vestitele porți bucovinene) la poduri trainice peste vijelioasele pîraie de munte.

3. Cîrlibaba este pe cale de a păși hotărît într-o tumultuoasă viață industrială căci, iată, prospecțiunile geologice desfășurate aici în ultimii 15 ani au relevat existența unor bogate filoane de minereuri utile, comuna aceasta a Țării de Sus alăturîndu-se Iacobenilor învecinați în furnizarea a circa 90% din producția de mangan a țării.

4. Cîrlibaba poate reprezenta un element de referință în politica demografică a țării căci oamenii de aici au mulți copii pe care-i cresc înțelept și cu grijă, trăiesc ei înșiși cumpătat și cu înțelepciune pînă la adînci bătrînețe. Merită să-i ascultați vorbind cu entuziasm despre inițiativa cu totul originală a medicului Mircea Gordan care, de 22 de ani neîntrerupt în comună, ajutat acum și de trei cadre medii sanitare, a reușit să obțină unul dintre cei mai mici indici de morbiditate din întreaga țară.

5. Spiritualitatea specifică acestor locuri de străveche istorie românească și legendă este o componentă majoră a strategiei menite să propulseze această comună spre noi culmi de progres și civilizație. Căci Cîrlibaba înseamnă nu numai arta lemnului ci și cultura ceramică specifică, măiestrie în realizarea celebrelor scoarțe bucovinene, folclor muzical și de dans, inestimabil ca valoare. Iar baza materială actuală a acestor disponibilități culturale o constituie un cămin în plină extindere prin reconstrucție, cuprinzînd sala de spectacole, cinematograf, bibliotecă cu peste 10 000 de volume, formații artistice calificate toate în fazele finale ale Festivalului național „Cîntarea României".

6. Fundamentul social al acestei strategii a progresului îl constituie expresia concretă a amplului democratism al politicii socialiste românești. Cei din Cîrlibaba, fără deosebire de naționalitate trăiesc, frățește, bucurîndu-se de roadele bunăstării făurite cu mîini și minte proprie,

7. Încărcat de aura legendară a lui Bogdan descălecătorul, așezat pe locuri de uimitoare frumusețe cu oameni gospodari și primitori, case mîndre și confortabile — Cîrlibaba are o certă vocație turistică. Ajunge să amintim că popasul turistic de aici în plină amenajare cu spații de cazare și complex alimentar se intitulează evocativ „Descălecarea lui Bogdan".

8. Dar cel mai recent și poate cel mai pasionant obiectiv al strategiei dezvoltării de viitor al Cîrlibabei îl reprezintă posibilitatea devenirii sale balneoclimaterice. Aici au fost descoperite izvoare de ape minerale cu mare concentrație de sulf și bioxid de carbon ale căror virtuți în tratarea reumatismului și a bolilor de stomac ne-au fost demonstrate elocvent de localnici.

HARALAMBIE LEREA

Chemarea munților

Acum cîteva zile, pînă să se instaureze, definitiv, primăvara, am urcat într-un autocar și am făcut, ca să zicem așa, un tur de orizont prin cîteva din stațiunile balneare și de odihnă din județele Dîmbovița, Prahova, Brașov și Covasna. Îi însoțeam, în fapt, pe cei aproape 40 de președinți ai comitetelor de sindicat din tot atîtea întreprinderi din Capitală, dînd astfel curs unei amabile invitații a Consiliului municipal al sindicatelor, în mod special a Comisiei de sport-turism, organizatoarea, împreună cu I.T.H.R. — București, a acestui turneu de documentare, de dialog, la fața locului, cu factorii de răspundere, asupra condițiilor în care oamenii muncii din București pot beneficia de serviciile respectivelor stațiuni. Peste tot, la Pucioasa, la Cuibul Dorului, la cabanele Clăbucet — plecare și Girbova, Cheile Rîșnovului, Gura Riului sau Plaiul Foii, în vestita „Poiană a Soarelui", adică în Poiana Brașov, la Sovata, Turia, Balvanyos sau Covasna și, punct terminus, la Vălenii de Munte, au fost organizate, de-a lungul celor patru zile cît a durat acest turneu de documentare, numeroase discuții care au analizat, pînă în cele mai mici amănunte, felul în care vor fi primiți, tratați, în excursiile de o zi, două, trei sau chiar și o săptămînă, inclusiv în concediile de odihnă, oamenii muncii din marile și micile întreprinderi ale Capitalei. S-ar putea spune că, în general, promisiunile viitoarelor gazde au fost mai mult decît ferme, ceea ce vrea să însemne că vor fi foarte bucuroși de oaspeți, că vor face tot ceea ce le stă în putință (și, ca martori oculari, vă putem spune că pot face foarte mult, absolut tot ceea ce transformă o excursie într-o amintire de neuitat) pentru ca oaspeții să se simtă minunat, să revină cu plăcere într-un loc în care s-au simțit tratați cu proverbiala ospitalitate a românului. În ceea ce ne privește, ne-am propus să urmărim îndeaproape, în paginile revistei noastre, desfășurarea cîtorva viitoare excursii, prilej cu care vom consemna, sperăm, că între vorbă și fapte, adică între promisiuni și servicii, nu există nici o diferență, atîta vreme cît sînt asigurate toate, dar absolut toate condițiile unor excursii sau al unor sejururi agreabile și civilizate, iar frumusețea locurilor pe care le-am vizitat este realmente tulburătoare, atîta vreme cît cabanierii ni s-au părut a fi (și sîntem siguri, chiar sînt !) bucuroși de oaspeți care să iubească natura, mișcarea în aer liber. Nu ne mai rămîne decît să le dorim tuturor celor îndrăgostiți de chemarea munților, timp frumos și drum bun.

VICTOR NIȚĂ

Flacăra, Redacția: București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : **Actualitatea politică :** 25 66 ; **Publiciști-comentatori :** 14 53 ; **Reportaj economie :** 26 00 ; **Știință :** 21 28 ; **Cultură-învățămînt :** 14 57 ; **Probleme moral-cetățenești :** 17 00 ; **Sport :** 25 66 ; **Scrisori-audiențe :** 25 42 ; **Foto :** 25 28 ; **Secretariat de redacție :** 21 23 ; **Secretariat redactor șef :** 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILA TELIA" — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64–66.